



**Πανεπιστήμιο Κύπρου**  
**Φιλοσοφική Σχολή**  
**Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας**

## **Νέα Πάφος - Σαλαμίνα**

Η Τοπογραφία και η Πολεοδομική τους Ανάπτυξη  
κατά την Ελληνιστική Περίοδο

**Βήτας Δημήτρης**

**Τόμος Β΄ - Παράρτημα Επιγραφών, Εικόνες**

**Διδακτορική Διατριβή**

**Λευκωσία, 2013**

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

### 1. (μέσα 4<sup>ου</sup> αι. π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Ιερό Απόλλωνος Υλάτη στην Κάτω Πάφο

Τύπος γραφής / γλώσσα: Συλλαβάριο / ελληνική

Αποκατάσταση: Masson 1961, 96-98 no. 2

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: Mitford 1960a, 2

SA.ta.ra.pa.se o.a.ra.ko.se  
[o].me.ka.?.?.?.se [e.pi.pa].si.ne  
to.se.pe.o.se to.  
[te.e.ke.re.se] ka.se  
ka.te.se.ke.u.wa.se a.  
[po.lo].ni u.la.ta.i i.tu.ka.i

Σατράπας (?) ὁ ἀρχὸς  
ὀ(μ)φιφοχεύσας  
[ἐπίβα]σιν τῷ σπῆρος τῶ[δε ἔκερσε]  
κὰς κατασκευάσε Ἀ[πόλ(λ)ω]νι  
Υλάται ἰ(ν) τύχαι.

### 2. (μέσα 4<sup>ου</sup> αι. π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Ιερό Απόλλωνος Υλάτη στην Κάτω Πάφο

Τύπος γραφής / γλώσσα: Συλλαβάριο / ελληνική

Αποκατάσταση: Masson 1961, 96-98 no. 3

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: Mitford 1960a, 4

SA.ta.ra.pa.se o.a.ra.ko.se  
o.me.ka.ke.u.e.?.se e.pi.pa.si.ne  
to.se.pe.o.se to.te.e.ke.re.se a.po.lo.ni  
u.la.ta.i

Σατράπας (?) ὁ ἀρχὸς  
ὀ(μ)φιφοχεύσας ἐπίβασιν  
τῷ σπῆρος τῶδε ἔκερσε Ἀπόλ(λ)ωνι  
Υλάται.

### 3. (320-310 π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Κάτω Πάφος, τοποθεσία Μαλλούτενα

Τύπος γραφής / γλώσσα: Διγραφική ελληνική (συλλαβάριο και αλφάβητο)

Αποκατάσταση: Mitford 1960b, 200-205 no. 17

o. se  
ti. ma. ra. ko  
i. ni. SE na. o. ne  
ka. se  
ta. e. pi. na. E.  
a. ra. te. mi. ti  
a. ko. ro. te.

[ὁ Πάφο βασιλεὺς Νικοκλέφες, ὁ βασιλέ]ος Τιμάρχο ἴνις,  
[ὁ ἱερεὺς τᾶς Φανάσ(σ)ας ---- τὸν] ναὸν κὰς τὰ  
ἐπινάε[ια]  
----- Ἀρτέμιδι Ἀγροτέ[ραι].

[Νικοκλέης Παφίων βασιλεὺς] υἱὸς Τιμάρχ[ου]  
[-υυ-υυ--υ ἰ]δρυσάμενος  
[-υυ-υυ-υυ-υυ- ἐ]πίναια  
[-υυ-υυ-υυ- π]εριοικοδομήσα[ς]  
[-υυ-υυ- Ἀρτέμιδ' Ἀ]γροτέραι

### 4. (320-310 π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Χαποτάμι

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: Mitford 1960b, 202 no. 1

ὁ Πάφο βασιλεὺς[ς] | Νικοκλέφες[ς] |, ὁ ἱερεὺς τᾶ[ς] | Φανάσ(σ)ας  
ὁ Τιμά[ρ] | χο ἴνις το Πάφο [βα] | σιλέφος, κατέ[σ]τασε τᾶι θεοι[ς]?

**5. (320-310 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1960b, 203 no. 2

Ευρύχορος πόλις ἄδε τεᾶι, Νικόκλεες, ὄρμαϊ  
ὕψηλὸμ πύργων ἀμφ[έ]θετο στέφανον.

**6. (320-310 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Αγία Μονή  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1960b, 203 no. 3

ὁ Πάφο βασιλεὺς ΝικοκλέϜες|, ὁ ἱερεὺς τᾶς Φανάσ(σ)ας|,  
ὁ βασιλέος Τιμάρχο Ἴνις|, τὰς κίοναυς (sic) νέας ||  
κατέστασε τᾶι θεοί Ἐραι.

**7. (320-310 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Αγία Μονή  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1960b, 203 no. 4

ὁ Πάφο βασιλεὺς Νικοκλέ|Ϝες ὁ ἱερεὺς τᾶς| Φανάσ(σ)ας  
ὁ βασιλέος| Τιμάρχο Ἴνις τὰς -----

**8. (320-310 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Άγνωστος. Σήμερα βρίσκεται στην Κωνσταντινούπολη  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1960b, 203 no. 5

ὁ Πάφο βασιλεὺς ΝικοκλέϜες, ὁ ἱερεὺς τᾶς Φανάσ(σ)ας, ὁ  
βασιλέος Τιμάρχο Ἴνις, κατέστασε τᾶι θεοί.

**9. (320-310 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Λευκωσία  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Michaelides & Pilides 2012, 6  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Mitford 1961a, 136-138 no. 36

Λεδρίωι ἐ[ν] τεμένει Π[αφίαι γέρας ἐκ πολυκλείτων]  
Ἀρχαῖος πατέρων ἔστ[α]σ' ἀγασσάμενος]  
υἰὸν Τιμάρχου Παφίων [βασιλῆα φέριστον]  
Νικοκλέα Κινύρου θε[μοτάτου γενεᾶς.]

**10. (3<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** «Ελαιοτριβείο» στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 85

Δημ[οφ]ῶν  
Πν[υτοκρά]τους  
γ[υμνασιαρχ--]

### 11. (3<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Έγκωμη

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *Salamine XIII*, no. 41

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: *ICA VIII* (1968), 82-83 no. 10

---- Αφροδίτη  
----- ἀνέθ[η]κ[-  
[ύπ[ε]ρ] αὐτῆς κα[ὶ  
- τῶν] τέκν[ων] --  
-- ε]ὺχ[ήν] --

### 12. (3<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Κοντά στο Τρίκωμο

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *Salamine XIII*, no. 42

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: Mitford 1961a, 121 no. 21; *ICA VIII* (1968), 83; Robert, J. & L. 1962, no. 336

[- ὄνομα -]  
Αφροδί-  
τη εὐχῆ-  
ν ἀνέθηκ[ε]-  
ν ἐπὶ τύχη-  
ι ἀγαθῆι.

### 13. (3<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Κάτω Πάφος, κοντά στα ερείπια του θεάτρου

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *SEG VI*, 805

Δημῶ Μοσχίωνος  
τὴν αὐτῆς καὶ Χαρίου  
θυγατέρα Χαριτίμην  
Αφροδίτη Παφία

### 14. (285-246 π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: Mitford 1961b, 9 no. 17

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: *OGIS I*, 39; Nicolaou 1966, 564 σημ. 21

[B]ασιλεὺς Πτολεμαῖος  
[Πυρ]γοτέλην Ζώητος ἀρχιτεκτονήσ[αντα]  
τὴν τριακοντήρη καὶ εἰκ[ο]σ[ήρη].

### 15. (285-246 π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Βασιλική Αγ. Επιφανείου στη Σαλαμίνα

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *Salamine XIII*, no. 62

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: Pouilloux 1971, 569-571

-----  
[βασιλέα Πτολ]εμαῖο[v]  
[βασιλέως Πτολεμα]ίου Σωτῆ[ρ]ος  
[-----] ἐν γυμνασίωι.



### 16. (246-221 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Σαλαμίνα (χωρίς περεταίρω λεπτομέρειες)

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 56

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *OGIS* 63

Σαράπιδι [*vac.* ?]  
βασιλεῖ Πτολ[εμαίω καὶ]  
[βασ]ιλίσσηι Βερ[ενίκη]  
Θεοῖς Εὐεργέτ[αις]  
Φιλῖνος Φιλοτί[μου]  
Ἀθηναῖο[ς].

### 17. (τέλη 3<sup>ου</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος, κοντά στα ερείπια του θεάτρου

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Mitford* 1961b, 14-15 no. 38

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG* VI, 815

[Π]αφίαι  
[[[Πτολεμ]αῖος Π]]ειθαγόρου  
[[[τὴν ἔαυ]τοῦ γ]]υναῖκα  
[[[-----] τὴν Ἄρι]]στοκρίτου  
[[[καὶ ----]ως θ]]υγατέρα

### 18. (225-200 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ἱερό Ἀφροδίτης στην Παλαίπαφο

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Mitford* 1961b, 6 no. 8

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG* XX, 174

Λ κδ' οἱ ἐπηγγελμένοι εἰς τὸ ἐλαιοχρίστιον·  
Λύσανδρος Λυσάνδρου Ξάνθιος < ρ'  
Ἀντίοχος Φίλωνος Μιτυληναῖος < ρ'  
Διονύσιος Νικάνορος Λιμυρεὺς ὀψώνιον  
Διόδοτος Ζηνοδότου Καδυανδεὺς ὀψώνιον  
Τεισέας Φι[λάνο]ρος? Τλωεὺς ὀψώνιον  
Εὐπόλεμος Εὐπολέμου Παταρεὺς ὀψώνια δύο  
Καλλιπίδης Καλλιπίδο[υ Πατ]αρεὺς ὀψώνιον  
[Εὐέπ]ης Εὐέπου Μυρε[ὺς ὀψώνιο]ν

### 19. (217-210 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ἀμμόχωστος, κοντά στην πύλη της ακρόπολης

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 74

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *Mitford* 1937, 31-32; *Robert, J. & L.* 1938, no. 538.6

[Τὸ κοινὸν τῶν ἐν τῇ νήσῳ τ]εταγμένω[ν]  
[-- σὺν τοῖς ἄλλοις ἄ]πα[σι σ]τρατιώταις  
[τοῖς ἐν τῇ νήσῳ τεταγμένοις] Μυρσίνην Ὑπερβάσαντος  
[τὴν Πέλοπος τοῦ Πέλοπος τοῦ στ]ρατηγοῦ τῆς νήσου γυναῖκα  
[εὐνοίας ἔνεκεν ἧς ἔχων δειατελεῖ Π]έλοψ εἰς βασιλέα  
[Πτολεμαῖον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐ]τοῦ βασίλισσαν  
[Ἄρσινόην, Θεοὺς Φιλοπάτορας καὶ αὐ]τό].

## 20. (217-209 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 15 no. 39

[Ἡ πόλις Μυρσίν]ην [Υ]περβάσ[αντος],  
[Πέλοπ]ος τ[οῦ Πέλ]οπος τοῦ στρατηγο[ῦ]  
[τῆς νή]σο[υ γυ]ν[αῖκα], εὐνοίας ἔνεκεν  
[ῆ]ς ἔχων δια[τελεῖ Πέλοψ] εἰς Βασιλέ[α]  
[Π]τολεμαῖον καὶ τ[ὴν ἀ]δελφή[ν αὐτοῦ]  
[Βασίλ]ισσαν Ἀρσινόην Θε[οὺς Φιλο]πάτορα[ς]  
[κ]αὶ τὴν Παφίων πόλιν.

## 21. (217-209 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κοντά στην μακρόστενη πλατεία βορείως του Ναοῦ του Διὸς στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1960c, 110

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** OGIS 75; *Salamine XIII*, no. 64

[Β]ασ[ιλέα] Πτολεμαῖον Πτολεμαί[ο]υ  
[κ]αὶ Βερενίκης Θεῶν Εὐεργετῶν  
Πέλοψ Π[έλοπος]

## 22. (209-203 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Λίνδος της Ρόδου

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1960c, 110

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Blinkenberg 1941, 386 no. 139

Οὐ ἀπὸ γυ[μνασί]ο[υ] [Π]τολεμ[α]ῖο[ν]  
τὸν [Π]έλοπος, [τοῦ στρατ]ηγοῦ  
τῆς νήσο[υ, ἀ]ρετῆ[ς] ἔνεκ[α] καὶ εὐνοίας  
ῆς ἔχων ὁ πα[τήρ] αὐτοῦ διατελεῖ  
ε[ἰ]ς τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν (sic)  
κα[ὶ] τὸν ὄν (sic) αὐτῶν Πτολεμαῖον  
καὶ αὐτούς.

## 23. (3<sup>05</sup> -2<sup>05</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Αμμόχωστος, ενσωματωμένη στα τείχη της πόλης

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 71

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Mitford 1937, 29 no. 3; Robert, J. & L. 1938, no. 538

[Υ]πὲρ βασιλέ[ως] Πτολεμ[αίου] καὶ βασιλίσης --]  
[καὶ τῶν τέκνω]ν, αἰ δυνάμε[ις αἰ ἐν Κύπρωι]  
[τεταγ]μένα.

## 24. (205-180 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 65

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Mitford & Nicolaou 1974, 13-14 no. 3

[Βα]σιλέα Πτολεμαῖον Π[τολεμαίου]  
καὶ Ἀρσινόης Θεῶν Φιλοπ[ατόρων]  
Θεμίας Ἀρισταγόρου γυμνασι[αρχῶν].

**25. (205-180 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 66

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Mitford & Nicolaou 1974, 14-16 no. 4

Βασιλέα Πτολεμαῖον, τὸν ἐγ βασιλέ[ως]  
Πτολεμαίου καὶ Ἀρσινόης, Θεῶν Φιλοπατόρων,  
Θεὸν Ἐπιφανῆ, νν Φιλοκράτης νν Ναυκράτου  
ἀγωνοθετήσας

**26. (203-197 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 16 no. 41

Ἀφροδίτη Παφίαι  
Ζευξοῦν Ἀρίστωνος  
Κυρηναίαν τὴν Πολυκράτους  
τοῦ στρατηγοῦ καὶ ἀρχιερέως  
γυναῖκα  
Στρατονίκη Νικίου Ἀλεξανδρίς

**27. (203-197 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Παλαίπαφος

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 16-17 no. 42

[Ἦπερ Πολυκράτους Μνα]σιάδου ν. Ἀ[ργείου]  
[καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ κ]αὶ τῶν προγόνων  
[ὁ θίασος (?) τῶν -----]ν εὐνοίας ἔνεκα.

**28. (203-197 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Παλαίπαφος

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 17 no. 43

Παφίων ἢ πόλις Π[ολυκράτην, τὸν στρατηγὸν]  
καὶ ἀρχιερέα νν τὸ[ν ἑαυτῆς εὐεργέτην]  
καὶ τὰ τέκνα καὶ τὸ[ν πατρερα αὐτοῦ].  
Μνασιάδας

**29. (203-197 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Παλαίπαφος

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 17 no. 44

[Παφίω]ν ἢ π[όλις Ζευξοῦν] Ἀ[ρίστωνος]  
[Κυρη]να[ίαν, τὴν γυν]αῖκα [Πολυκράτους τοῦ]  
[στρα]τηγ[οῦ καὶ ἀρ]χιε[ρέως τῆς νήσου].  
[Πτ]ολ[ε]μ[αῖος]?

### 30. (2<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ναός του Διός στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 72

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 182 no. 17

Βασιλ[έα Πτολεμ]αἰ[ον τὸν βασιλέως]  
Πτολεμα[ίου] καὶ βασιλί[σσης --]  
αἰ ἐν Κύπρῳ τεταγμέ[ναι δυνάμεις]  
εὐεργεσίας ἔνεκεν τ[ῆς εἰς ἑαυτάς].

### 31. (2<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Λίμνια, κοντά στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 88

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Pouilloux 1966b, 337-340; Mitford & Nicolaou 1974, 2-3 no. 8

Οἱ [ἔφηβοι καὶ] οἱ ἐκ γυμνασίου Τρίτ[---]  
τὸν γενόμενον ἐπὶ τῆς πόλεω[ς ἀρετῆς ἔνεκεν καὶ εὐνοίας ἧς]  
ἔχων διατέλει εἰς βασιλέα Πτολ[εμαῖον καὶ βασιλίσσαν Κλεοπάτρῳ],  
Θεοὺς Φιλομήτορας, καὶ τὴν πόλιν τὴν Σα[λαμινίων].

### 32. (2<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Σαλαμίνα, στην τοποθεσία «Τούμπα του Μιχάλη»

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 92

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** OGIS, 108; Tubbs & Munro 1891, 191-192 no. 45

Δίκτυ[ν -----, ἡγεμόνα τῶν ἐν Κύπρῳ τασσομένων]  
Κρητῶ[ν, Σαλαμινίων ἢ πόλις ἀρετῆς ἔνεκεν καὶ εὐνοίας ἧς ἔχων]  
διατελ[εῖ εἰς βασιλέα Πτολεμαῖον καὶ βασιλίσσαν Κλεοπάτρῳ τὴν ἀδελφὴν καὶ]  
βασιλί[σσαν Κλεοπάτρῳ τὴν γυναῖκα, Θεοὺς Εὐεργέτας, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ]  
εὐεργ[εσίας τῆς εἰς ἑαυτήν].

### 33. (α' μισό του 2<sup>ου</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ναός Διός στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 84

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** SEG XVI, 785; Tubbs & Munro 1891, 181 no. 16

[ἀρχιερέα τ]ῶν κατὰ [τὴν νῆσον, οἱ ἡγεμόνες τῶν]  
[ἐν Κύπρῳ ὑπ]ηρετικῶ[ν δυνάμεων καὶ οἱ στρατι]-  
[ῶται οἱ ὑπ' αὐτ]οῖς στρα[τευόμενοι καὶ οἱ --]  
[---]νοι, ἀρετ[ῆς ἔνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς]  
[βασιλέα Πτο]λεμαῖο[ν θεὸν ---- καὶ τῆς]  
[εἰς ἑαυτοῦ]ς εὐεργ[εσίας].

### 34. (197 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Παλαίπαφος

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 15-16 no. 40

Βασιλέ[α Πτολεμαῖο]ν Θεὸν Ἐπιφανῆ  
καὶ Εὐχά[ριστον Θεῶν] Φιλοπατόρων  
Πολύ[κράτης Μνασιάδ]ου Ἀργεῖος  
ὁ στ[ρατηγὸς καὶ ἀρχιερ]εὺς τῆς νήσου.

### 35. (197-193/2 π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Παλαίπαφος

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: Mitford 1961b, 18 no. 46

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: *SEG XX*, 198

Πτολεμαῖον Πολυκράτους Ἀργεῖον  
τὸν ἀρχισωματοφύλακα  
οἱ ἀπὸ γ[υμ]νασίου  
ἀρετῆς ἔνεκα [κα]ὶ εὐνοίας  
τῆς εἰς Βασιλέα [Π]τολεμαῖον  
τὸν Πτολεμαίου καὶ Ἀρσινόης  
Θε[ῶ]ν Φιλοπατόρων

### 36. (180-145 π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Ροζέττα στην Αίγυπτο

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *Sammelbuch*, 1164

Ὑπὲρ βασιλέως Πτολεμαίου[υ]  
καὶ βασιλίσης Κλεοπάτρας  
τῆς ἀδελφῆς θεῶν Φιλομη-  
τόρων καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν  
Ἄρειος τῶν ἀρχισωματοφυ-  
λάκων ὁ στρατηγὸς τοῦ  
Φαρβαιθίτου τὸ Πτολεμαῖον  
καὶ τὸν θρόνον Ἑρμεί Ἡρακλεῖ.

### 37. (175 π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Κοντά στο Θησεῖο, στην Αθήνα

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *Salamine X*, no. 43

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: *IG II*, 909; *OGIS* 118

... ἀναγράψαι τόδε τὸ ψήφισμα τὸν γραμματέα τὸν κατὰ πρυτανείαν ἐν  
στήλαις λιθίναις δυσὶν, ὥστε ἀνατεθῆναι τὴν μὲν μίαν ἐν τῷ τεμένει τοῦ  
Δήμου καὶ τῶν Χαρίτων, τὴν δὲ ἄλλην ἐν Σαλαμῖνι ἐν τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερῷ

### 38. (μέσα 2<sup>ου</sup> αἰ. π.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *Salamine XIII*, no. 45

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: Mitford & Nicolaou 1974, 7-11 no. 1; Robert, J. & L. 1976, no. 748

-----  
--- κ]αὶ ἀρχ[ι---  
----ον ἱερῶν ἀγ[ωνοθε  
--- κ]αὶ γυμνασιαρχ[---  
----τος δ[ι]’ αἰῶνος *vac.*  
--- τῶ]ν ἐν τῇ νήσῳ τασ-  
[σομένων Ἑλ]λήνων *v* Ἡρακλεῖ  
[Κα]λλινίκῳ *vac.*  
*vac.*

### 39. (163-145 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 4 no. 4

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Buckler 1935, 75

[-----Αγαθῆι Τύχηι δεδόχθ]αι  
[----- ἐπαιν]έσαι  
[----- Πα]ταρέα, τῶν  
[ἀρχισωματοφυλάκων, ἀρχ]ιτέκτονα τῆς  
[τῶν δεινῶν ----- τάξ]εως καὶ πρὸς τοῖς  
[πετροβολικοῖς]?, καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν  
[χρ]υσῶι στεφάνωι καὶ ἀναθεῖναι  
εἰκόνα γραπτὴν ἐν τῶι ἱερώι τῆς Παφίας  
Ἀφροδίτης, ἄγειν δ' αὐτοῦ καὶ ἡμέραν  
δι' αἰῶνος, τοὺς μὲν νέμοντας τὸ  
τάγμα τῶν πρεσβυτέρων ἀφετῶν  
θυσιάζοντας ἐν Παλαιῇ τῆι Ἀφροδίτῃ,  
τοὺς δὲ τὸ τῶν νεωτέρων νέμοντας  
ἄγειν ἐν Πάφωι θυσιάζοντας τῆι Λητοῖ  
τὸ δὲ ψήφισμα τότε ἀναγράψαι εἰς  
στήλην παρίνην καὶ ἀναθεῖναι  
ἐν τῶι ἐπιφανεστάτῶι τόπωι τοῦ  
ἱεροῦ

### 40. (ca. 150 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος, τοποθεσία Μαλλούτενα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961a, 99 no. 3

[Δί]ων Φαι[-----]  
[Ο]ινέας <Ε>ρμωνος Κ[-----]  
Διόδωρος Διονυσίο[υ -----]  
Ἀντίφιλος Νεοπτολέ[μου -----]  
Δημήτριος Δημητρίο[υ -----]  
Ἀρτεμίδωρος Μενελάο[υ -----]  
Ἐπιγένης Ἀρτεμιδώρο[υ -----]  
Ἀλέξανδρος Ἀσκληπι[ιοδώρου? -]  
Ἀρτεμίδωρος Μενεκρ[άτους ---]  
[[Εὔνομος Κλεά[νο]ρος? [-----] ]]  
Μενέστρατ[ος Πτο]λε[μαίου --]

#### 41. (β' μισό του 2<sup>ου</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Βασιλική Αγ. Επιφανείου στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 32  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 187 no. 34

-----  
---ο]υς Ταρσεύς  
--]ος Άντιοχεύς  
-- Θ]εαγένους Έφέσιος  
--]ς Άριστομένου Μαγνής  
--] Πλουτιάδου Ύπαιπτηνός  
-- Δι]ονυσίου Άντιοχεύς  
--ος Εύβίσιος Εύβιότου  
*vac.*

#### 42. (148 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Λίμνια, κοντά στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 90  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG XX*, 124; Tubbs & Munro 1891, 170 no. 4; Mitford 1961a, 140-141

Χρεοφύλαξιν  
Φίλτων ό προς τῆι διαλο[γ]ῆι  
τῶν έν τῶι χρεοφυλακίωι  
βυβλίων και Νικᾶς  
Άρεστοῦ γραμ[μα]τεῦων  
τ[ὸ] λβ' (έτος).

#### 43. (145/4 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος, κοντά στα ερείπια του θεάτρου  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1953, 146 σημ. 33  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG VI*, 809

[Βασιλέα Πι]ολεμαϊον Θεὸ[ν Φιλομήτορα]  
[βασιλεὺς] Δημήτριος Θεὸς [Νικάτωρ]  
[Φιλάδελ]φος τὸν πατέρ[α τῆς γυναικὸς]  
[εὐνοίας] ἔνεκα τῆς εἰς ἑ[αυτὸν].

#### 44. (142π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Αρχικά στο γυμνάσιο, αργότερα όμως στο «Λουτρόν» βορείως του ναού του Διὸς στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 75  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG XIII*, 552; Robert, J. & L. 1954, 258

Σέλευκον, τὸν συ[γγενῆ] τοῦ βασιλέως, τὸν στρατηγὸν καὶ  
ναύαρχον και ἀρχιερέα, οἱ ἡγεμόν[ες τῶν έν Κύπρωι τασσομένων] δυνά-  
μεων και οἱ ἀναφερόμενοι έν ταῖς [τάξεσιν αὐτῶν, ἀρετῆς ἔνεκεν] και  
εὐνοίας ἥς ἔχ[ω]ν διατελεῖ εἰς β[ασιλέα Πτολεμαῖον και βασίλισσαν]  
Κλεοπάτραν τὴν ἀδελφὴν και γυ[ναῖκα, Θεοὺς Εὐεργέτας, και βασίλισσαν]  
Κλεοπάτραν τὴν ἀδελφὴν και τὸν υἱὸν αὐτῶν, και εὐεργεσίας τῆς εἰς ἑαυτοὺς].

#### 45. (142-131 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος, κοντά στο λόφο Φάμπρικα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1953, 135-137 no. 10

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** SEG VI, 813; Seyrig 1927, 144-147 no. 5

---- [τὸν δεῖνα τὸν στρατηγὸν κ]αὶ ναύαρχ[ον καὶ  
ἀρχιερέα  
[καὶ τὸν δεῖνα τὸν τῶν κατὰ τὴν νῆσ?]ον γραμ-  
ματέων ἐπ[ιστάτην? τὸ κοινὸν]  
[τῶν ----- τεχνιτῶ]ν εὐεργεσίας ἔνεκεν  
τῆς εἰ[ς ἑαυτό] ----  
----- ἀρχόντων Κρίτωνος κιθαρω-  
[δοῦ] ---- [τοῦ δεῖνος ποιητοῦ σατύ]ρων, Διονυ-  
σίου ποιητοῦ τραγω[διῶν] ---  
----- [τοῦ δεῖνος] συναγωνιστοῦ τραγικοῦ,  
γραμ[ματεύοντος]  
[τοῦ δεῖνος] ----- / ΛΙΩΝ

#### 46. (Πριν το 131 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ναός Διός στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 78

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Roesch 1967, 225-237 no. 5; Robert, J. & L. 1969, 607

Θεόδωρον Σελεύκου τοῦ συγγενοῦς τοῦ βασιλέως,  
τὸν στρατηγὸν καὶ ναύαρχον καὶ ἀρχιερέα,  
ἢ πόλις ἢ Σαλαμινίων ἀρετῆς ἔνεκεν καὶ εὐνοίας  
ἧς ἔχων διατελεῖ εἰς τε βασιλέα Πτολεμαῖον καὶ  
βασιλίσσαν Κλεοπάτραν τὴν ἀδελφὴν καὶ βασιλίσσαν  
Κλεοπάτραν τὴν γυναῖκα, Θεοῦς Εὐεργέτας, καὶ  
τὰ τέκνα, καὶ τῆς εἰς ἑαυτὴν εὐεργεσίας.

#### 47. (Πριν το 131 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Αμμόχωστος, ενσωματωμένη στα τείχη της πόλης

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 79

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** SEG VI, 816; SEG XIII, 556; Roesch 1967, 232 no 11; Seyring 1927, 145-147

Ὀλυμπιάδα τ[ὴν -----, γυναῖκα δὲ]  
Θεοδώρου τοῦ Σ[ελεύκου, τοῦ συγγενοῦς τοῦ]  
βασιλέως, τοῦ στρ[ατηγοῦ καὶ ναυάρχου]  
καὶ ἀρχιερέως, τὸ κοι[νὸν τῶν ἐν τῷ κατὰ]  
Κύπρον γραμματε[ίωι περὶ τὸν Διόνυσον]  
τεχνιτῶν.

#### 48. (τέλη 2<sup>ου</sup> αι. π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ἱερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική και λατινική

**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 41 no. 113

[CIVES ROMANI QVI PA]PII NEGOTIANTVR  
[Ἀφροδίτη]Παφίαι  
[οἱ πραγματευόμενοι ἐν] Πάφωι Ῥωμαῖοι



**49. (118-117 π.Χ. ή 114-105 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 81

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG XVIII*, 577; Tubbs & Munro 1891, 195 no. 54; Mitford 1937, 35-36; Mitford 1959, 102-103 no. 9

Ἐλενον, τὸν συγγενῆ καὶ τροφέα τοῦ  
βασιλέως καὶ στρατηγὸν καὶ ναύαρχον  
καὶ ἀρχιερέα τῆς νήσου καὶ ἱερέα διὰ βίου  
βασιλίσσης Κλεοπάτρας Θεᾶς Ἀφροδίτης  
Εὐεργέτιδος, Σίμαλος γυμνασιαρχῶν.

**50. (Ca. 116 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 80

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG XIII*, 554; Tubbs & Munro 1891, 195 no. 52

Πτολεμαῖον, βασιλέως υἰόν,  
τὸν στρατηγὸν καὶ ναύαρχον  
καὶ ἀρχιερέα καὶ ἀρχικυνηγόν,  
τὸ κοινὸν τῶν ἐν Κύπρῳ  
τασσομένων Θραικῶν  
καὶ τῶν συνπολιτευομένων.

**51. (116-114/3 π.Χ. ?)**

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 82

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG XVIII*, 575; Mitford 1959, 99-100 no. 5

Ἐλενον τὸν συγγενῆ κ[αὶ τροφέα τοῦ]  
βασ[ι]λέος Πτολεμα[ίου] τοῦ Πτολε[μαίου],  
Σαλαμ[ι]νίων [ἡ πόλις] ἀρ[ε]τῆς ἔνεκεν καὶ]  
εὐεργεσίας *vac.* τ[ῆς] ε[ἰς] ἑαυ[τήν].

**52. (116-107 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Κοντά στο Ναό του Διός στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 69

[Βασιλέα] Πτολεμαῖον  
[Θεὸν Σ]ωτῆρα, ἡ πόλις  
[ἡ Σ]αλαμινίων τὸν ἑαυ[τῆς]  
[εὐ]εργέτην.

**53. (114-107/6 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Κοντά στη ρωμαϊκή αγορά στην Κάτω Πάφο

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *ICA VI*, 84-85 no. 9

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG XXV*, no. 1102

Βασιλέ[α Πτολεμαῖον θεὸν Ἀλέξανδρον]  
Ἀριστοκρά[της τοῦ δεῖνος, ὁ συγγενῆς]  
καὶ ὑπομ[νηματογράφος καὶ περὶ τὸν Διόνυσον]  
εὐεργε[σίας ἔνεκεν τῆς εἰς ἑαυτόν].

#### 54. (114-107 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 83

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG XVIII*, 576; Mitford 1959, 100-101; Mitford & Nicolaou 1974, 18-19 no. 6

Ἐλενον, τὸν συγγενῆ καὶ τροφέα  
τοῦ βασιλέος καὶ ἀρχιερέα καὶ  
στρατηγὸν τῆς νήσου, τὸ κοι-  
νὸν τῶν ἐν τῷ κατὰ Κύπρον  
γραμματείῳ περὶ τὸν Διόνυ-  
σον τεχνιτῶν ἐννοίας ἔνε-  
κεν τῆς εἰς ἑαυτό.

#### 55. (114-107 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 95

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Mitford & Nicolaou 1974, 16-18 no. 5

[Τὸ κ]ο[ινὸν] τῶν ἐν τῷ κατὰ Κύπρ[ον]  
[γραμμα]τείῳ περὶ τὸν Διόνυσον  
[τ]εχ[νι]τῶν Ν[ικαγ]ό[ραν] Εὐπολέμου  
[-- ca. 8-9 -] τῶν] πρώτων φίλων καὶ  
[-- ca. 9-10 -] καὶ ποιητὴν διθυράμβω[ν]  
ε[ὶ]ς εἰς ἑαυτό.

#### 56. (107-105 π.Χ. ?)

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 70

**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 183 no. 20

[Βασιλέα Πτολεμαῖον καὶ βασίλισσαν Κλεοπάτρα]ν Θεοὺς Φιλομήτορας τοῦ[ς]  
[ἀδελφοὺς καὶ βασίλισσαν Κλεοπάτραν Βερ]ενίκην [Θεοῦ Σωτῆρος οἱ ἐν Κύπρωι]  
[τεταγμένοι -----, λει]φθέντες δὲ ἐν τῇ νήσῳι καθ' ὄν και-  
[ρὸν -----].

#### 57. (106/5 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος

**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική

**Αποκατάσταση:** *CIG 2615*

[Πτολεμαῖ]ον θεὸν Σ[ω]τῆρ[α]  
[οἱ ἱερεῖς τῆς Π]α<φ>ίας [Ἀφροδίτης]  
[--- ἔνεκεν] τῆς εἰς ἑαυτοῦ[ς]

**58. (105/4 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 36 no. 98  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *OGIS* I, 166; *PPC*, K-16

Αφροδίτη Παφίαι

ή πόλις ή Παφίων Κάλλιπον Καλλίπου, δις γραμμα-  
τεύσαντα τῆς βουλῆς και]τοῦ δήμου και ἠρχευότα τῆς  
πόλεως και τῶν περὶ τὸν Διόνυσον και Θεοὺς Εὐεργέ-  
τας τεχνιτῶν, τὸν γραμματέα τῆς πόλεως, γυμ[να]-  
σιαρχήσαντα καλῶς τὸ ιβ' L.

**59. (105-95 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 37 no. 99  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *OGIS* 164

Αφροδίτη Παφία

τὸ κοινὸν τὸ Κυπρίων Ποταμῶν[α] Αἰγύπτ[ου],  
τῶν ἐν Πάφῳ γεγυμνασιαρχηκότων  
και ἡγητορευκότων και τῶν περὶ τὸν  
Διόνυσον και Θεοὺς Εὐεργέτας τεχνιτῶν,  
εὐνοίας χάριν.

**60. (105-80 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 40 no. 109

Αφρο[δίτη Παφίαι]

[Ἀσκ]ληπιάδην Τ[-----]  
[ιερ]έα τοῦ ἰδρ[υμένου ὑπ' αὐτοῦ --]

**61. (τέλη 2<sup>ου</sup>-αρχές 1<sup>ου</sup> αι. π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Άγιος Σέργιος κοντά στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 46  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Yon 1980b, 89 no. 20

Δι' Ὀλυμπίῳ  
Φαῦδημος  
Ἀριστάρχου

**62. (1<sup>ος</sup> αι. π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Σαλαμίνα, χωρίς περεταίρω πληροφορίες  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 36

[Σαλα]μινίων τῆ πόλει και τῶ δήμῳ  
[Στασικρά]της Ἐμπύ[λου] και Ἰάσων Καρπ-  
ίνος [ἀγ]ορανομοῦντες  
---τοίας κατασκεύασαν.

**63. (95-88 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 39-40 no. 107  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *OGIS* 165

Αφροδίτη Παφία· τὸ κο[ινὸν τὸ Κυπ]ρίων  
Ποταμῶνα Αἰγύπτου, τὸν ἀντιστράτηγον τῆς  
νήσου καὶ ἐπὶ τῶν μετάλλων, τὸν γυμνασίαρχον,  
εὐνοίας χάριν.

**64. (88 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ιερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1961b, 40 no. 110  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *OGIS* I, 172; *PPC*, O-28

Ἀφροδίτη Παφίαι  
[ἡ π]όλις ἡ Παφίων Ὀνήσανδρον Ναυσικράτους,  
[τὸν σ]υνγενῆ καὶ ἱερέα διὰ βίου Βασιλέως Πτολεμαί-  
[ου θεοῦ Σ]ωτῆρος καὶ τοῦ ἰδρυμένου ὑπ' αὐτοῦ ἱεροῦ Πτολε-  
[μαίου, τὸ]ν γραμματέα τῆς Παφίων πόλεως τεταγμένου δὲ  
[ἐπὶ τῆς ἐν] Ἀλεξανδρείαι μεγάλης βιβλιοθήκης, εὐνοίας  
ἕνεκεν.

**65. (88 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος (;)  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Χατζηιωάννου, Δα' (καὶ Δβ') αρ. 61.2  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Mitford 1938-1939, no. 18

[Ἡ πόλις ἡ Παφίων τὴν δεῖνα ἱέρειαν διὰ βίου?]  
[Κλεοπάτρας θεᾶς Εὐεργέτιδος? τὴν γεγον[υ]ῖαν ἐξ]  
[Ὀνησάνδρου τοῦ Ν]αυσικράτους τοῦ συγγενοῦς  
[τοῦ βασιλέως ἱερέω]ς διὰ βίου βασιλέως Πτολεμαίου  
[θεοῦ Σωτῆρος καὶ τ]οῦ ἰδρυμένου ὑπ' αὐτοῦ ἱεροῦ  
[Πτολεμαίου καὶ γρ]αμματέως τῆς πόλεως,  
[εὐεργεσίας ἕνεκ]εν τῆς ε[ἰ]ς ἑαυτήν.

**66. (50-47 π.Χ. ἢ μετὰ το 22 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος, κοντὰ στα ερείπια τοῦ θεάτρου  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / λατινική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1958, 8-9  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Seyrig 1927 143 no. 4

M. Uphilio pontiff(ici)  
procons(uli) civ(es) p(osuerunt)  
Paphiae DIOCEN

**67. (39-38 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Άγιος Σέργιος, κοντά στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 96  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Rouilloux 1972, 141-150

[Στασ]ικράτην [Στασικράτους]  
[γυμν]ασιαρχοῦν[τα τὸ ιδ' (ἔτος) (?)]  
[φιλαγα]θίας χάριν. *vac.*

**68. (38 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 97  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Rouilloux 1972, 141-150

[Δ]ιογένης Νουμ[η]νίου ὁ συ[γ]γενής  
τῶν βασιλέων καὶ στρατηγὸς  
τῆς νήσου καὶ Κιλικίας  
Στασικράτην Στασικράτους  
γυμνασιαρχήσαντα το ιδ' (ἔτους)  
τὸν ἑαυτὸν φίλον. (Ἔτος) ιε' Ἄθυρ ιθ'.

**69. (27 ἢ 22 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Κοντά στη μακρόστενη πλατεία βορείως του ναοῦ του Διὸς στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 99  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 176 no. 4

Ἡ πόλις ἢ Σαλαμινίω[ν]  
Μόσχον Μόσχου ἄρξαν[τα]  
τὸ πρῶτον *vac.* ἔτος *vac.*

**70. (Πριν το 22π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Στην ανατολική στοά της μακρόστενης πλατείας βορείως του ναοῦ του Διὸς στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / λατινική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 37  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 179-180 no. 12

--leg. Au]G.PRO.PR[aetore—  
--Salaminioru]M.FOR[um?  
-----

**71. (πριν από 15 π.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Παλαίπαφος  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Kolb 2003, 239

[Ἡ πόλις ἢ] Παφίων (*vac.*) ἔτους [..]ΩΙ[---]  
[τὸν δεῖνα...]α Ὀνάσαντος νεωτέ[ρου]  
[.....] γυμνασίαρχον (*vac.*)  
-----

### 72 (πριν το 14 π.Χ)

**Χώρος εύρεσης:** Κοντά στη μακρόστενη πλατεία βορείως του ναού του Διός στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 47  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 176 no. 5

Διὶ Ὀλυμπίῳ  
Λιβίαν τὴν γυναῖκα τοῦ  
[αὐ]τοκράτορος Καίσαρος,  
[θεοῦ υἱοῦ, θεοῦ Σ]εβ[α]στοῦ

-----

### 73. (14 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Σαλαμίνα, τοποθεσία «Τούμπα του Μιχάλη»  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 48  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 188 no. 35

Διὶ Ὀλυμπίῳ  
Κυπρίων τὸ κοινὸν Ἐμπυλον  
Ἐμπύλου τοῦ Χαρία γυμνασιαρχή-  
σαντα τὸ θ' (ἔτος) ἐκ τοῦ ἰδίου προῖκα.

### 74. (9/8 π.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κοντά στη μακρόστενη πλατεία βορείως του ναού του Διός στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 100  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 178 no. 8

[ἀ]νθύπατον ἢ βουλή ἐκ τοῦ ἰδίου]  
[ἀ]γνείας καὶ δικαιοσύνης χά[ρι]ν]  
(ἔτους) ἰδ'

### 75. (1<sup>ος</sup> αι. ?)

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 44  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Karageorghis & Vermeule 1964, 38 no. 19; Mitford & Nicolaou 1974, 11-12 no. 2; Robert, J. & L. 1964, no. 538

Ἐρμειῖ ἐπηκόω  
Διαγόρας Τεύκρου  
ὁ εἰς αἰῶνα  
γυμνασίαρχος.

### 76. (1<sup>ος</sup> αι. π.Χ. ἢ 1<sup>ος</sup> αι. μ.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Μακρόστενη πλατεία βορείως του ναού του Διός στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 21  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 185 no. 25; Roesch 1979, 354-357

---χρήμα[τα]----  
---εἰς τὴν----  
--π]ερί τῆς χώρας----  
---τῷ ἔτει περι τοῦ I----  
---μμένοις προστιμο----  
--σ]ῦκα γεμί(ζ)ειν ἐπὶ τῷ ε----

--τω ἀργυρίου δραχμὰς χιλία[ς-----  
 --λιν σῦκα τὰ γεινόμε[να ca. 8] ΠΙ ἀφαιρε[ῖν--  
 ---ειν ἱερὰς το[ῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου τὴν δε--  
 -----τὴν] δὲ (λ)οιπὴν επε--  
 -----Ἄρ]χοντες Φιλι--  
 vac.  
 ----traces----  
 ----ΑΤΑΧΙ----  
 ----γράφατο---  
 ----ς τρεῖς---  
 ----traces----

### 77. (1<sup>ος</sup> αι. μ.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Ἱερό Αφροδίτης στην Παλαίπαφο  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1980, 1353  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *IGRR* III, 950

Αφροδίτη Παφία  
 Γάιον Οὐμίδιον Τηρητίνα Κουαδρᾶτον  
 τὸν ἀρχιερέαν, τὸν καὶ Πανταυχιανόν,  
 Γάιου Τηρητίνα Οὐμιδίου Πανταύχο<υ> υἱόν,  
 τοῦ ἀρχιερέως καὶ γυμνασιαρχήσαντος,  
 Κλαυδία Ἀπφάριον  
 Τεύκρου θυγατήρ, ἡ ἀρχιερία (sic) τῶν  
 κατὰ Κυπρὸν Δήμητρος ἱερῶν  
 τὸν ἑαυτῆς υἱωνὸν εὐνοίας  
 χάριν. Λη΄.

### 78. (1<sup>ος</sup> αι. μ.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** Mitford 1980, 1352 σημ. 322  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** *SEG* XXX, 1630; *ICA* IX (1969), 154-156 no. 10

[Γάιον Οὐμ]μίδιον Πανταυχό[ν Κουαδ-]  
 [ρατιανό]ν, τὸν γυμνασιαρχή[σαντα]  
 [δρακτ]οῖς καὶ λουτήρσι Νερ[ωνείοις]  
 [ἐκ τοῦ ἰ]δίου μέχρι νυκτὸς [τὸν διὰ]  
 [βίου ἀρ]χιερέα, τὸν ἱερέα τοῦ κώ[μου]  
 [Κλαυδ]ία Ἀπφά[ριον, Τ]εύκρου θυ[γατήρ]  
 [τὸν ἐ]αυτῆς υἱὸν, μνήμης [χάριν].

### 79. (1<sup>ος</sup> αι. μ.Χ.)

**Χώρος εύρεσης:** Σαλαμίνα, τοποθεσία «Τούμπα του Μιχάλη»  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 49  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 190-191 no. 44

---ανο---  
 [τὸ τοῦ] Διὸς ἰ[ερὸν ?]  
 --ς Φιλοκυ---

**80. (1<sup>ος</sup> αι. μ.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Ναός Διός στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 22  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Roesch 1979, 352-354

-----  
-----ντας παρ' αὐτῶν τὸ ἐπι-----  
----τοῖς] Σεβαστοῖς τὸ προεξοδιασ----  
---γράφ]ματα ὡς πρόκειται ἀπὸ τῆς ---  
μηδενὶ ἐξεῖναι ἐξάγειν ἐκ τῆς Σ[αλαμινίων χώρας?  
---ς τῶ τε νησιωτικῶ καὶ τῶ γενομέ[νω ---  
--- τὸν φωραθέντα τοῖς δι' αὐτῶν τῶν ---  
---Ιουσι μηδὲ ἀμαξέα ἢ ὄνηλάτην ἢ πλ[---  
--σαι ἢ [τὸ]ν φωραθέντα ἀποτίνειν ἰερα[---  
-----

**81. (6 μ.Χ. ἢ 11 μ.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Γυμνάσιο στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 101  
**Συμπληρωματική βιβλιογραφία:** Tubbs & Munro 1891, 195-196 no. 53

Ἡ πόλις  
Ἔλλον Ἔλλου γυμνασιαρ-  
χήσαντα προῖκα (ἔτους) λγ' καὶ  
ἀρχιερευσάμενον τῆς  
Κύπρου τοῦ Σεβαστοῦ  
Θεοῦ Καίσαρος.

**82. (49 μ.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Θέατρο στη Σαλαμίνα  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *Salamine XIII*, no. 102

Ἡ πόλις  
Ἡρακλείδην νν Ἔλλου  
γυμνασιαρ[χή]σα[ν]τα ν τὸ η' (ἔτος)  
καὶ ἀρχιερέα διὰ [βί]ου τοῦ Διὸς  
τοῦ Ὀλυμπίου καὶ τῶν Σεβαστῶν.

**83. (μέσα 1<sup>ου</sup> αι. μ.Χ.)**

**Χώρος εύρεσης:** Κάτω Πάφος  
**Τύπος γραφής / γλώσσα:** Αλφάβητο / ελληνική  
**Αποκατάσταση:** *ICA II* (1962), 6 no. 6

Κυπρίων τὸ κοινὸν Τιβέριον  
Κλαύδιον Ὀνεσικράτους  
υῖόν, Κυρῖναν Ὀνεσικράτην,  
ἄρξαντα, γραμματεύσαν-  
τα, γυμνασιαρχήσαντα.



84. (2<sup>ος</sup>-3<sup>ος</sup> αι. μ.Χ.)

Χώρος εύρεσης: Ναός Διός στη Σαλαμίνα

Τύπος γραφής / γλώσσα: Αλφάβητο / ελληνική

Αποκατάσταση: *Salamine XIII*, no. 27

Συμπληρωματική βιβλιογραφία: Tubbs & Munro 1891, 193 no. 48; Yon 1980b, 91 no. 26

---κ]αὶ ὁμοίως ἀπαι---  
----ρω μετὰ τὴν τῶν ----  
--- Ἄρισ ?]τῶνακτος εἰς τὸν ---  
τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυ]μπίου ἱερόδουλ[ο--  
-----εἰν τοῦτο διατα[χθὲν --  
----- ἐν] τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς --  
-----ς δέδωκα καὶ -----  
-----α καλάνδων Ν[οεμβρίων ---  
-----μεσο(ῦντος) Νο(εμβρίου) --  
----- αλλης *vac.*  
----- Φιλοξένου  
----- Γαῖου *vac.*

## ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

- Πιν. 1.1. Η Κύπρος σε σχέση με τα νότια παράλια της Μ. Ασίας.
- Πιν. 2.1. Η Κύπρος σε σχέση με τα παράλια της Μ. Ανατολής.
- Πιν. 3.1. Η γεωγραφία της Κύπρου σύμφωνα με διάφορους αρχαίους γεωγράφους.
- Πιν. 4.1. Εφαρμογή του ιπποδάμειου πολεοδομικού σχεδίου στη Μίλητο.
- Πιν. 4.2. Εφαρμογή του ιπποδάμειου πολεοδομικού σχεδίου στον Πειραιά.
- Πιν. 5.1. Εφαρμογή του ιπποδάμειου πολεοδομικού σχεδίου σε πόλεις με έντονη εδαφική μορφολογία.
- Πιν. 6.1. Ελληνικές πόλεις της Μ. Ανατολής που ιδρύθηκαν την Ελληνιστική περίοδο.
- Πιν. 7.1. Ελληνικές πόλεις της Μ. Ασίας που ιδρύθηκαν κατά την Ελληνιστική περίοδο.
- Πιν. 8.1. Η ακρόπολη της Περγάμου.
- Πιν. 8.2. Νησίδες αναλογίας 1:2 από διάφορες ελληνιστικές πόλεις.
- Πιν. 9.1 Οικίες με *προστάδα* από την Πριήνη.
- Πιν. 9.2. Οικίες με περιστύλιο από τη Δήλο.
- Πιν. 10.1. Διασταύρωση κεντρικών οδικών αρτηριών δίπλα ή κοντά στην αγορά.
- Πιν. 10.2. Χαρακτηριστικό δείγμα αγοράς παλαιού τύπου από την Άσσο.
- Πιν. 11.1. Χαρακτηριστικό δείγμα αγοράς ιωνικού τύπου από τη Μίλητο.
- Πιν. 11.2. Το βουλευτήριο της Μιλήτου.
- Πιν. 12.1. Το γυμνάσιο χωριζόταν σε δύο βασικά μέρη, την παλαίστρα και τον δρόμο.
- Πιν. 12.2. Οι χώροι του γυμνασίου που προορίζονταν για αθλητικές δραστηριότητες, σύμφωνα με το Βιτρούβιο, θα έπρεπε να βρίσκονται στη βόρεια πτέρυγα της παλαίστρας.
- Πιν. 13.1. Αναπαράσταση του θεάτρου της Πριήνης.
- Πιν. 14.1. Ο φυσικός χώρος της Νέας Πάφου.
- Πιν. 15.1. Η ευρύτερη περιοχή της Νέας Πάφου με τις προ-ελληνιστικές νεκροπόλεις που την περιέβαλλαν.
- Πιν. 16.1. Κάτοψη της βορειοδυτικής πύλης της Νέας Πάφου.
- Πιν. 16.2. Διάδρομος, λαξευμένος στον φυσικό βράχο, που οδηγούσε στη ΒΔ πύλη της πόλης.
- Πιν. 17.1. Κάτοψη και τομή σημείου όπου έκλεινε η ΒΔ πύλη.
- Πιν. 17.2. Διάδρομος λαξευμένος στον φυσικό βράχο, ο οποίος οδηγούσε μέσω μιας πυλίδας εκτός των τειχών της πόλης.
- Πιν. 18.1. Πυλίδα που βρισκόταν νοτίως του διαδρόμου της ΒΔ πύλης και οδηγούσε εκτός των τειχών της πόλης.
- Πιν. 18.2. Κάτοψη της ΒΑ πύλης της Νέας Πάφου.

- Πιν. 19.1. Η Παναγία Θεοσκέπαστη.
- Πιν. 19.2. Η ρωμαϊκή αγορά με το ωδείο και το Ασκληπιείο.
- Πιν. 20.1. Κάτοψη της Οικίας του Διονύσου.
- Εικ. 21.1. Κάτοψη του δωματίου Ι της Οικίας του Διονύσου.
- Πιν. 21.2. Κάτοψη του δωματίου XXXV της Οικίας του Διονύσου.
- Πιν. 21.3. Κάτοψη δωματίων μιας αρχαιότερης οικίας που υπόκεινται του δωματίου XVI της Οικίας του Διονύσου.
- Πιν. 22.1. Το ψηφιδωτό της Σκύλας από την Οικία του Διονύσου.
- Πιν. 22.2. Γύψινο καλούπι για την κατασκευή του κορμού αγαλμάτων.
- Πιν. 23.1 Σχηματική απόδοση τομής που ανοίχτηκε στο διάδρομο XLII, όπου διακρίνονται τέσσερα διαφορετικά δάπεδα.
- Πιν. 23.2. Αμφορέας που ανακαλύφθηκε κάτω από το ψηφιδωτό δάπεδο του δωματίου XXIII της Οικίας του Διονύσου.
- Πιν. 24.1. Τμήμα γκρεμισμένου τοίχου στο εσωτερικό περίστυλης αυλής, οικίας της Ύστερης Ελληνιστικής περιόδου (Οικία Έπ' Αγαθῶ).
- Πιν. 24.2. Σχηματική αναπαράσταση του νότιου τμήματος της τομής που ανοίχτηκε στη βόρεια αψίδα του *vestibulum* (69) της Έπαυλης του Θησέα.
- Πιν. 25.1. Η Έπαυλη του Θησέα με την Ελληνιστική Οικία να εκτείνεται στα νότια και την Οικία του Αιώνα στα ανατολικά.
- Πιν. 26.1. Αποστραγγιστική αυλάκωση που περνούσε κάτω από τα δωμάτια 85, 86 και 87 της Έπαυλης του Θησέα.
- Πιν. 26.2. Ίχνη αποθετών που εφάπτονταν του ανατολικού τοίχου ενός αρχαιότερου κτηρίου (δυτικό) που εντοπίστηκε κάτω από τη ΒΑ γωνία της Έπαυλης του Θησέα.
- Πιν. 27.1. Κάτοψη, κάθετη και εγκάρσια τομή του αποχετευτικού αγωγού που περνούσε κάτω από το δρόμο Β.
- Πιν. 27.2.. Κατάλοιπα παλαιότερου κτηρίου κάτω από το δωμάτιο 16 της Έπαυλης του Θησέα.
- Πιν. 28.1. Σχηματική αναπαράσταση του ανασκαμμένου ΒΔ τμήματος της Έπαυλης του Θησέα.
- Πιν. 29.1. Η αίθουσα υποδοχής (10) της Ελληνιστικής Οικίας, διακοσμημένη με ψηφιδωτό δάπεδο από ακανόνιστα κομμάτια λευκής και μαύρης πέτρας.
- Πιν. 29.2. Δωμάτιο 11 της Ελληνιστικής Οικίας. Ίχνη ζωγραφιστού διάκοσμου στο βόρειο και ανατολικό τοίχο του.
- Πιν. 30.1. Λεπτομέρειες από την εικόνα 2 του πίνακα 29.

- Πιν. 30.2. Δωμάτιο 5 της Ελληνιστικής Οικίας. Ίχνη ζωγραφιστού διάκοσμου από τη ΝΑ γωνία (Βήτας Δ.).
- Πιν. 31.1. Σειρά δωματίων παράλληλη προς το ανατολικό περιστύλιο της Ελληνιστικής Οικίας.
- Πιν. 32.1. Το δωμάτιο 8 της Ελληνιστικής Οικίας που χρησίμευε ως αποχωρητήριο.
- Πιν. 32.2. Δωμάτιο 8Ε της Ελληνιστικής Οικίας.
- Πιν. 33.1. Αποχετευτικός αγωγός του δρόμου (Α΄) που περνούσε νοτίως της Ελληνιστικής Οικίας.
- Πιν. 34.1. Οικία του Ορφέα.
- Πιν. 35.1. Το Κάστρο των «40 Κολώνων».
- Πιν. 36.1 Το σύστημα διανομής νερού κάτω από το κάστρο των «40 Κολώνων».
- Πιν. 36.2. Ο υδροφόρος αγωγός του συστήματος διανομής νερού, που κατέληγε σε μια δεξαμενή κάτω από την αυλή του κάστρου.
- Πιν. 37.1. Κλιμακωτή σήραγγα κατασκευασμένη στον δυτικό τοίχο του κάστρου, η οποία αποτελούσε αρχικά έναν εκ των υδροφόρων αγωγών του συστήματος διανομής νερού
- Πιν. 37.2. Η περιοχή μεταξύ του κάστρου των «40 Κολώνων» και της ακτογραμμής, όπου διακρίνονται οι 15 από τις δοκιμαστικές τομές που άνοιξε ο J. S. Last το 1951.
- Πιν. 38.1. Καταποντισμένα κατάλοιπα των λιμενοβραχιόνων του λιμανιού της Νέας Πάφου.
- Πιν. 38.2. Το δυτικό άκρο του ανατολικού λιμενοβραχίονα.
- Πιν. 39.1. Σχηματική απεικόνιση του δυτικού άκρου του ανατολικού λιμενοβραχίονα.
- Πιν. 39.2. Δόμοι μεγάλων, επεξεργασμένων κυβόλιθων, ενσωματωμένων στο Μεσαιωνικό Φρούριο.
- Πιν. 40.1. Κατάλοιπα του τείχους της πόλης, ενσωματωμένα στον Φράγκικο πύργο.
- Πιν. 41.1. Η λεκάνη του λιμανιού της Νέας Πάφου, όπως είναι σήμερα και όπως υπολογίζεται ότι ήταν κατά την αρχαιότητα.
- Πιν. 42.1. Το θέατρο της Νέας Πάφου.
- Πιν. 42.2. Κάτοψη του θεάτρου της Νέας Πάφου.
- Πιν. 43.1. Σχηματική αποκατάσταση μέρους των καθισμάτων του *κοίλου* και απόδοση της αποσπασματικά σωζόμενης επιγραφής.
- Πιν. 43.2. *Podium* ελληνιστικού (;) ναού.
- Πιν. 44.1. Ομάδα υπογείων που εντοπίστηκαν κατά μήκος της νότιας πλευράς του δρόμου G.
- Πιν. 45.1. Λεπτομέρειες της εικόνας 1 από τον πίνακα 44. Απεικονίζονται τα ανοίγματα των 5 υπογείων (1-5).

- Πιν. 46.1. Ο δυτικός θάλαμος του υπογείου που ανασκάφηκε (αρ. 1 από τον πίνακα 45).
- Πιν. 46.2. Ο ανατολικός θάλαμος του υπογείου που ανασκάφηκε (αρ. 1 από τον πίνακα 45).
- Πιν. 47.1. Σχεδιαστική απόδοση του εσωτερικού του δυτικού θαλάμου (εικόνα 1 από τον πίνακα 46) του υπογείου που ανασκάφηκε.
- Πιν. 47.2. Το ΒΔ τμήμα του βραχώδους ερείσματος, που εκτείνεται ανάμεσα στους δρόμους F και J και ανάμεσα στο δρόμο 2 και το κάστρο των «40 Κολώνων».
- Πιν. 48.1. Το ΒΔ τμήμα του βραχώδους ερείσματος, σε λήψη από βόρεια (1) και ανατολικά (2).
- Πιν. 49.1. Κατάλοιπα ελληνιστικού κτηρίου στους πρόποδες του λόφου Φανάρι.
- Πιν. 49.2. Σύστημα διανομής νερού, που εντοπίστηκε στους πρόποδες του λόφου Φανάρι.
- Πιν. 50.1. Το νότιο άκρο του υπόγειου διαδρόμου που εντοπίστηκε στη δυτική πλαγιά του λόφου Φανάρι.
- Πιν. 50.2. Κάτοψη των περιγραμμάτων οικοδομημάτων πάνω στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα.
- Πιν. 51.1. Τμήμα του ανατολικού κτιρίου που βρισκόταν πάνω στο λόφο Φάμπρικα.
- Πιν. 51.2. Βραχώδες έρεισμα στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα, το οποίο χρησίμευε πιθανότατα ως βάση κάποιου οικοδομήματος.
- Πιν. 52.1. Χαράξεις λαξευμένες στην επιφάνεια της βραχώδους εξέδρας.
- Πιν. 53.1. Ψηφιδωτό δάπεδο κατασκευασμένο από βότσαλα, που ανακαλύφθηκε στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα, με παραστάσεις δελφινιών κι ενός ανθρώπου.
- Πιν. 53.2. Το διπλό πολεοδομικό σχέδιο της Νέας Πάφου με ελαφρώς διαφορετικό προσανατολισμό.
- Πιν. 54.1. Η Νέα Πάφος και ο οχυρωματικός περίβολός μαζί με τις κύριες πύλες της πόλης.
- Πιν. 55.1. Μέτρηση των αποστάσεων των δρόμων της Κάτω Πάφου.
- Πιν. 56.1. Ανάπτυξη τεσσάρων νησίδων στον χώρο ανάμεσα στην ανατολική στοά της ρωμαϊκής αγοράς και την οδό Απ. Παύλου (δρόμος 6;)
- Πιν. 56.2. Ανάπτυξη τριών νησίδων στον παραπάνω χώρο.
- Πιν. 57.1. Κάτοψη των νεωρίων του Κιτίου.
- Πιν. 58.1 Καταποντισμένα κατάλοιπα προβλήτας (;) που εφάπτεται του σύγχρονου μόλου.
- Πιν. 59.1. Το διπλό πολεοδομικό πλέγμα της Νέας Πάφου και οι πιθανές τοποθεσίες της εμπορικής και της πολιτικής αγοράς της πόλης.
- Πιν. 59.2. Βραχώδης εδαφική ανύψωση κατά μήκος του δρόμου K, στη δυτική πλαγιά του λόφου Φανάρι.

- Πιν. 60.1. Υποθετική απόδοση της κάτοψης και το σχέδιου του ναού που πιθανολογείται ότι βρισκόταν στη κορυφή του λόφου Φανάρι.
- Πιν. 60.2. Η περιοχή της Πάφου, έτσι όπως τη σχεδίασε ο Alexander Drummond στο χάρτη της Κύπρου.
- Πιν. 61.1. Κατεργασία που υπέστη ο φυσικός βράχος στην ανατολική πλαγιά του λόφου Φανάρι.
- Πιν. 61.2. Κάτοψη του ιερού του Απόλλωνα Υλάτη.
- Πιν. 61.3. Σχηματική αναπαράσταση των διαφορετικών επιπέδων του τεμένους του Απόλλωνα Υλάτη.
- Πιν. 62.1. Κάτοψη του υπόγειου συγκροτήματος του Αγίου Λαμπριανού.
- Πιν. 63.1. Η ανατολική πλευρά του ROOM C του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού.
- Πιν. 64.1. Ο θάλαμος ROOM D του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού.
- Πιν. 64.2. Διάδρομος που οδηγούσε από τον θάλαμο ROOM D σε έναν κυκλικό χώρο.
- Πιν. 65.1. Το άνοιγμα ενός τέταρτου *loculus* που ξεκινούσε από τον κυκλικό χώρο και σε κάποια φάση επιμηκύνθηκε παίρνοντας τη μορφή ενός τούνελ.
- Πιν. 65.2. Ο θάλαμος ROOM A του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού.
- Πιν. 66.1. Ο θάλαμος ROOM B του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού.
- Πιν. 67.1. Η δυτική πλευρά του αιθρίου στο υπόγειο του Αγ. Λαμπριανού.
- Πιν. 67.2. Κλιμακωτός διάδρομος που κατέληγε σε πηγάδι στο δυτικό τμήμα του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού.
- Πιν. 68.1. Κάτοψη της «κατακόμβης» της Αγ. Σολομωνής
- Πιν. 68.2. Ο θάλαμος ROOM IV από την «κατακόμβη» της Αγ. Σολομωνής.
- Πιν. 69.1. Το σπήλαιο με το πηγάδι στη ΒΔ γωνία του αιθρίου της «κατακόμβης» της Αγ. Σολομωνής.
- Πιν. 69.2. Ο θάλαμος ROOM III από την «κατακόμβη» της Αγ. Σολομωνής.
- Πιν. 70.1. Ο βασικός θάλαμος (ROOM I) της «κατακόμβης» της Αγ. Σολομωνής.
- Πιν. 70.2. Κατάλοιπα ενός υπογείου που λαξεύτηκε στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα.
- Πιν. 71.1. Κλίμακα λαξευμένη στον φυσικό βράχο που οδηγούσε στο εσωτερικό ενός υπογείου.
- Πιν. 71.2. Υπόγειος θάλαμος στον οποίο οδηγούσε η δυτική διακλάδωση της κλίμακας της εικ. 1 του πιν. 71.
- Πιν. 72.1. Ημικυκλικός θάλαμος στον οποίο κατέληγε η κλίμακα της εικ. 1 του πιν. 71.
- Πιν. 72.2. Υπόγειος θάλαμος που ανοίχτηκε στα ανατολικά του θαλάμου της εικ. 1 του πιν. 72.

- Πιν. 73.1. Υπαίθριος χώρος στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα, όπου κατέληγαν τα ανοίγματα του υπόγειου θαλάμου της εικ. 2 του πιν. 72.
- Πιν. 73.2. Ο κατώτερος χώρος του πολυεπίπεδου υπογείου του λόφου Φάμπρικα.
- Πιν. 74.1. Δύο κλίμακες λαξευμένες στον φυσικό βράχο που οδηγούσαν από τα νότια, στον θάλαμο της εικ. 2 του πιν. 73.
- Πιν. 75.1. Κάτοψη του υπόγειου συγκροτήματος στον Τούμπαλλο.
- Πιν. 76.1. Ο ανατολικός διάδρομος (2) που οδηγούσε στην είσοδο του υπογείου συγκροτήματος του Τούμπαλλου και με τη μορφή κλίμακας (1) κατέληγε στο εσωτερικό του.
- Πιν. 77.1. Διάδρομος κατεύθυνσης Α-Δ, που εκτεινόταν βορείως των κλιμάκων που οδηγούσαν στο εσωτερικό του υπογείου του Τούμπαλλου.
- Πιν. 77.2. Μικρή κλίμακα που εκτεινόταν στο νότιο άκρο της ανατολικής κλίμακας εισόδου.
- Πιν. 78.1. Η κυκλική αίθουσα του υπόγειου συγκροτήματος του Τούμπαλλου.
- Πιν. 78.2. Οπή στο κέντρο της θολωτής οροφής της κυκλικής αίθουσας του υπογείου του Τούμπαλλου.
- Πιν. 79.1. Βαθμίδες λαξευμένες στο εσωτερικό της κόγχης που είχε λαξευτεί στο δυτικό άκρο της νότιας εισόδου της κυκλικής αίθουσας.
- Πιν. 79.2. Το βόρειο άκρο του διαδρόμου κατεύθυνσης Β-Ν που εκτεινόταν ανατολικά της κυκλικής αίθουσας.
- Πιν. 79.3. Τέσσερις κόγχες λαξευμένες στον ανατολικό τοίχο του διαδρόμου κατεύθυνσης Β-Ν.
- Πιν. 80.1. Ημικυκλική εξέδρα που ανοιγόταν στον δυτικό τοίχο του διαδρόμου κατεύθυνσης Β-Ν.
- Πιν. 80.2. Κυκλική αίθουσα που εκτεινόταν νοτίως της ημικυκλικής εξέδρας.
- Πιν. 81.1. Το νότιο τμήμα του διαδρόμου που εκτεινόταν δυτικά της κυκλικής αίθουσας και του προθαλάμου της.
- Πιν. 82.1. Κατάλοιπα μιας παλαιοχριστιανικής εκκλησίας που χτίστηκε πάνω στα ερείπια του υπόγειου συγκροτήματος.
- Πιν. 82.2. Υπόγειοι χώροι που ανακαλύφθηκαν κατά τον καθαρισμό της νότιας προέκτασης του ανατολικού διαδρόμου.
- Πιν. 83.1. Κάτοψη του ανακτόρου του κυβερνήτη στην Πτολεμαΐδα της Κυρηναϊκής.
- Πιν. 84.1. Ο φυσικός χώρος της Σαλαμίνας.
- Πιν. 85.1. Το τείχος της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής περιόδου, με την οχυρωματική κατασκευή στα νότια και το ιερό της ίδιας εποχής στα βόρεια.

- Πιν. 86.1. Υποθετική έκταση της Σαλαμίνας κατά τη Γεωμετρική και την Αρχαϊκή περίοδο.
- Πιν. 87.1. Υποθετική έκταση της Σαλαμίνας κατά την Κλασική περίοδο και μετατόπισή της συγκριτικά με την έκταση που καταλάμβανε στις προηγούμενες περιόδους.
- Πιν. 88.1. Υποθετική πορεία χάραξης των τειχών της Σαλαμίνας κατά την Αρχαϊκή περίοδο και κατά την Κλασική και Πρώιμη Ελληνιστική περίοδο.
- Πιν. 89.1. Υποθετική πορεία χάραξης του δυτικού τμήματος των τειχών της Σαλαμίνας μετά την επέκταση της πόλης κατά το β' μισό του 2<sup>ου</sup> αι. π.Χ.
- Πιν. 90.1. Σταθερός προσανατολισμός των κτηρίων που ανακαλύφθηκαν στο νότιο τμήμα της πόλης και ίχνη των δρόμων που πλαισίωναν κάποια από αυτά.
- Πιν. 91.1. Η βραχώδης λωρίδα υφάλων που βαίνει παράλληλα προς την ακτή και δημιουργεί δύο κόλπους βορείως και νοτίως του σημείου επαφής της με την ξηρά.
- Πιν. 92.1. Καταποντισμένα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα στον κόλπο που σχηματίζεται βορείως του σημείου επαφής της βραχώδους λωρίδας υφάλων με την ακτή.
- Πιν. 93.1. Καταποντισμένα κατάλοιπα δύο δρόμων που εντοπίστηκαν μεταξύ των άλλων καταλοίπων.
- Πιν. 94.1. Λεπτομέρεια της εικ. 1 του πιν. 91. Κατάλοιπα ενός λιμενοβραχίονα που έκλεινε τον νότιο κόλπο από τα ανατολικά.
- Πιν. 94.2. Άνοιγμα που δημιουργείται στη βραχώδη σειρά των υφάλων.
- Πιν. 95.1. Σχηματική αποτύπωση του της ακτής της Σαλαμίνας, κατά τον A. Raban.
- Πιν. 95.2. Ο χάρτης της Σαλαμίνας με το λιμάνι της στις εκβολές του Πεδιαίου, έτσι όπως τα σχεδίασε ο R. Pococke το 1738.
- Πιν. 96.1. Κάτοψη του ρωμαϊκού γυμνασίου της Σαλαμίνας.
- Πιν. 97.1. Ο χάρτης της Σαλαμίνας όπως τον σχεδίασαν οι Tubbs & Munro.
- Πιν. 98.1. Κάτοψη του ρωμαϊκού θεάτρου της Σαλαμίνας.
- Πιν. 98.2. Κεφαλή ερωτιδέα που ανακαλύφθηκε στα ερείπια του ρωμαϊκού θεάτρου της Σαλαμίνας.
- Πιν. 99.1. Ο χώρος ανατολικά και δυτικά του «Δαιμονοστασίου», όπου φαίνεται ότι σχηματίζονται δύο κοιλότητες στην πλαγιά του χαμηλού οροπεδίου.
- Πιν. 99.2. Ο ναός του Διός και η μακρόστενη πλατεία που εκτεινόταν μπροστά του και πλαισιωνόταν από δύο στοές.
- Πιν. 100.1. Αεροφωτογραφία του ναού του Διός και της μακρόστενης πλατείας.
- Πιν. 100.2. Κάτοψη του *podium* και του σηκού του ναού του Διός.
- Πιν. 101.1 Σχεδιαστική αναπαράσταση της πρόσοψης του ναού του Διός.



Πιν. 101.2. Σχεδιαστική αναπαράσταση της πρόσοψης της κυρίας εισόδου στην μακρόστενη πλατεία του ναού του Διός.

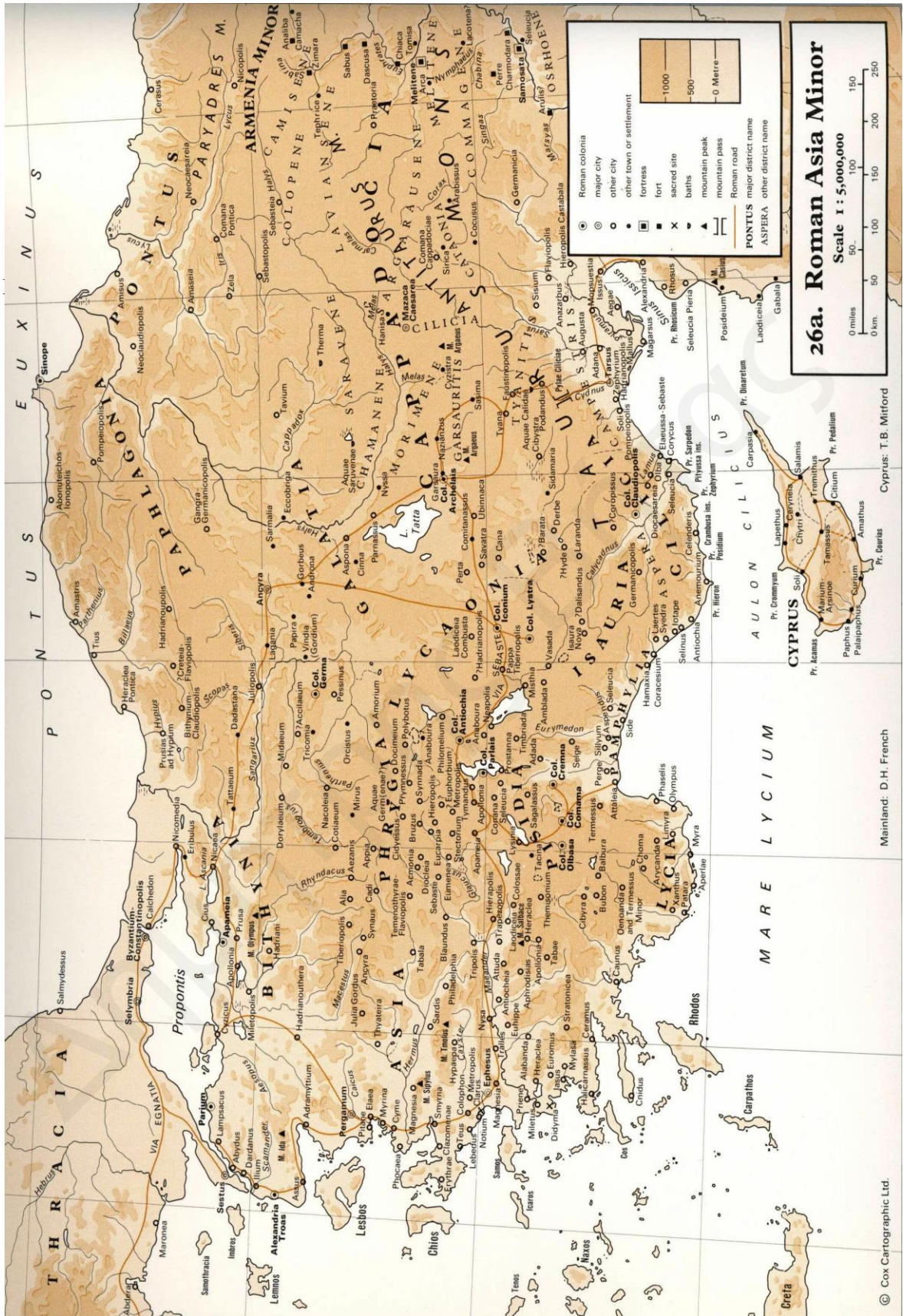
Πιν. 102.1. Κιονόκρανο με τις προτομές ταύρων.

Πιν. 102.2. Περιέργως διαμορφωμένο κομμάτι πέτρας, που προέρχεται από την αφιέρωση κάποιου Απελλή προς τιμήν της Αρτέμιδος Παραλίας.

Πιν. 102.3. Κάτοψη του «Ελαιοτριβείου».

Δημιήτρης Βήτας

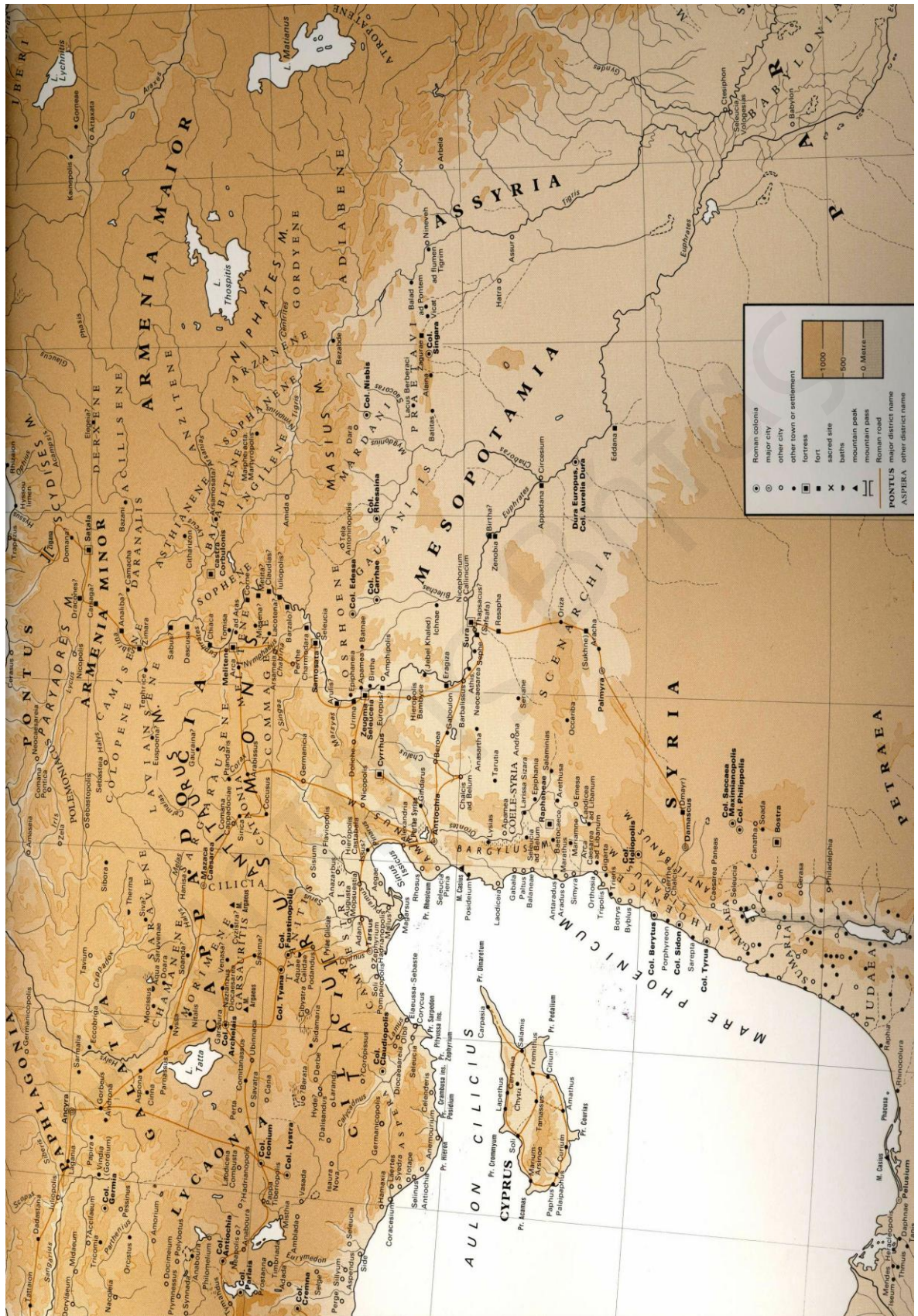
ΠΙΝΑΚΑΣ 1



1. Η Κύπρος σε σχέση με τα παράλια της Μ. Ασίας (Hammond 1981, 26a).



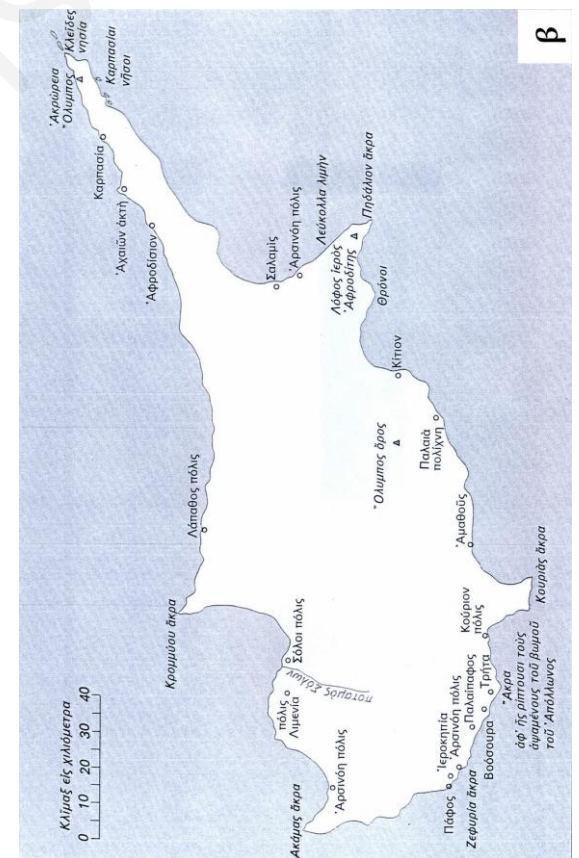
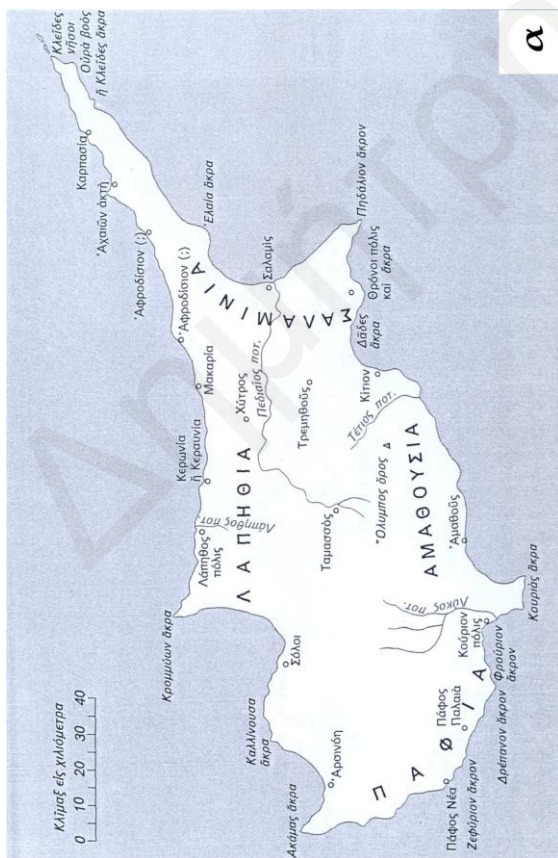
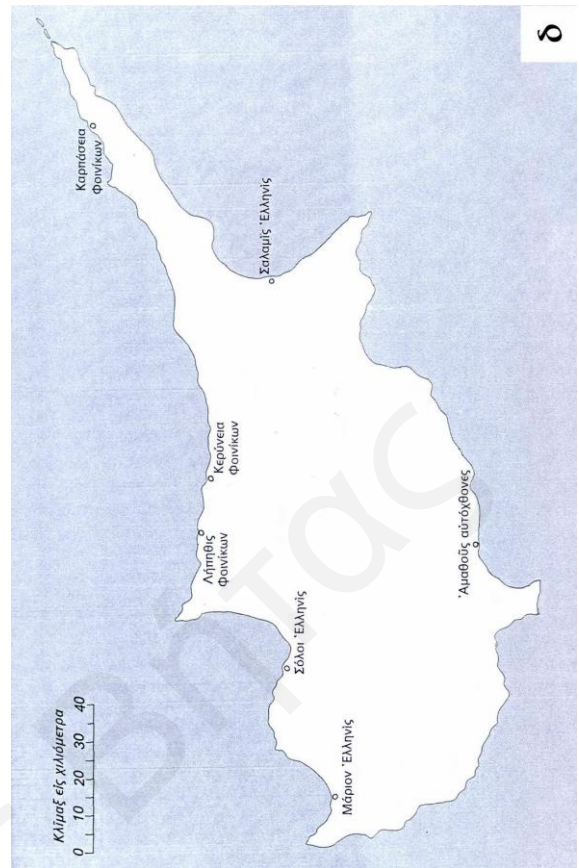
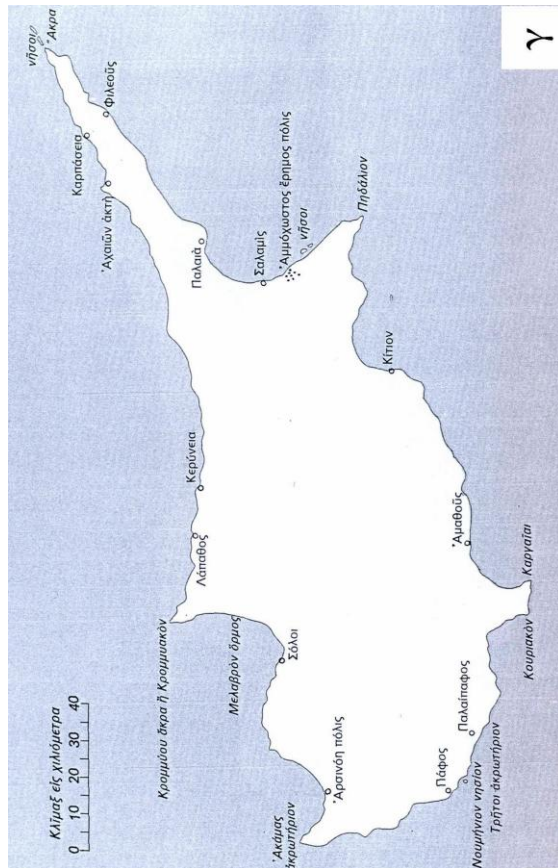
ΠΙΝΑΚΑΣ 2



1. Η Κύπρος σε σχέση με τα παράλια της Μ. Ανατολής (Hammond 1981, 27).



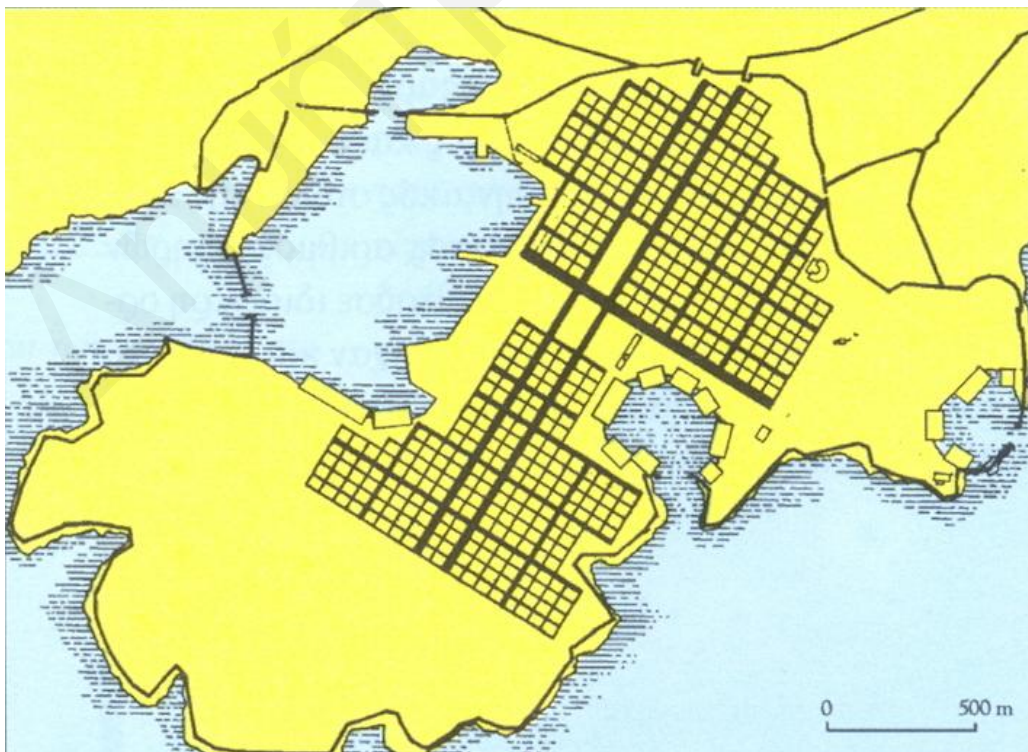
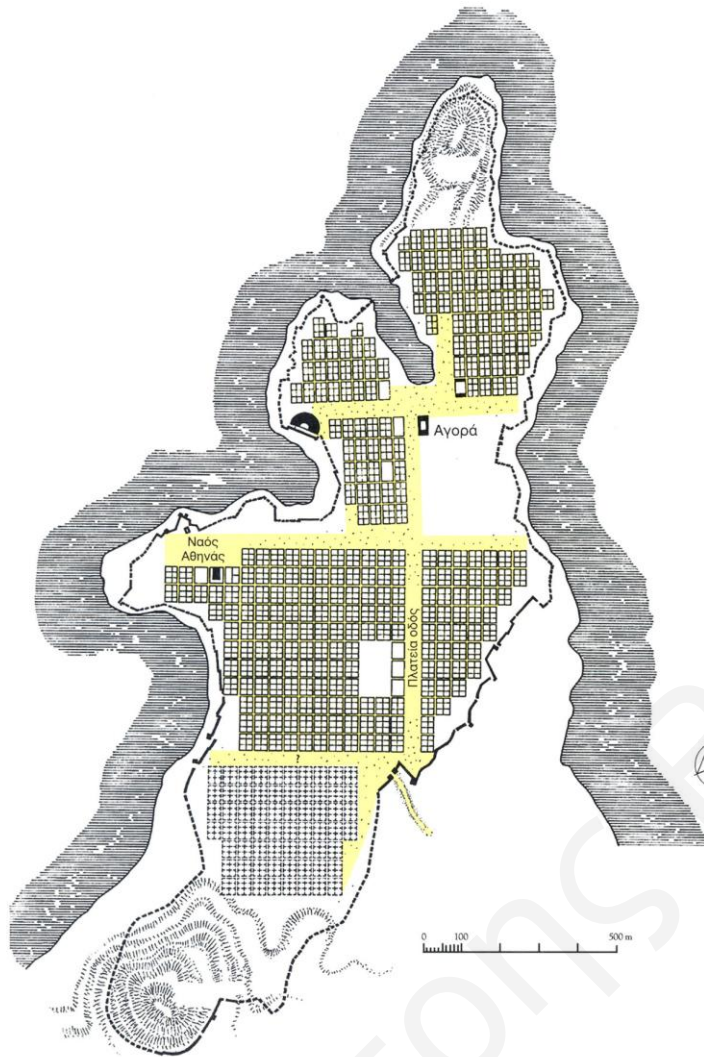
ΠΙΝΑΚΑΣ 3



1. Η γεωγραφία της Κύπρου σύμφωνα με: α) τον Πτολεμαίο, β) το Στράβωνα, γ) το Σταδισμό, δ) τον Ψευδο-Σκύλακα (ΑΚΕΠ Ε', αρ. 193, 194, 196, 197).

#### ΠΙΝΑΚΑΣ 4

1. Εφαρμογή του ιπποδάμειου πολεοδομικού σχεδίου στη Μίλητο (Hoerfner 2005, 222).

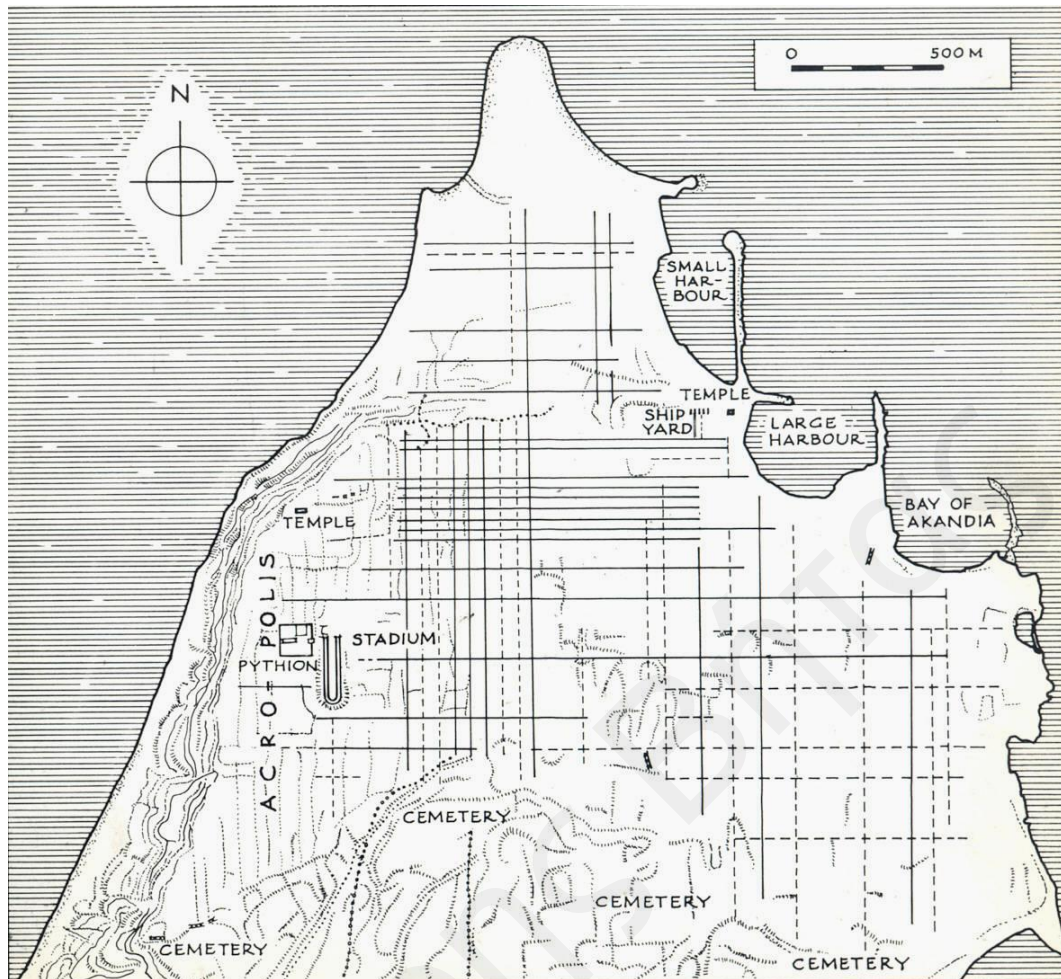


2. Εφαρμογή του ιπποδάμειου πολεοδομικού σχεδίου στον Πειραιά (Hoerfner 2005, 227).

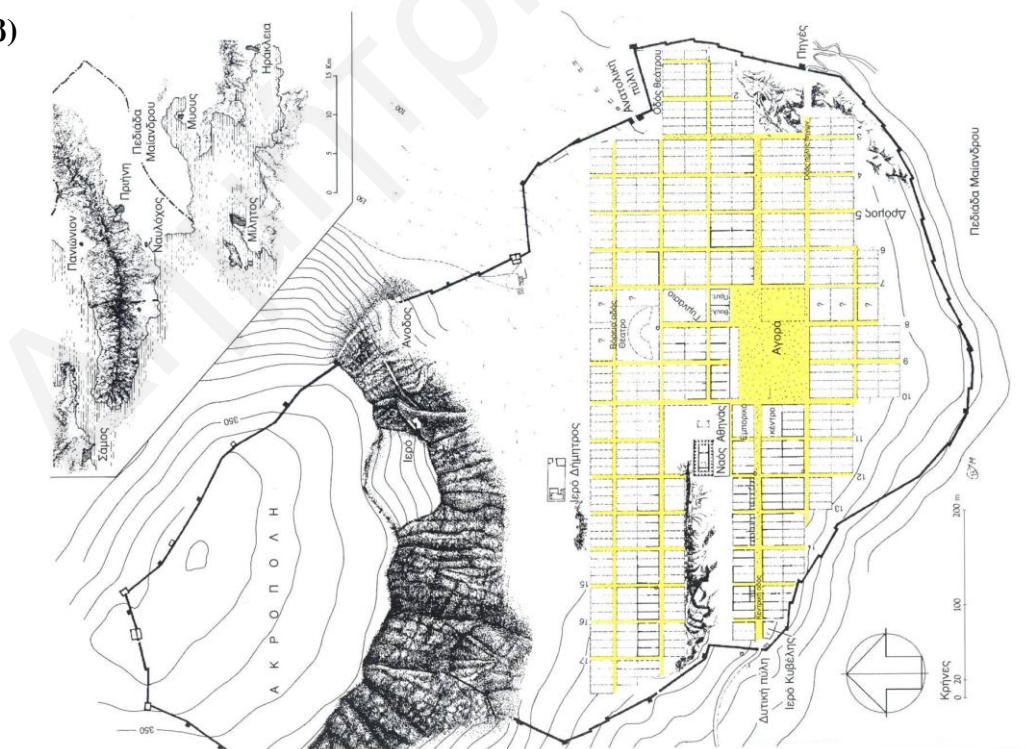


## ΠΙΝΑΚΑΣ 5

α)

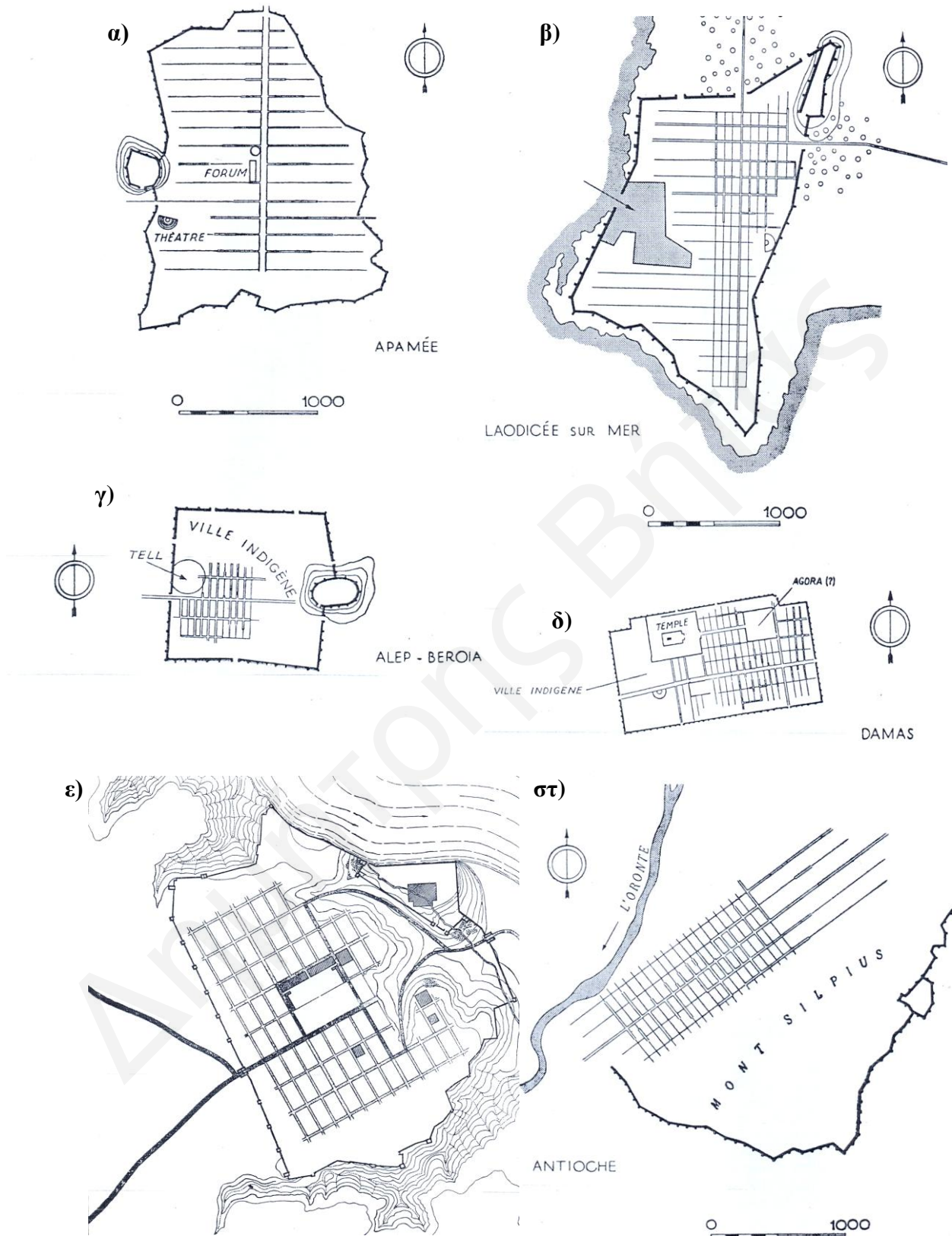


β)



1. Εφαρμογή του υποδάμειου πολεοδομικού σχεδίου σε πόλεις με έντονη εδαφική μορφολογία: α) Ρόδος (Ward-Perkins 1974, fig. 13), β) Πριήνη (Hoepfner 2005, 355).

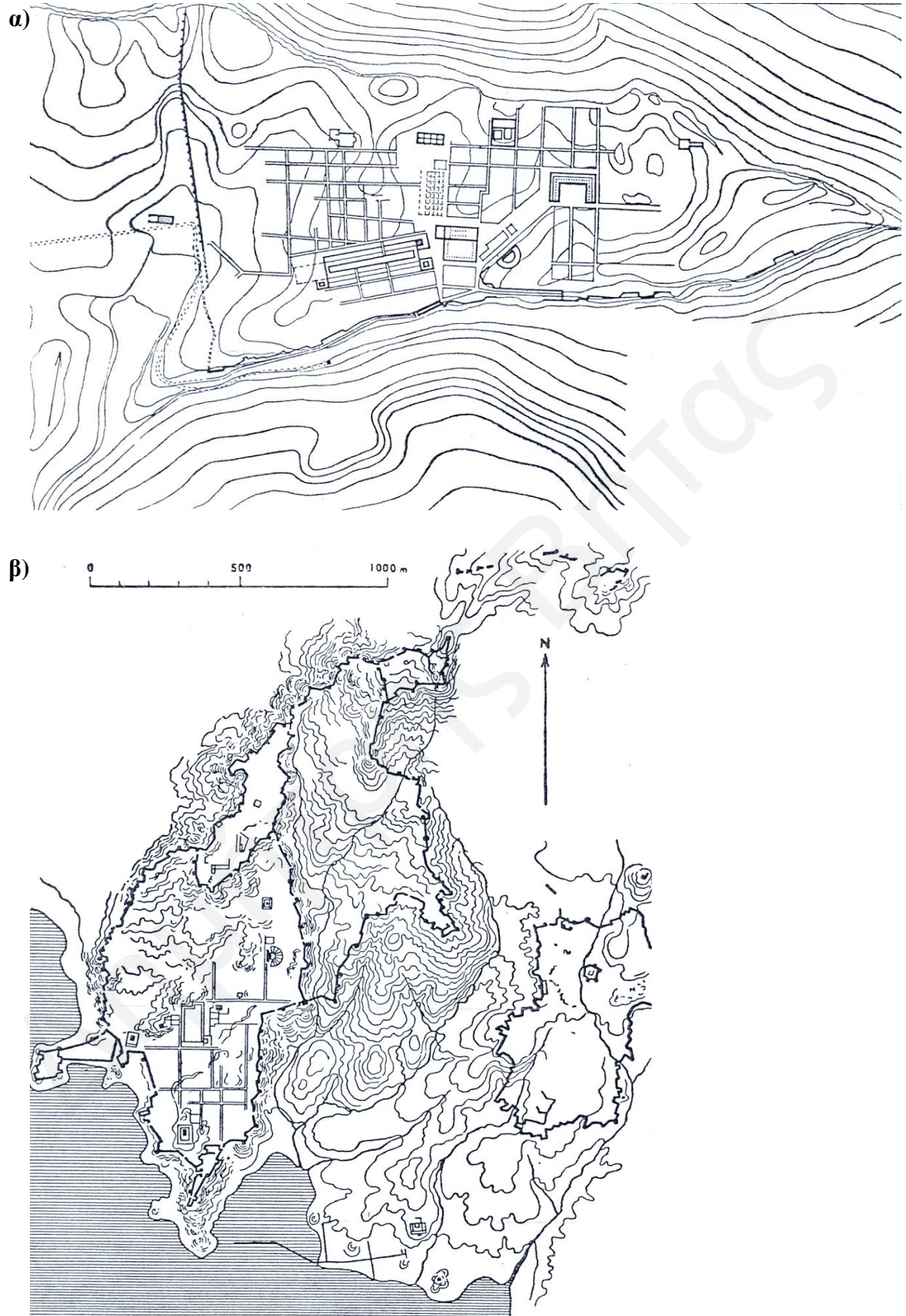
**ΠΙΝΑΚΑΣ 6**



1. Ελληνικές πόλεις της Μ. Ανατολής που ιδρύθηκαν την Ελληνιστική περίοδο: α) Απάμεια, β) Λαοδίκεια, γ) Δαμασκός, δ) Αλέππο-Βέροια, ε) Δούρα-Ευρωπός, στ) Αντιόχεια (Martin 1974, 166-172 figs 26-29).



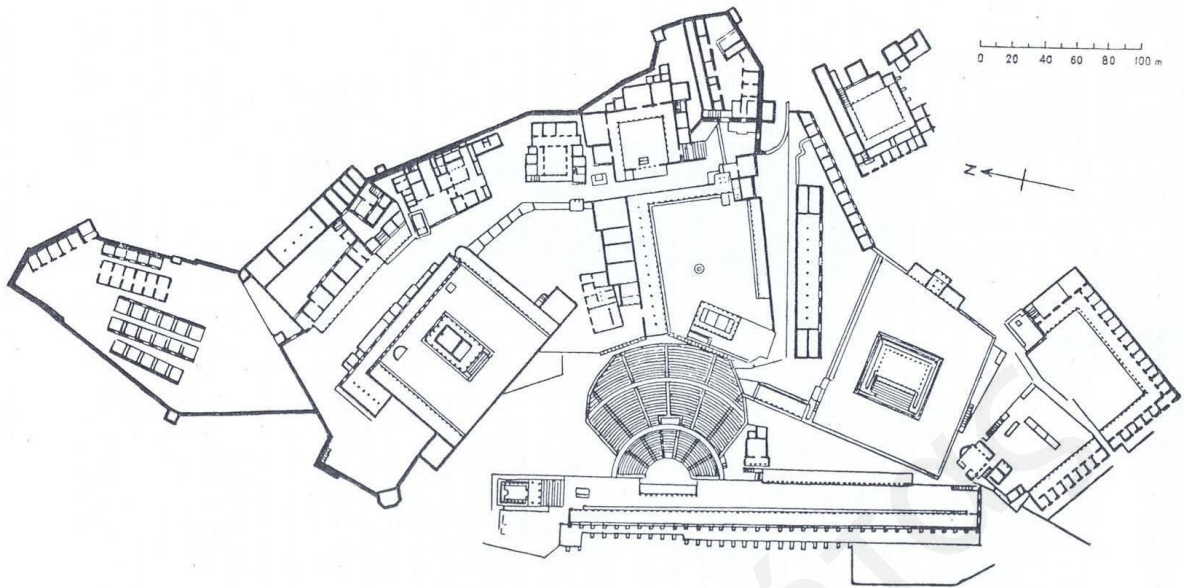
## ΠΙΝΑΚΑΣ 7



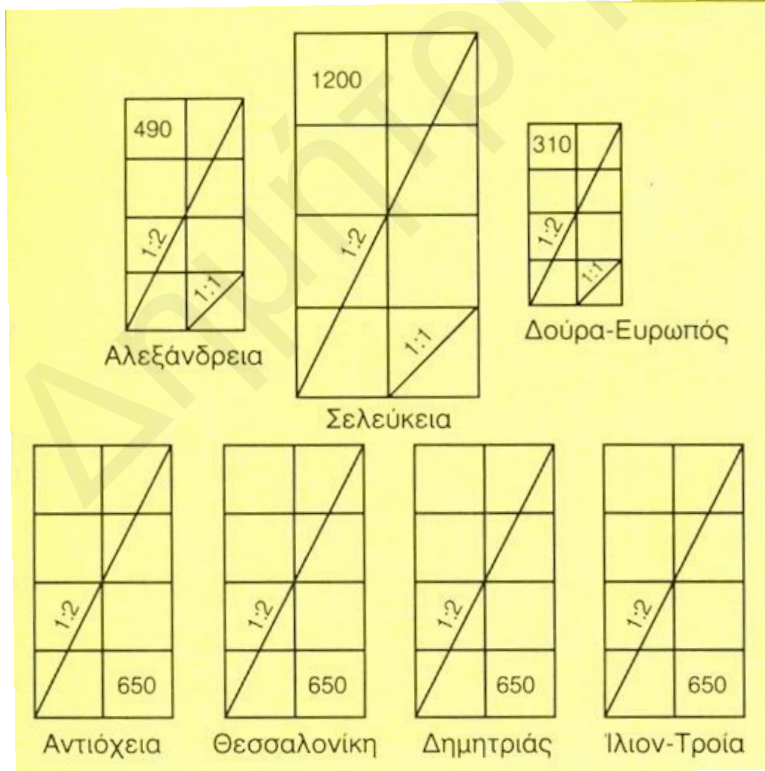
1. Ελληνικές πόλεις της Μ. Ασίας που ιδρύθηκαν κατά την Ελληνιστική περίοδο: α) Κρήμνα, β) Ηράκλεια στο Λάτμο. (Martin 1974, 159 fig. 22, 200 fig. 38).



ΠΙΝΑΚΑΣ 8

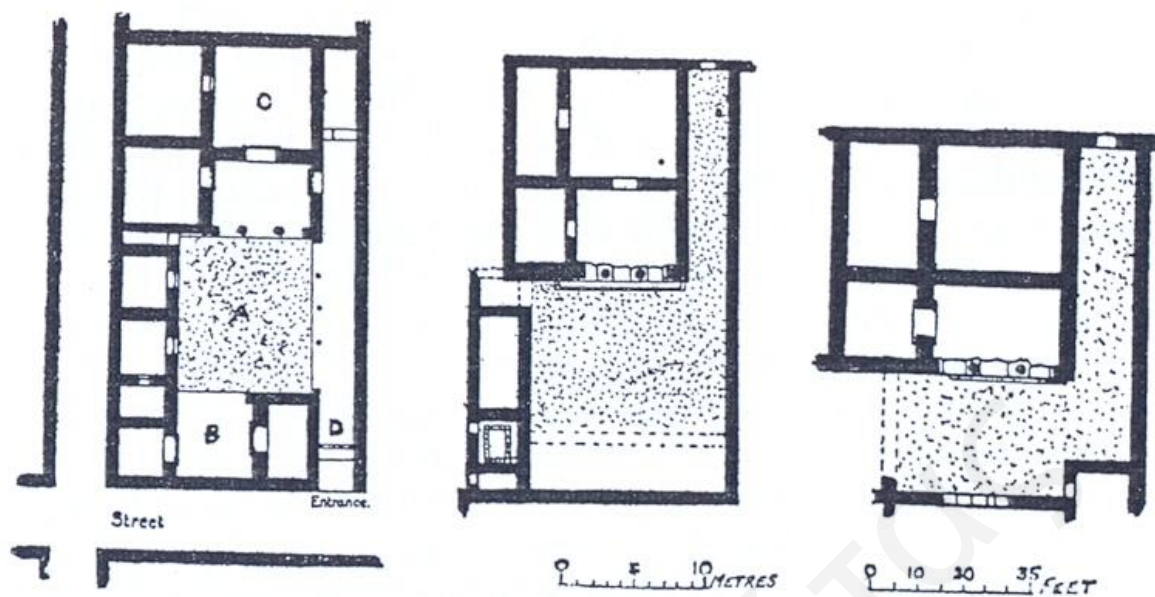


1. Η ακρόπολη της Περγάμου (Martin 1974, 148 fig. 20).

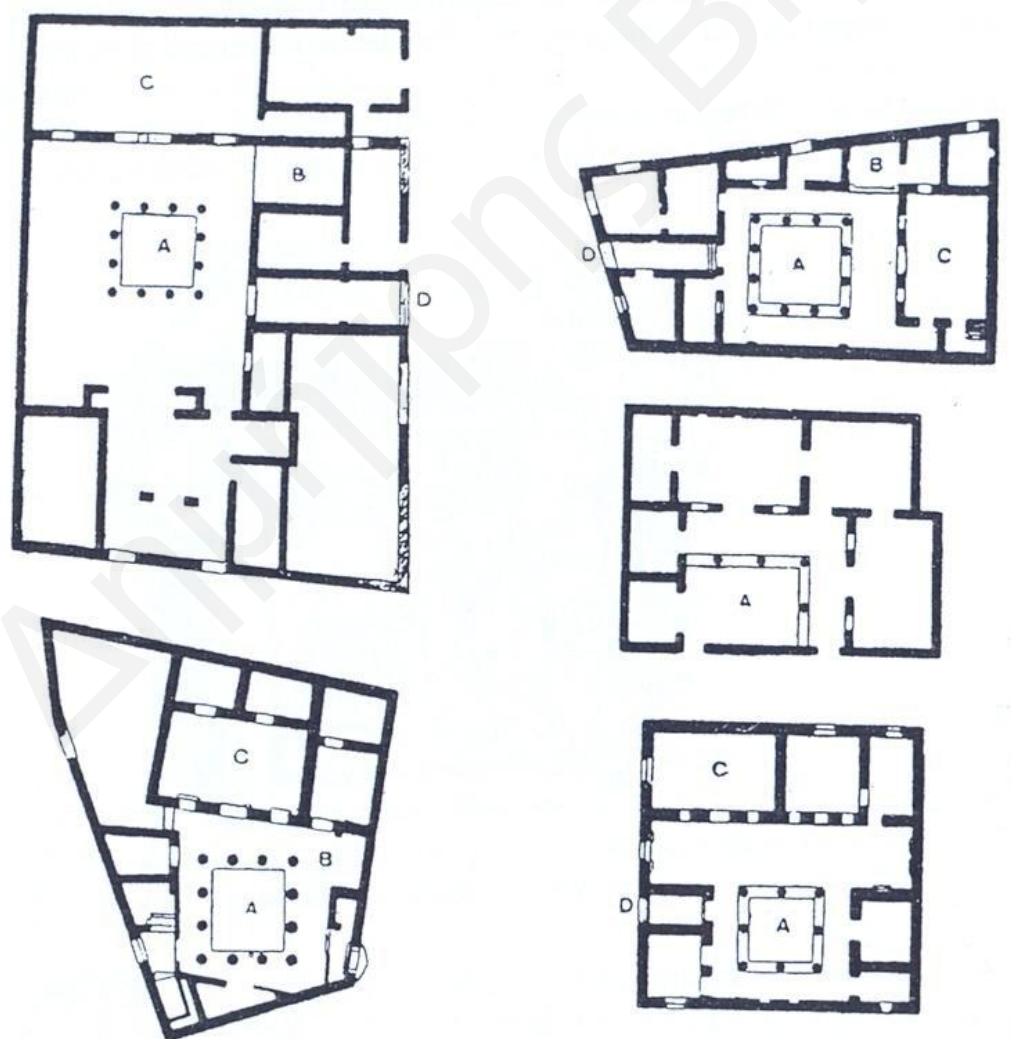


2. Νησίδες αναλογίες από διάφορες ελληνοιστικές πόλεις (Hoepfner 2005, 463).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 9

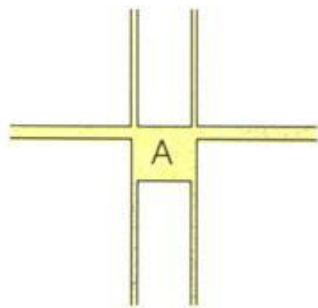
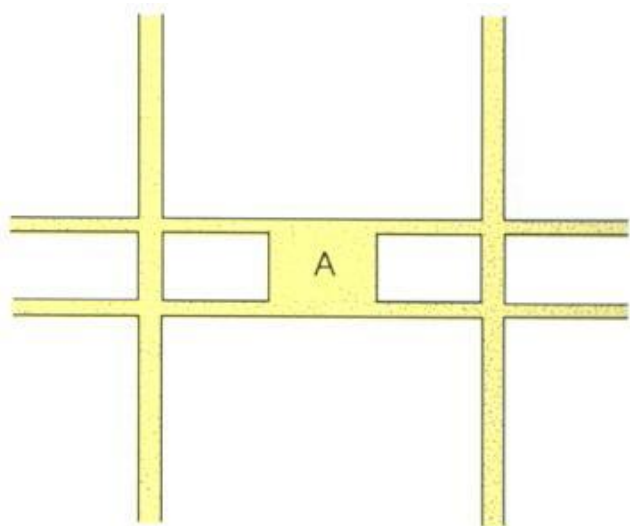


1. Οικίες με προστάδα από την Πειρήνη (Dinsmoor 1975, 323 fig. 117).

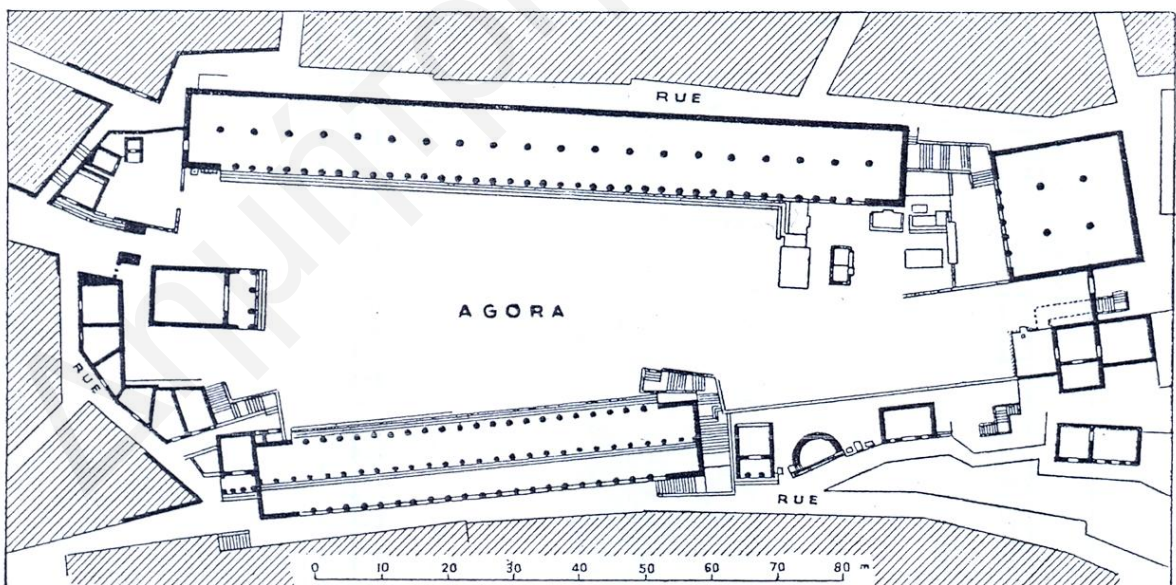


2. Οικίες με περιστύλιο από τη Δήλο (Dinsmoor 1975, 324 fig. 118).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 10



1. Διασταύρωση κεντρικών οδικών αρτηριών δίπλα ή κοντά στην αγορά (Hoerfner 2005, 464).

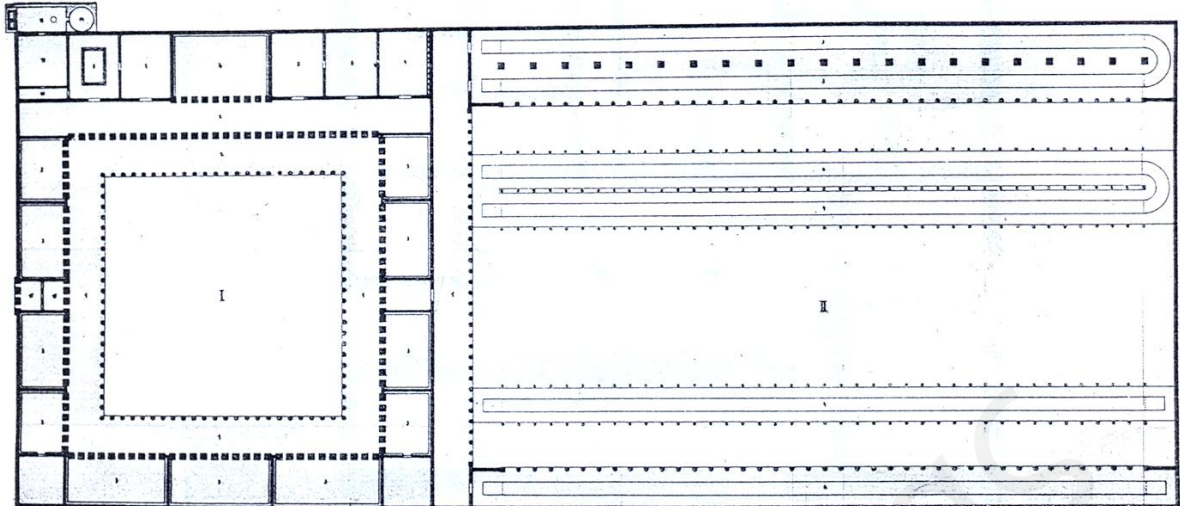


2. Χαρακτηριστικό δείγμα αγοράς παλαιού τύπου από την Άσσο (Martin 1974, 274 fig. 60).

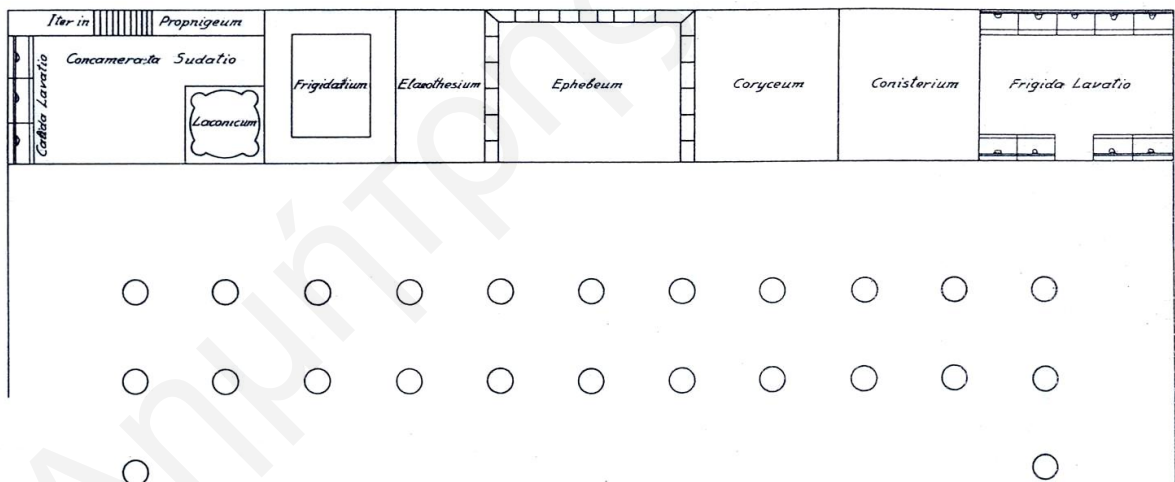




## ΠΙΝΑΚΑΣ 12



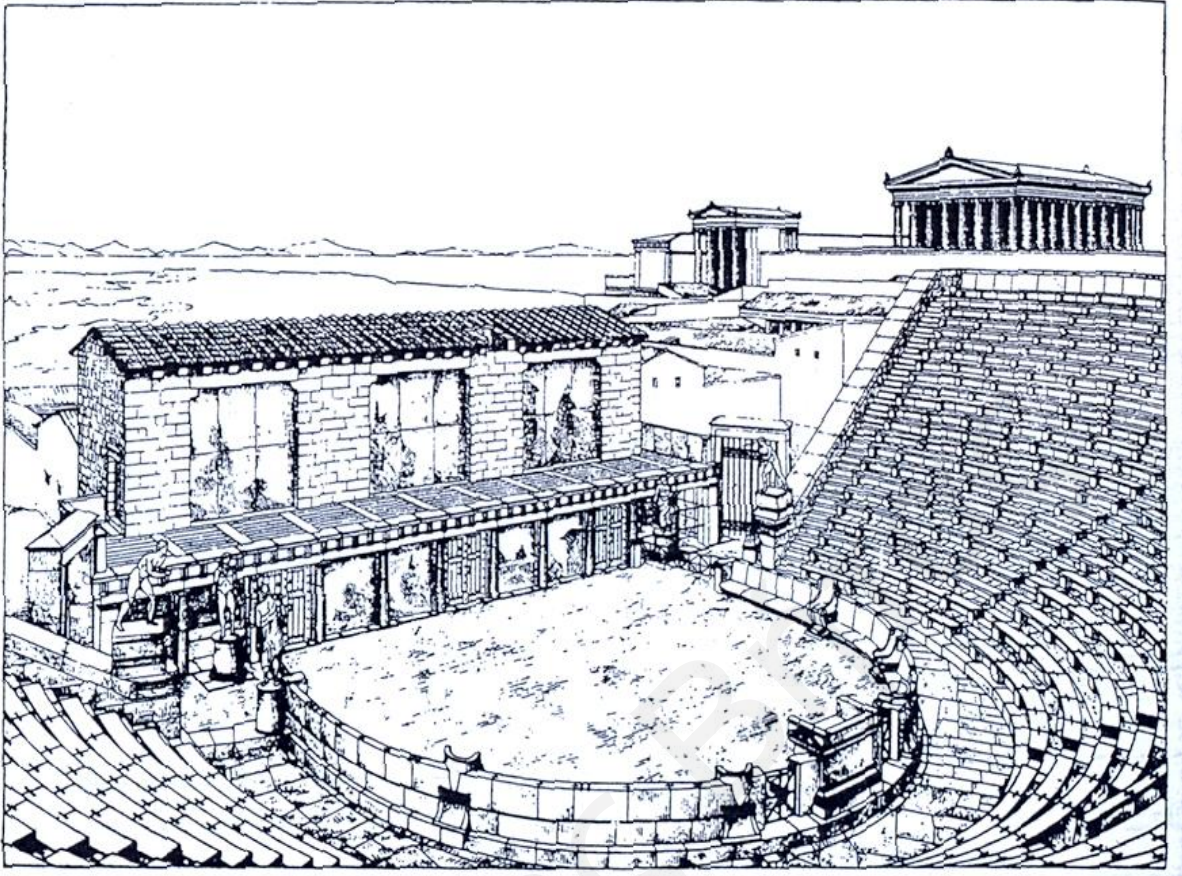
1. Το γυμνάσιο χωριζόταν σε δύο βασικά μέρη, την παλαίστρα (I) και τον δρόμο (II). Στο σχέδιο, το ιδανικό γυμνάσιο σύμφωνα με το Βιτρούβιο (Delorme 1960, Pl. XLI fig. 67).



2. Οι χώροι του γυμνασίου που προορίζονταν για αθλητικές δραστηριότητες, σύμφωνα με το Βιτρούβιο, θα έπρεπε να βρίσκονται στη βόρεια πτέρυγα της παλαίστρας (Delorme 1960, Pl. XLI fig. 68).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 13



1. Αναπαράσταση του θεάτρου της Πριήνης, όπου διακρίνονται το *προσκήνιο*, το *λογείο* και το *επισκήνιο* (Dinsmoor 1975, 302 fig. 111).

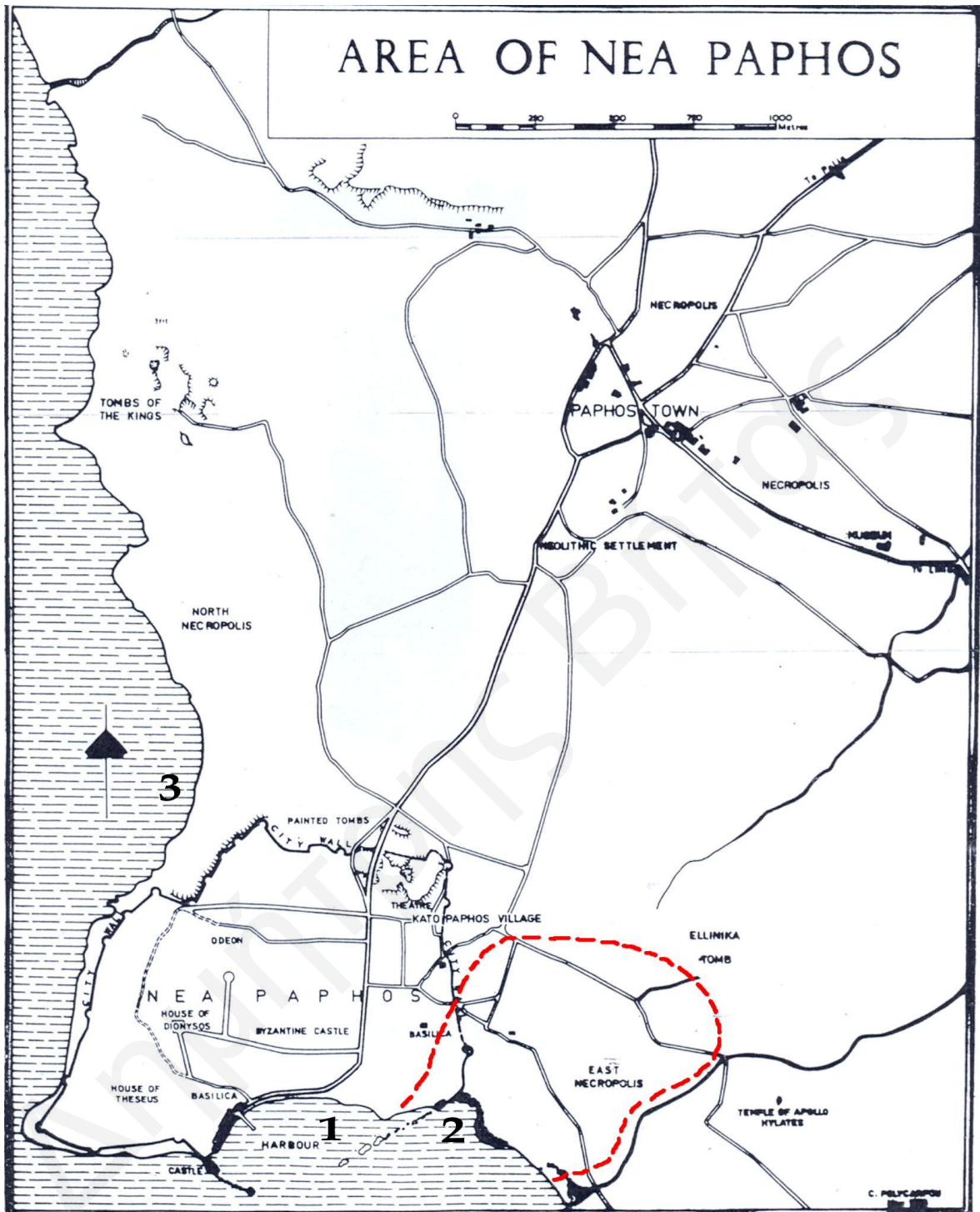
## ΠΙΝΑΚΑΣ 14



1. Ο φυσικός χώρος της Νέας Πάφου. Δηλώνονται πάνω τα κύρια μνημεία της (Google Earth, επεξεργασία Βήτας Δ.).



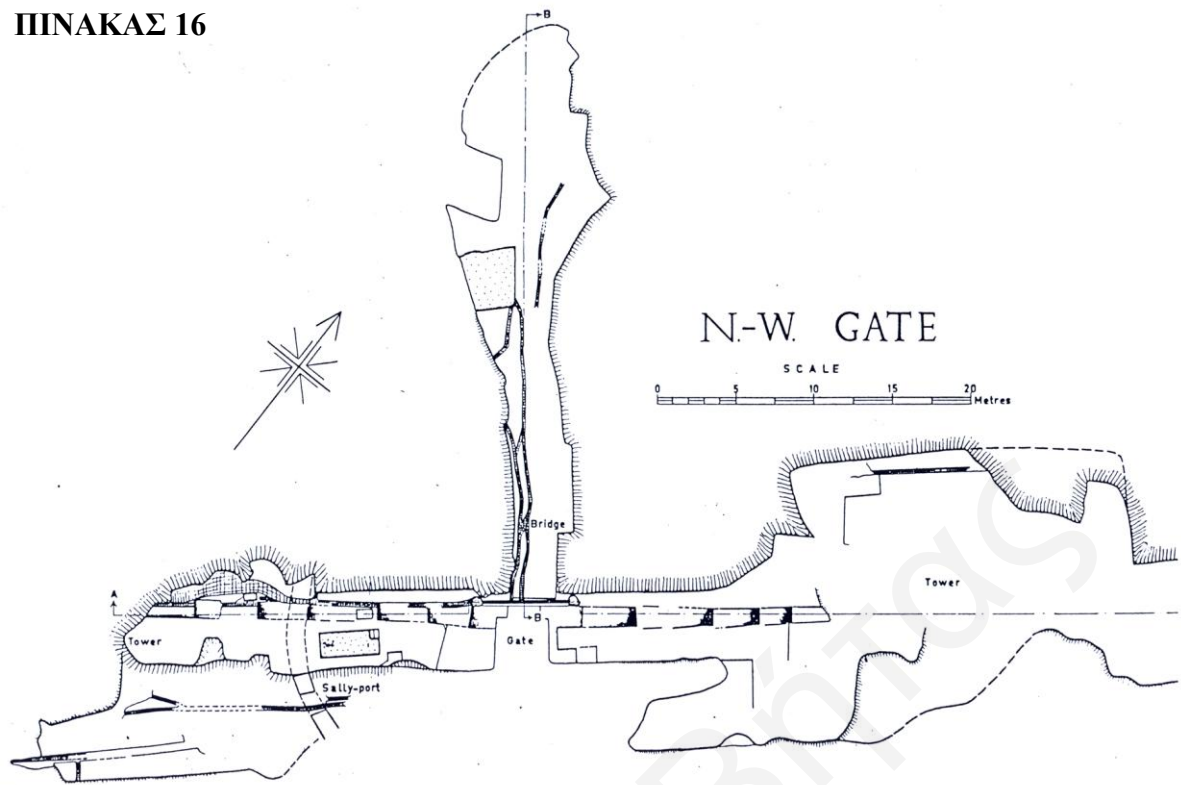
ΠΙΝΑΚΑΣ 15



1. Η ευρύτερη περιοχή της Νέας Πάφου με τις προ-ελληνιστικές νεκροπόλεις που την περιέβαλλαν. Με την κόκκινη διακεκομμένη γραμμή δηλώνονται τα πιθανά όρια του προ-ελληνιστικού οικισμού που υπήρχε στην περιοχή, ενώ με τους αριθμούς 1, 2 και 3 δηλώνονται τα τρία πιθανά αγκυροβόλια-λιμάνια της πόλης σύμφωνα με τον W. A. Daszewski, (Nicolau 1979, 156 fig. 1).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 16

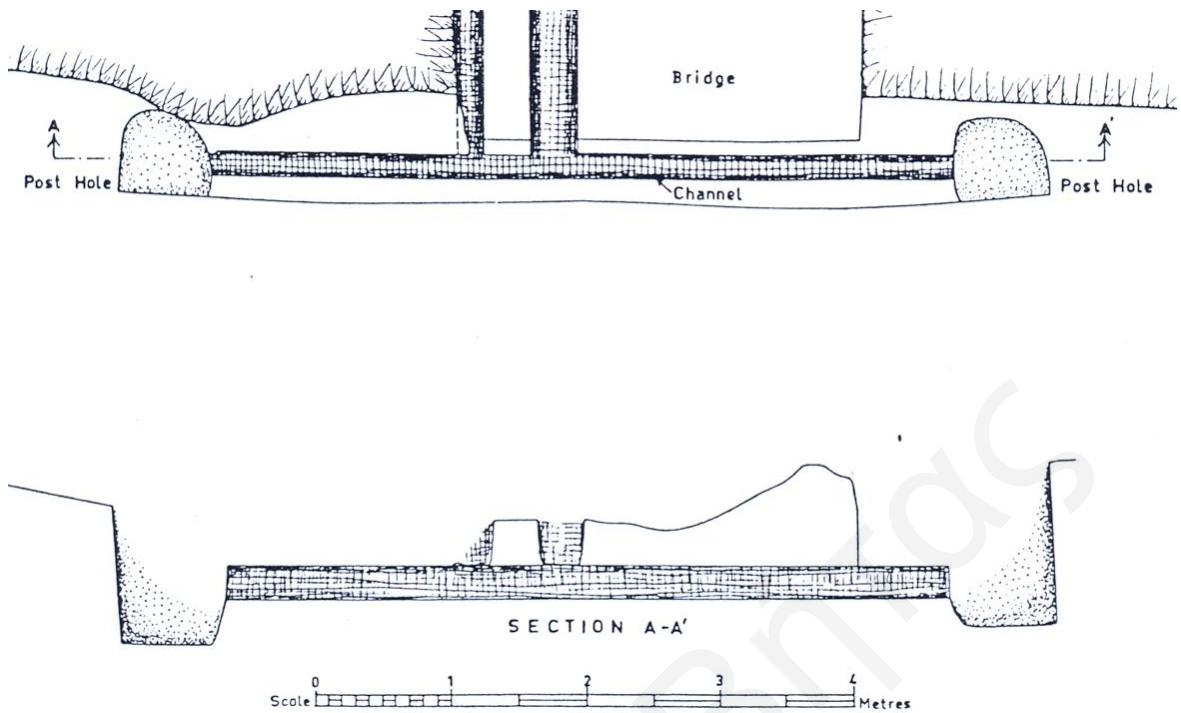


1. Κάτοψη της βορειοδυτικής πύλης της Νέας Πάφου (Nicolau 1966, 570 fig. 5).



2. Διάδρομος, λαξευμένος στον φυσικό βράχο, που οδηγούσε στη ΒΔ πύλη της πόλης. Στο ανώτερο σημείο της διακρίνεται γέφυρα που υποδηλώνει την ύπαρξη τάφρου από κάτω (Βήτας Δ.).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 17



1. Κάτοψη και τομή σημείου όπου έκλεινε η ΒΔ πύλη. Διακρίνονται οι δύο οπές για την υποδοχή των ορθοστατών της πύλης, καθώς και η αυλάκωση όπου ασφάλιζαν οι πόρτες της πύλης (Nicolaou 1966, 572 fig. 7).



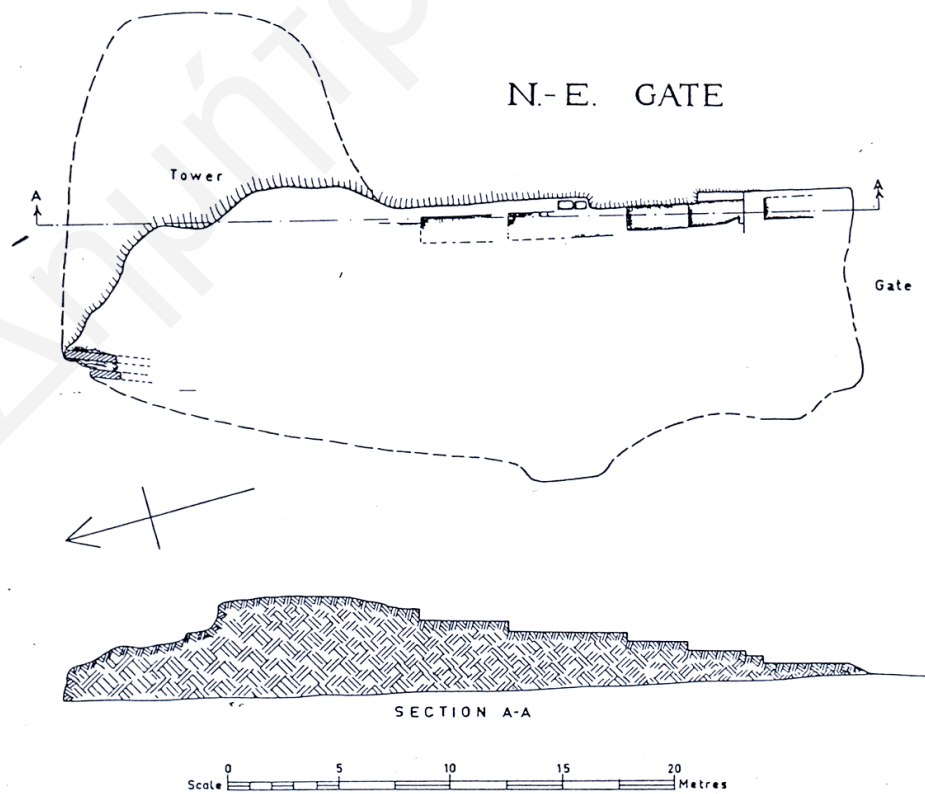
2. Διάδρομος λαξευμένος στον φυσικό βράχο, ο οποίος οδηγούσε μέσω μιας πυλίδας εκτός των τειχών της πόλης (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 18



1. Πυλίδα που βρισκόταν νοτίως του διαδρόμου της ΒΔ πύλης και οδηγούσε εκτός των τειχών της πόλης (Βήτας Δ.).



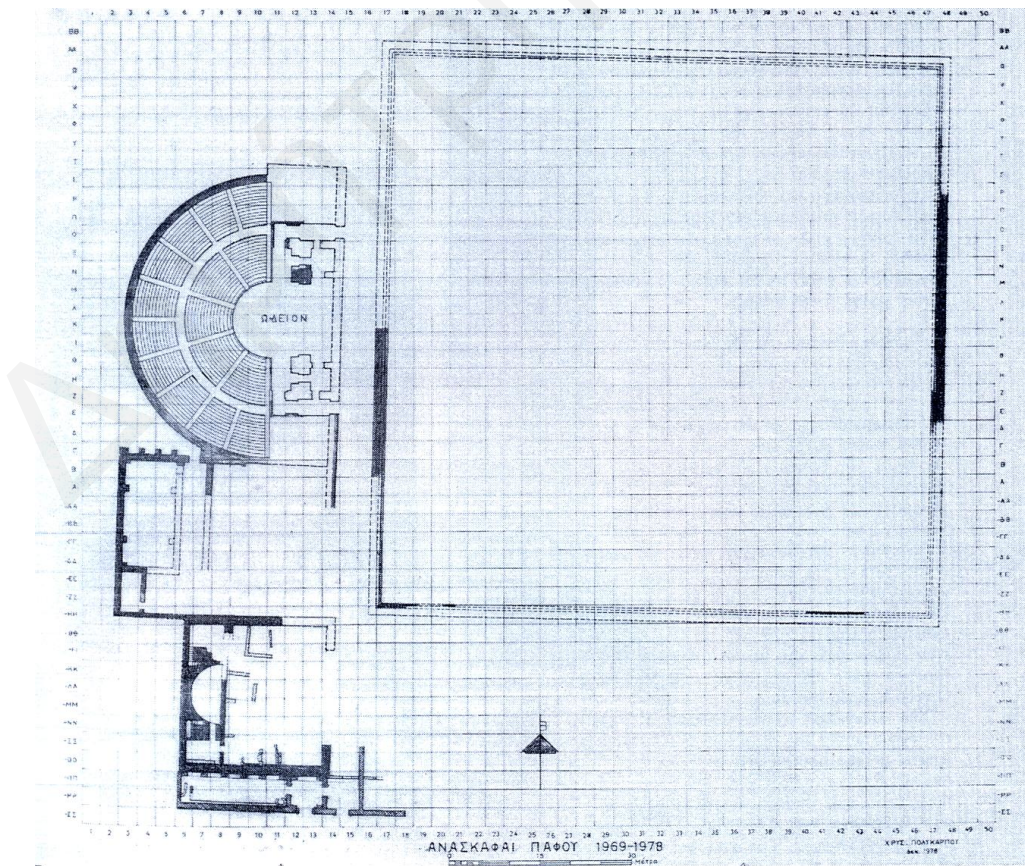
2. Κάτοψη της ΒΑ πύλης της Νέας Πάφου (Nicolau 1966, 577 fig. 12).



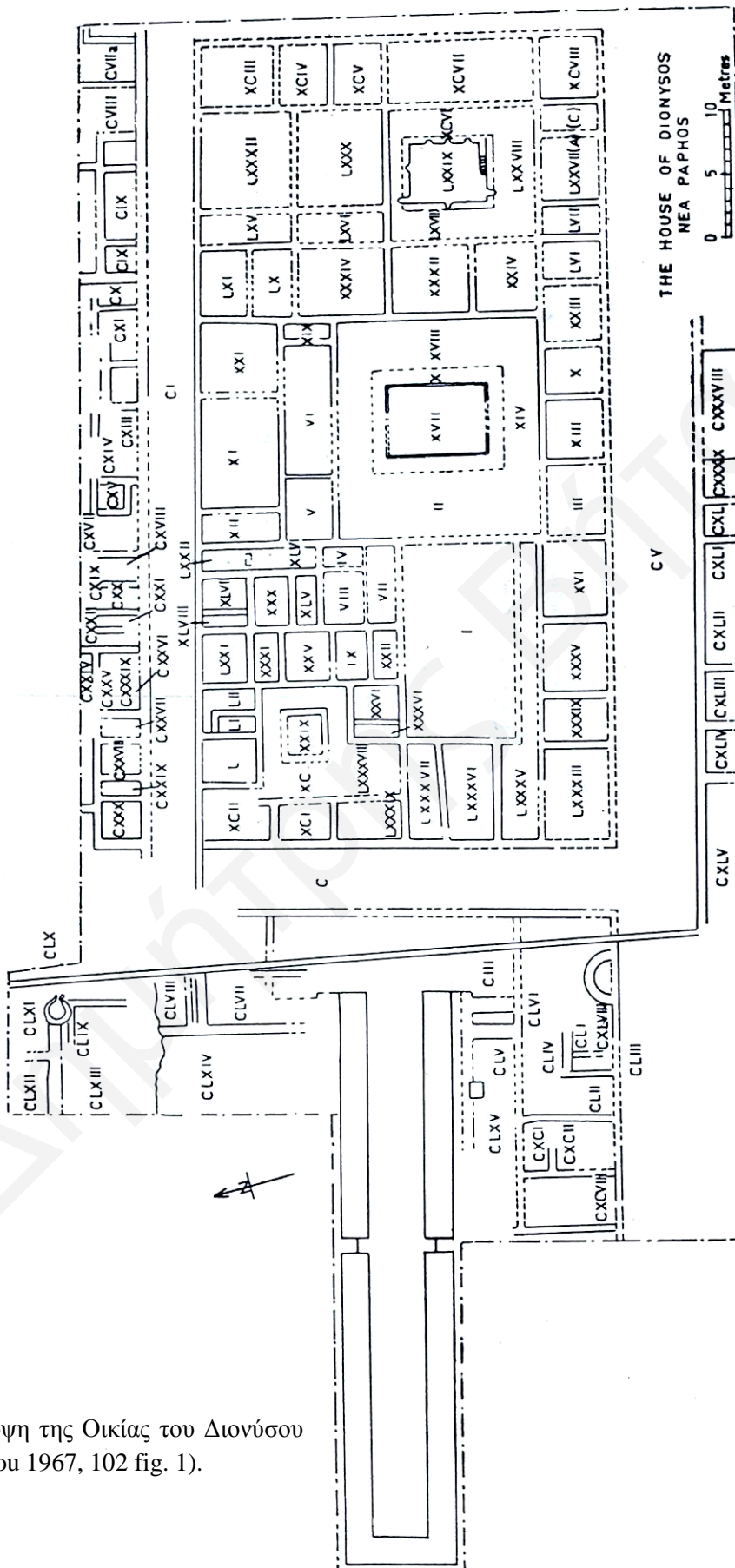
## ΠΙΝΑΚΑΣ 19



1. Η Παναγία Θεοσκέπαστη. Η εκκλησία φαίνεται ότι χτίστηκε πάνω στα ερείπια ενός αρχαιότερου αμυντικού πύργου, ο οποίος πλαισίωνε πιθανότατα την ανατολική πύλη της Νέας Πάφου (Βήτας Δ.).



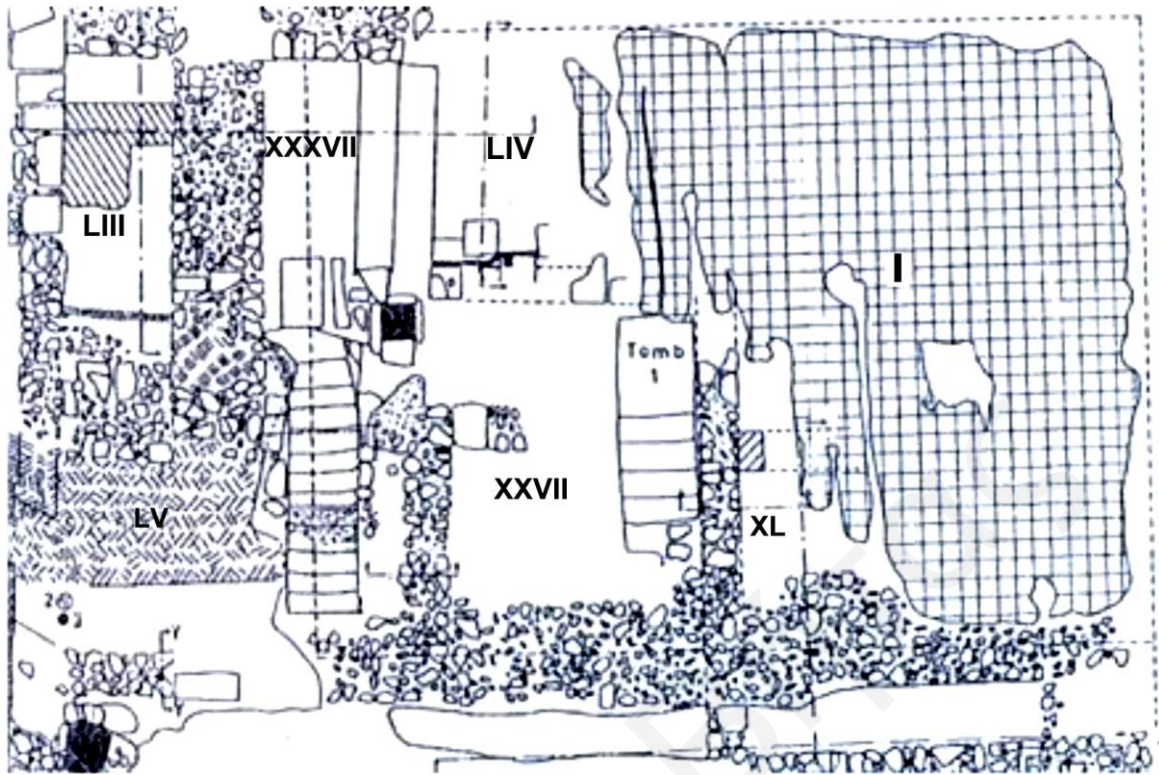
2. Η ρωμαϊκή αγορά με το ωδείο και το Ασκληπιείο (Νικολαου 1981, 69 fig. 77).



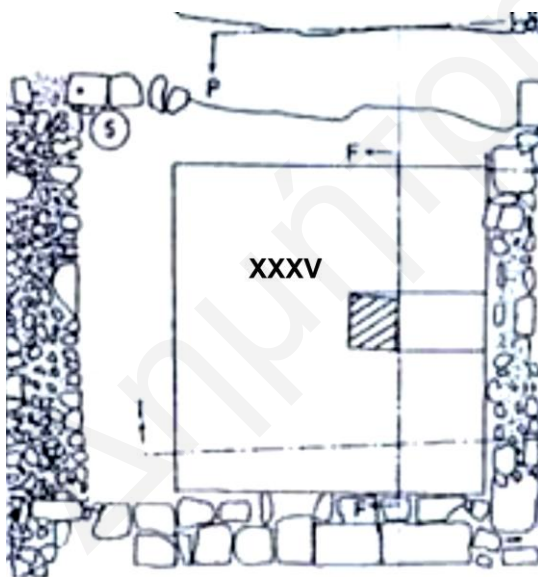
1. Κάτοψη της Οικίας του Διονύσου  
(Nicolaou 1967, 102 fig. 1).



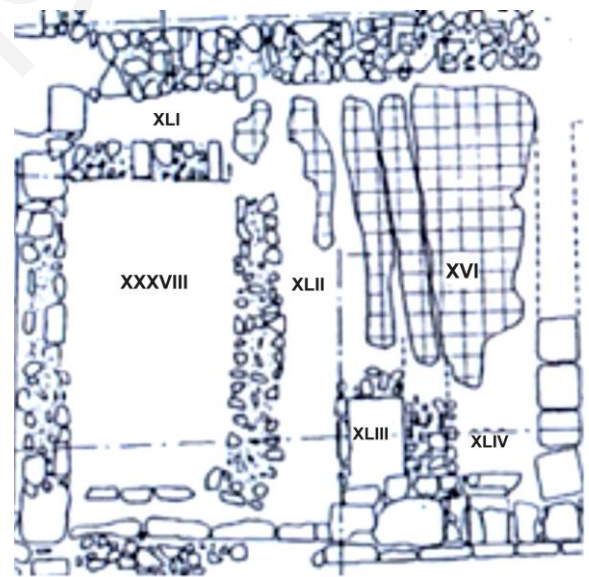
ΠΙΝΑΚΑΣ 21



1. Κάτοψη του δωματίου I της Οικίας του Διονύσου. Διακρίνονται οι κλίμακες που οδηγούσαν στον υπόγειο θάλαμο (Λεπτομέρεια από το πλάνο της Οικίας του Διονύσου στο Hayes 1991).



2. Κάτοψη του δωματίου XXXV της Οικίας του Διονύσου. Διακρίνεται στο κέντρο του ο τετράγωνος πεσσός (Λεπτομέρεια από το πλάνο της Οικίας του Διονύσου στο Hayes 1991).



3. Κάτοψη δωματίων μιας αρχαιότερης οικίας που υπόκειται του δωματίου XVI της Οικίας του Διονύσου (Λεπτομέρεια από το πλάνο της Οικίας του Διονύσου στο Hayes 1991).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 22



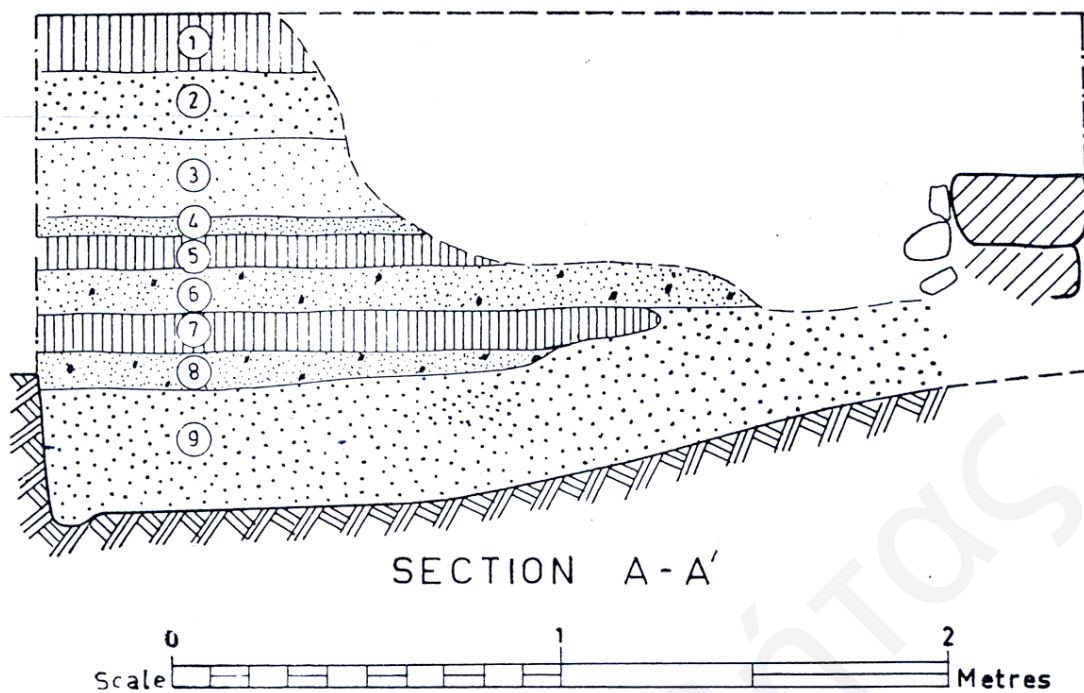
1. Το ψηφιδωτό της Σκύλας από την Οικία του Διονύσου (Daszewski & Μιχαηλίδης 1989, 17 εικ. 4).



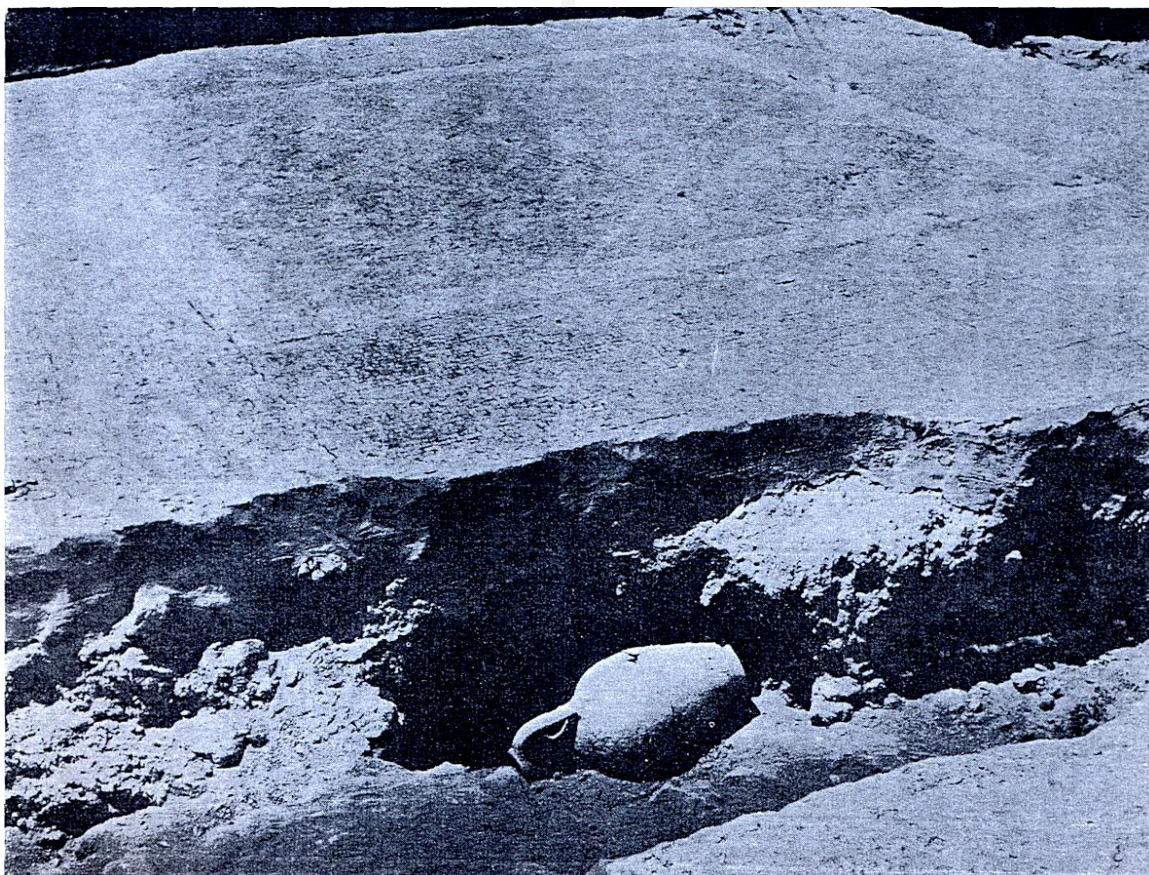
2. Γύψινο καλούπι για την κατασκευή του κορμού αγαλμάτων, που ανακαλύφθηκε κάτω από το δωμάτιο VI της Οικίας του Διονύσου. (BCH 95, 417 fig. 128).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 23



1. Τομή που ανοίχτηκε στο διάδρομο XLII, όπου διακρίνονται τέσσερα διαφορετικά δάπεδα: 2) ψηφιδωτό δάπεδο της οικίας του Διονύσου - 5) δάπεδο από αμμώδες πατημένο χώμα, καστανού χρώματος - 7) δάπεδο από πατημένο χώμα, καστανού και λευκού χρώματος - 8) δάπεδο από πατημένο χώμα - 9) στρώμα επιπέδωσης (Nicolau 1967, 113 fig. 9).



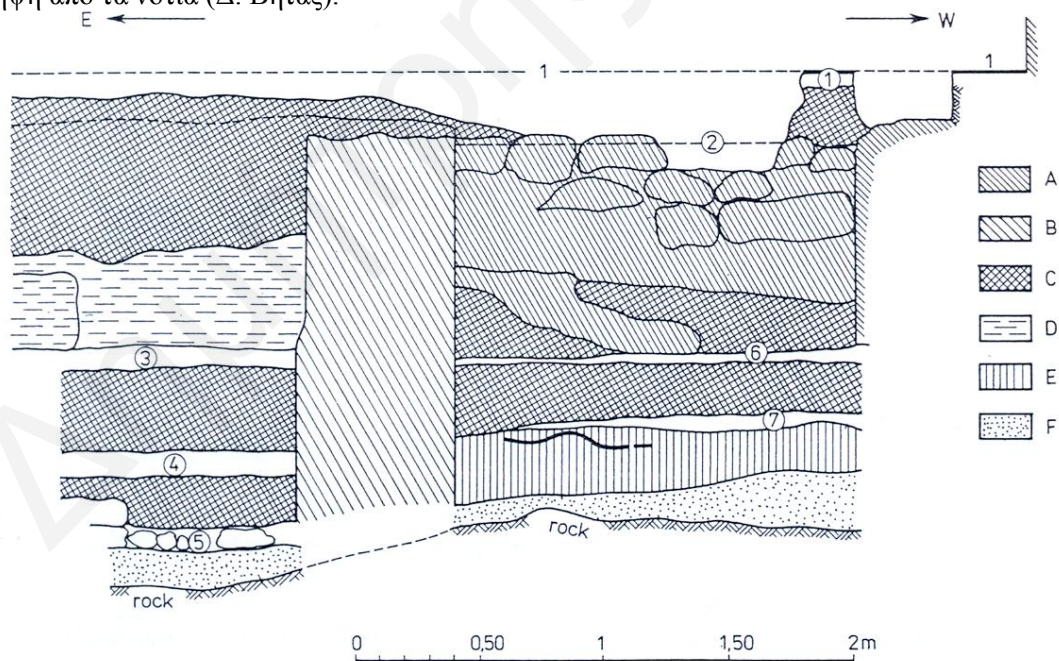
2. Αμφορέας που ανακαλύφθηκε κάτω από το ψηφιδωτό δάπεδο του δωματίου XXIII της Οικίας του Διονύσου και περιελάμβανε ένα θησαυρό αργυρών νομισμάτων από την εποχή του Πτολεμαίου Ε΄ Επιφανούς (204-180 π.Χ.) ως την εποχή του Πτολεμαίου Ι΄ Αλέξανδρου Α΄ (107-88 π.Χ.) (Nicolau 1967, 104 fig. 3).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 24



1. Τμήμα γκρεμισμένου τοίχου στο εσωτερικό περιστυλης αυλής, οικίας της Ύστερης Ελληνιστικής περιόδου (Οικία Έπ' Αγαθῶ), που βρίσκεται δυτικά της Οικίας του Διονύσου. Λήψη από τα νότια (Δ. Βήτας).



2. Νότιο τμήμα της τομής που ανοίχτηκε στη βόρεια αψίδα του *vestibulum* (69) της Έπαυλης του Θησέα. 1 – Ψηφιδωτό δάπεδο της του δωματίου 69, 2 – Βοτσαλωτό δάπεδο από κάποιο προγενέστερο ρωμαϊκό κτήριο, 3 – Δάπεδο στρωμένο με ασβεστοκονίαμα (α' μισό του 2<sup>ου</sup> αι. μ.Χ.), 4 – Δάπεδο στρωμένο με πηλό (1<sup>ου</sup> αι. μ.Χ.), 5 – Λιθόστρωση, 6 – Δάπεδο στρωμένο με πηλό (Ύστερη Ελληνιστική ή Πρώιμη Ρωμαϊκή περίοδος), 7 – Ύστερο-ελληνιστικό δάπεδο στρωμένο με ασβεστοκονίαμα πάνω από την εστία του χυτηρίου. A – Ρωμαϊκοί τοίχοι, B – Ύστερο-ελληνιστικοί τοίχοι, C – Στρώματα επιπέδωσης, D – Ερείπια σεισμών, E – Χυτήριο χαλκού, F – Κοκκινόχωμα με πέτρες πάνω από το φυσικό βράχο (Mlynarczyk 1990, 188, fig. 25).

ΠΙΝΑΚΑΣ 25



1. Η Έπαυλη του Θησέα (VT) με την Ελληνιστική Οικία να εκτείνεται στα νότια (HH) και την Οικία του Αιώνα στα ανατολικά (HA) (Παραχώρηση πλάνου από τον Dr. H. Meyza).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 26



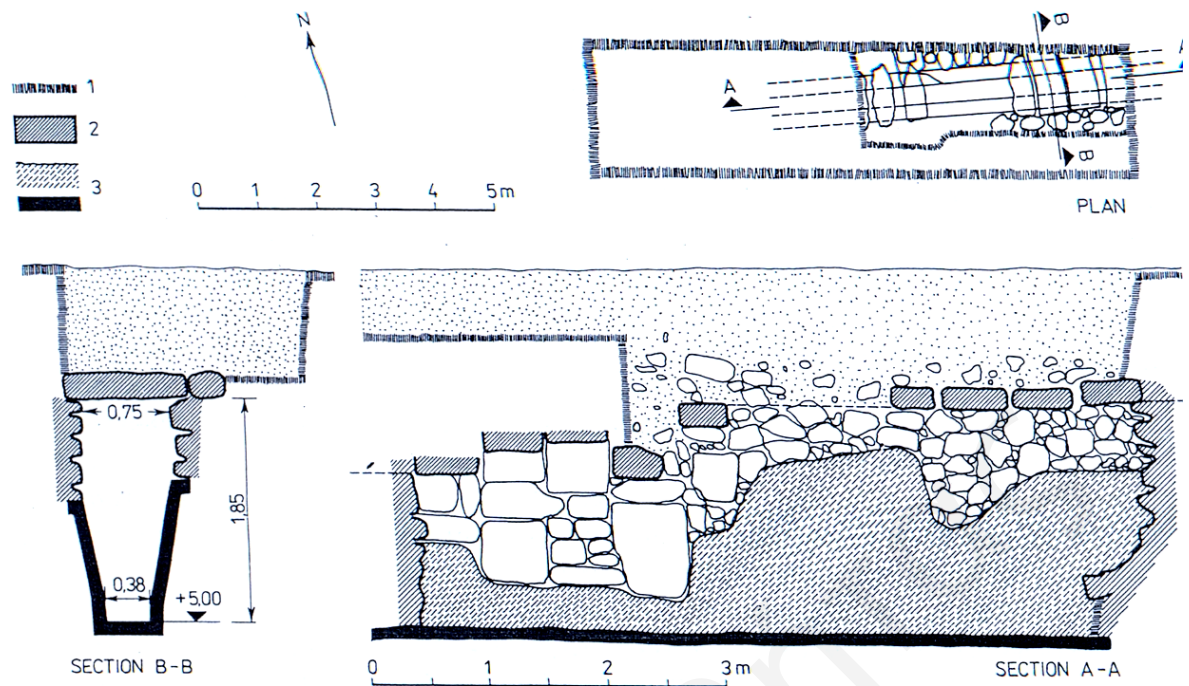
1. Αποστραγγιστική αυλάκωση που περνούσε κάτω από τα δωμάτια 85, 86 και 87 και ανήκε πιθανότατα στο ανατολικό κτίριο της Ύστερης Ελληνιστικής ή της Πρώιμης Ρωμαϊκής περιόδου, που εντοπίστηκε κάτω από τη ΒΑ γωνία της Έπαυλης του Θησέα. Λήψη από βόρεια. (Βήτας Δ.).



2. Ίχνη αποθετών που εφάπτονταν του ανατολικού τοίχου ενός αρχαιότερου κτηρίου (δυτικό) που εντοπίστηκε κάτω από τη ΒΑ γωνία της Έπαυλης του Θησέα (Daszewski & Sztetyllo 1988, Pl. LIX, 2).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 27

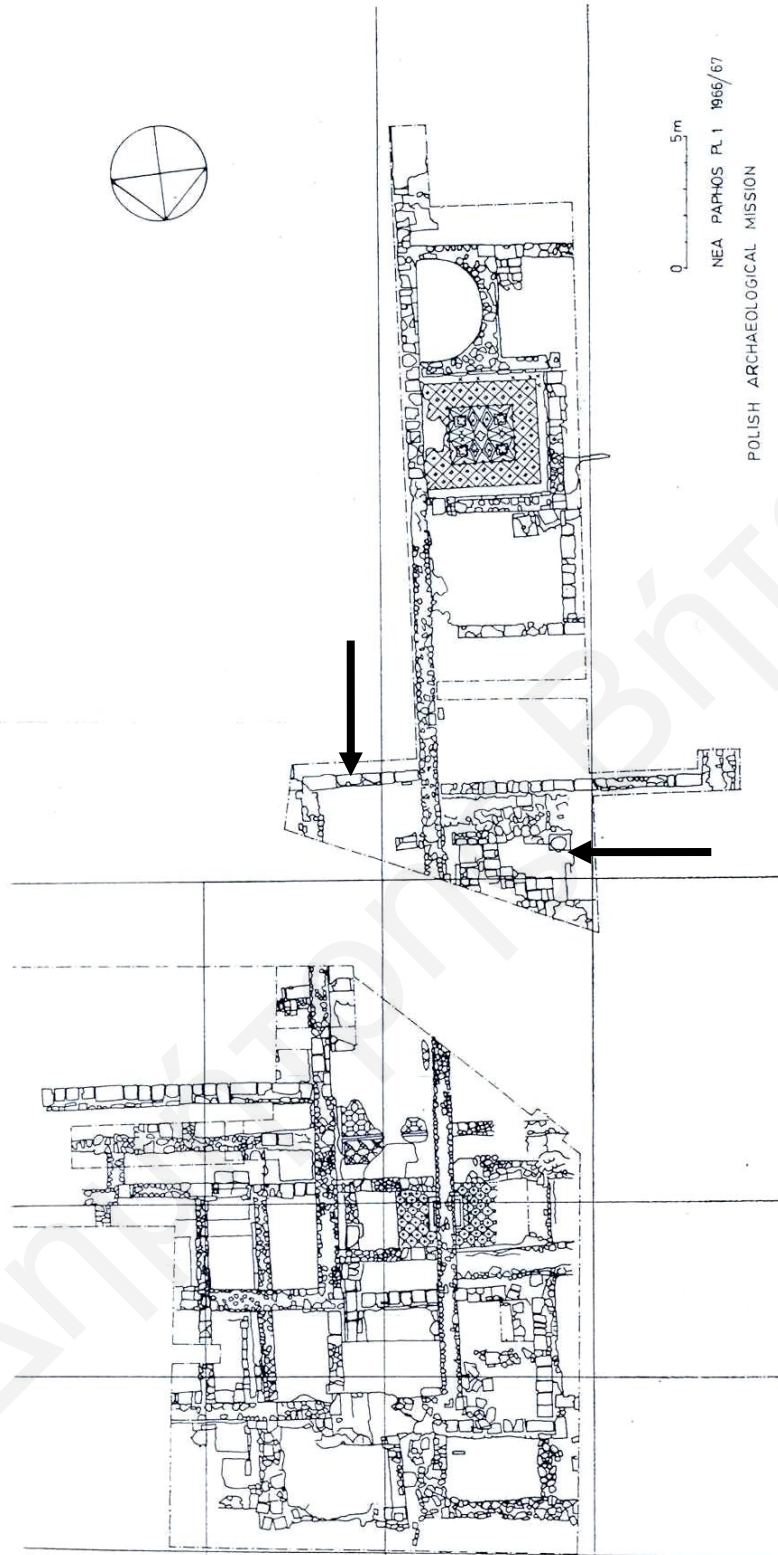


1. Κάτοψη, κάθετη και εγκάρσια τομή του αποχετευτικού αγωγού που περνούσε κάτω από το δρόμο Β (Mlynarczyk 1990, 172 fig. 22).



2. Κατάλοιπα παλαιότερου κτηρίου κάτω από το δωμάτιο 16 της Έπαυλης του Θησέα, όπου διακρίνονται δύο διαφορετικές οικοδομικές φάσεις. Λήψη από ΒΔ (Daszewski 1968, Pl. XIII, 5).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 28



1. Ανασκαφή του ΒΔ τμήματος της Έπαυλης του Θησέα. Διακρίνονται κατάλοιπα ενός παλιότερου τοίχου αποτελούμενου από μεγάλους μακρόστενους λίθους, που πιθανόν χρησίμευαν ως κατώφλι εισόδου, που οδηγούσε πιθανότατα στο δωμάτιο που ανακαλύφθηκε δυτικά του συγκεκριμένου τοίχου κι έφερε δύο διαφορετικά δάπεδα (Daszewski 1968, 34 fig. 1).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 29



1. Η αίθουσα υποδοχής (10) της Ελληνιστικής Οικίας, διακοσμημένη με ψηφιδωτό δάπεδο από ακανόνιστα κομμάτια λευκής και μαύρης πέτρας. Λήψη από ανατολικά (Βήτας Δ.).



2. Δωμάτιο 11 της Ελληνιστικής Οικίας. Ίχνη ζωγραφιστού διάκοσμου στο βόρειο και ανατολικό τοίχο του. (Βήτας Δ.).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 30

α)



1. Λεπτομέρειες (α και β) από την εικόνα 2 του πίνακα 29 (Βήτας Δ.).

β)



2. Δωμάτιο 5 της Ελληνιστικής Οικίας. Ίχνη ζωγραφιστού διάκοσμου από τη ΝΑ γωνία (Βήτας Δ.).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 31



1. Σειρά δωματίων παράλληλη προς το ανατολικό περιστύλιο της Ελληνιστικής Οικίας. Σε πρώτο πλάνο το δωμάτιο 7 και ακολουθούν τα δωμάτια 6, 6N, 6 και 5. Λήψη από τα νότια. (Βήτας Δ.).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 32



1. Το δωμάτιο 8 της Ελληνιστικής Οικίας που χρησίμευε ως αποχωρητήριο. Λήψη από τα νότια (Βήτας Δ.).



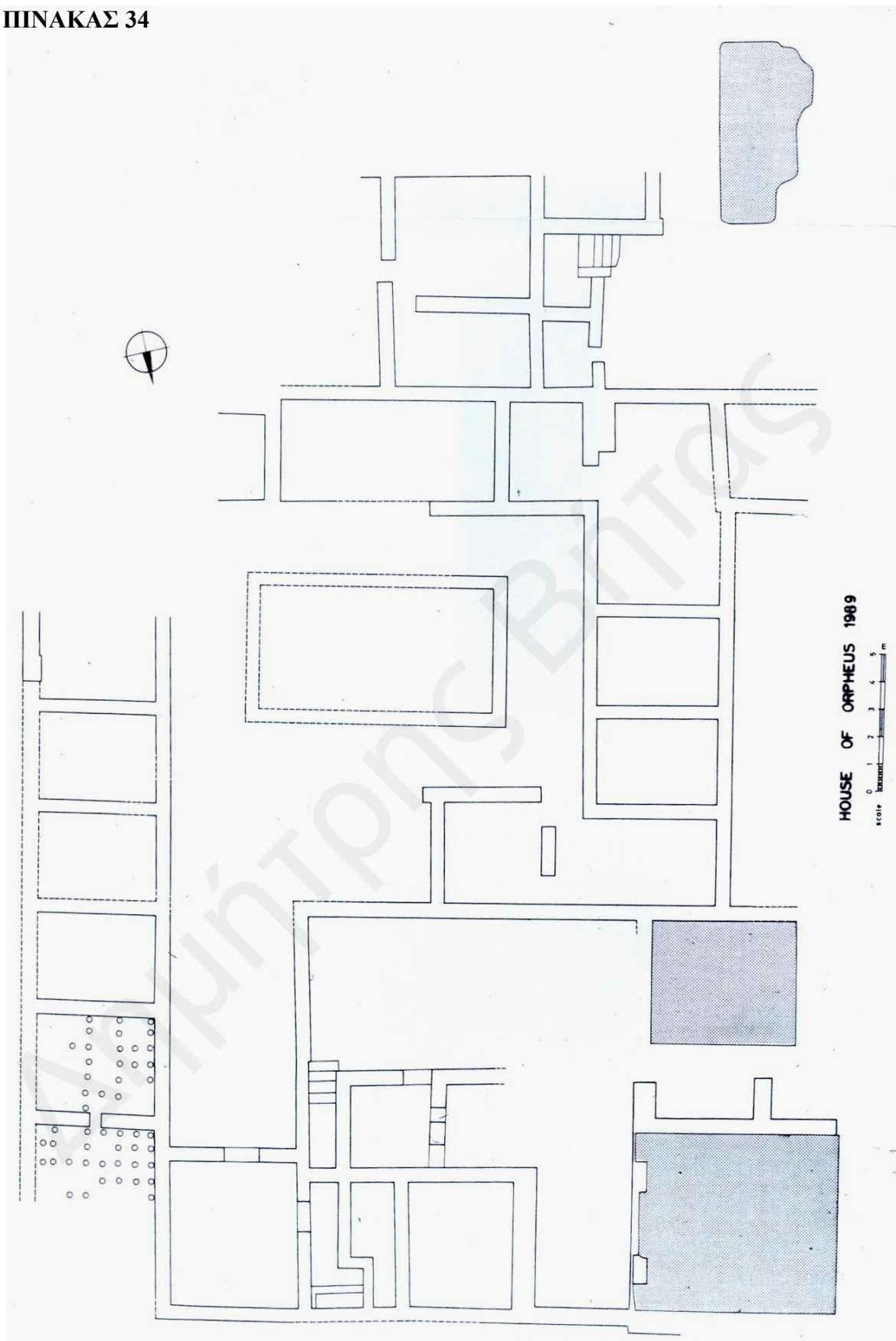
2. Δωμάτιο 8E της Ελληνιστικής Οικίας. Στο κέντρο διακρίνεται η τετράγωνη εξέδρα (ή *podium*) και βορείως αυτής το δάπεδο του δωματίου. Λήψη από τα νότια (Βήτας Δ.).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 33



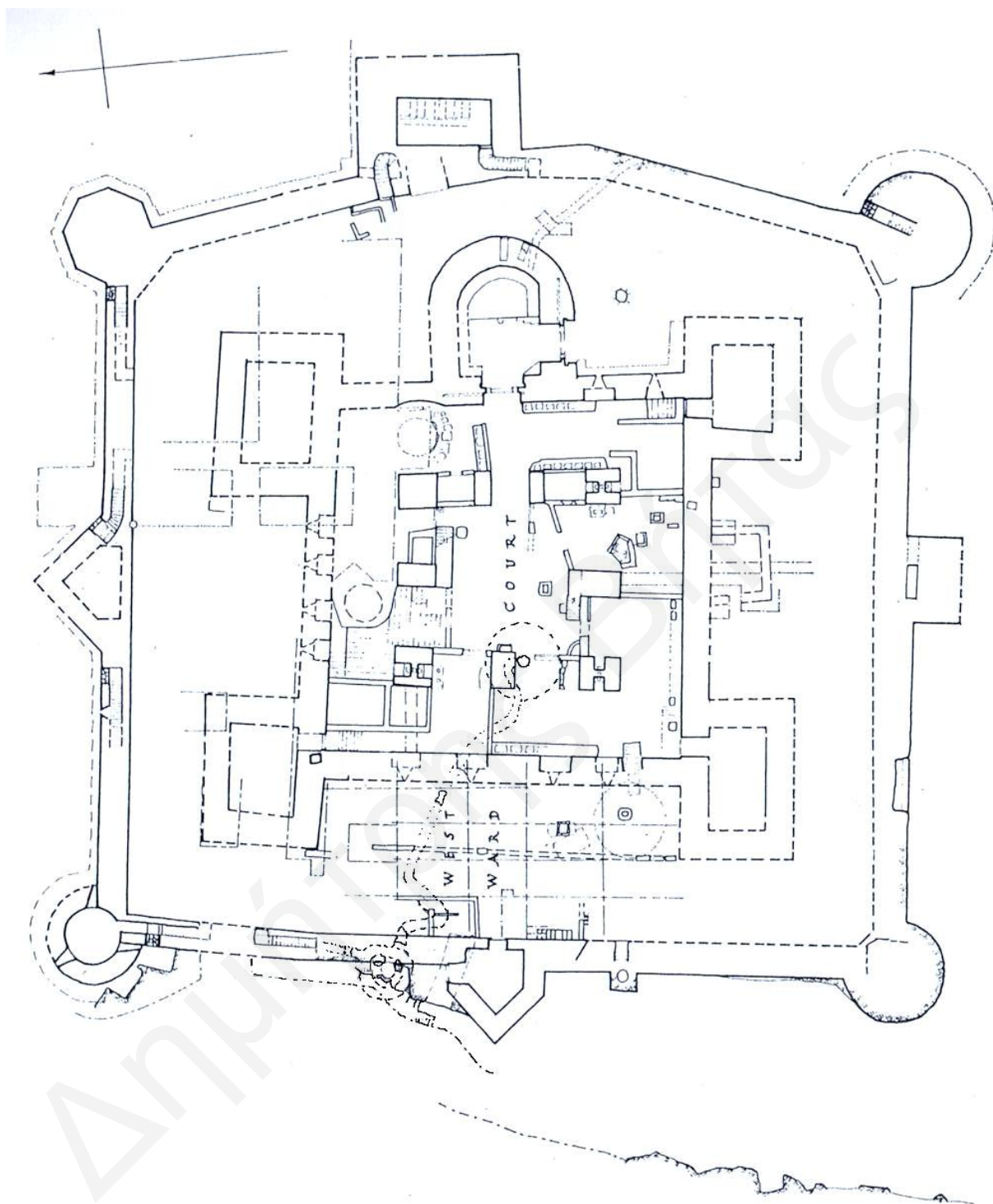
1. Αποχετευτικός αγωγός του δρόμου (Α') που περνούσε νοτίως της Ελληνιστικής Οικίας. Διακρίνονται οι μεγάλες λίθινες πλάκες που τον κάλυπταν. Λήψη από τα δυτικά (Βήτας Δ.).



1. Οικία του Ορφέα (Michaelides 1991, 4 fig. 2).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 35



1. Το Κάστρο των «40 Κολώνων». Διακρίνεται το σύστημα διανομής νερού που εντοπίστηκε κάτω από το κάστρο (BCH 95, 427 fig. 141).

### ΠΙΝΑΚΑΣ 36



1. Το σύστημα διανομής νερού κάτω από το κάστρο των «40 Κολώνων». Διακρίνονται οι τρεις υδροφόροι αγωγοί που ξεκινούσαν από το κεντρικό σημείο διανομής (Βήτας Δ.).



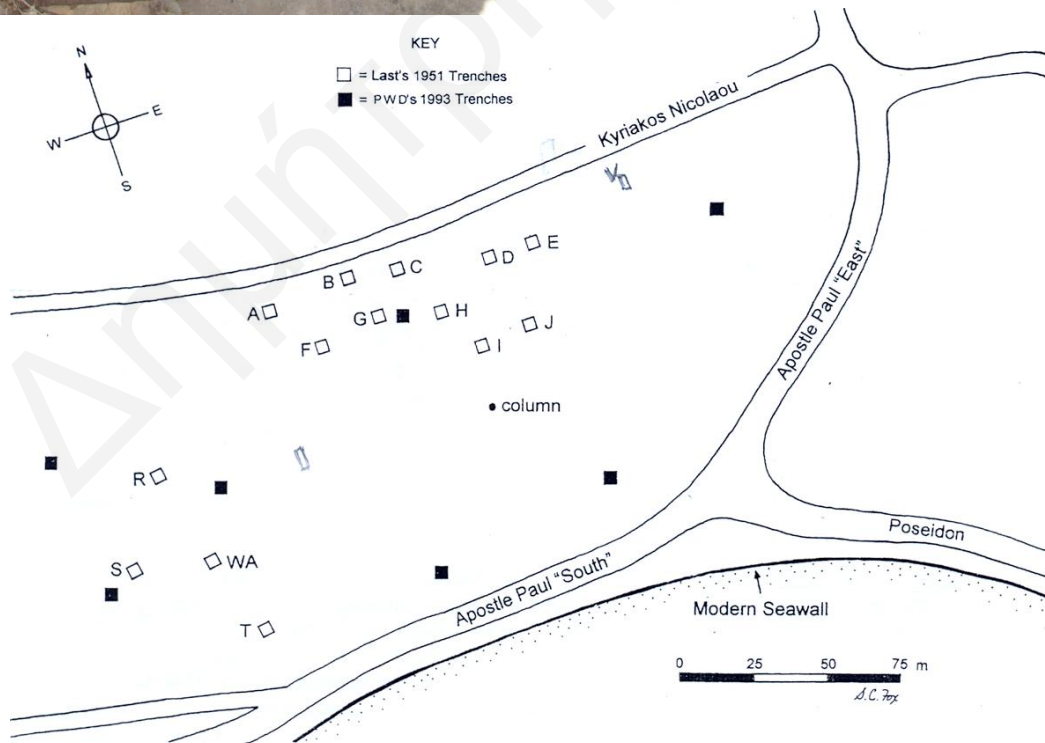
2. Ο υδροφόρος αγωγός του συστήματος διανομής νερού, που κατέληγε σε μια δεξαμενή κάτω από την αυλή του κάστρου (Βήτας Δ.).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 37



1. Κλιμακωτή σήραγγα κατασκευασμένη στον δυτικό τοίχο του κάστρου, η οποία αποτελούσε αρχικά έναν εκ των υδροφόρων αγωγών του συστήματος διανομής νερού (Δ. Βήτας).



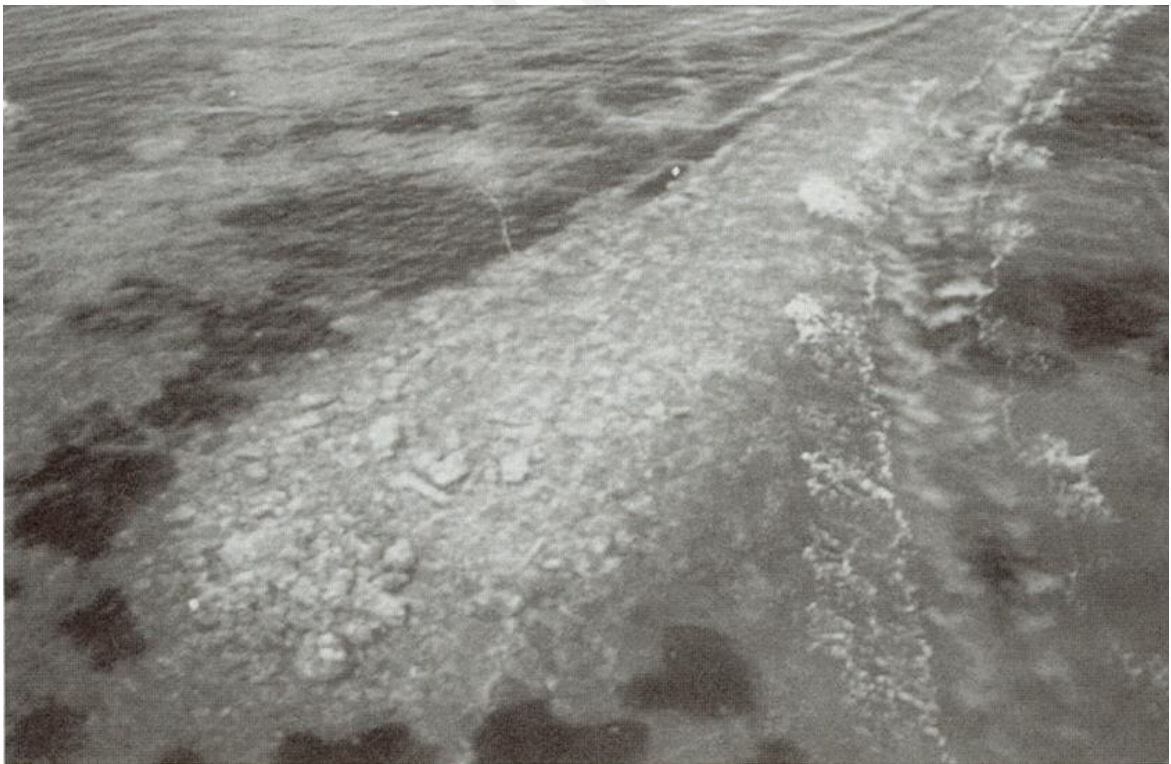
2. Η περιοχή μεταξύ του κάστρου των «40 Κολώνων» (σημερινός δημοτικός χώρος στάθμευσης της Κάτω Πάφου) και της ακτογραμμής, όπου διακρίνονται οι 15 από τις δοκιμαστικές τομές που άνοιξε ο J. S. Last το 1951. Με μαύρο χρώμα διακρίνονται οι δοκιμαστικές τομές που άνοιξαν τα μέλη του ΠΑΗΕΡ το 1993 (Leonard *et. al.* 1998, 144 fig).



### ΠΙΝΑΚΑΣ 38

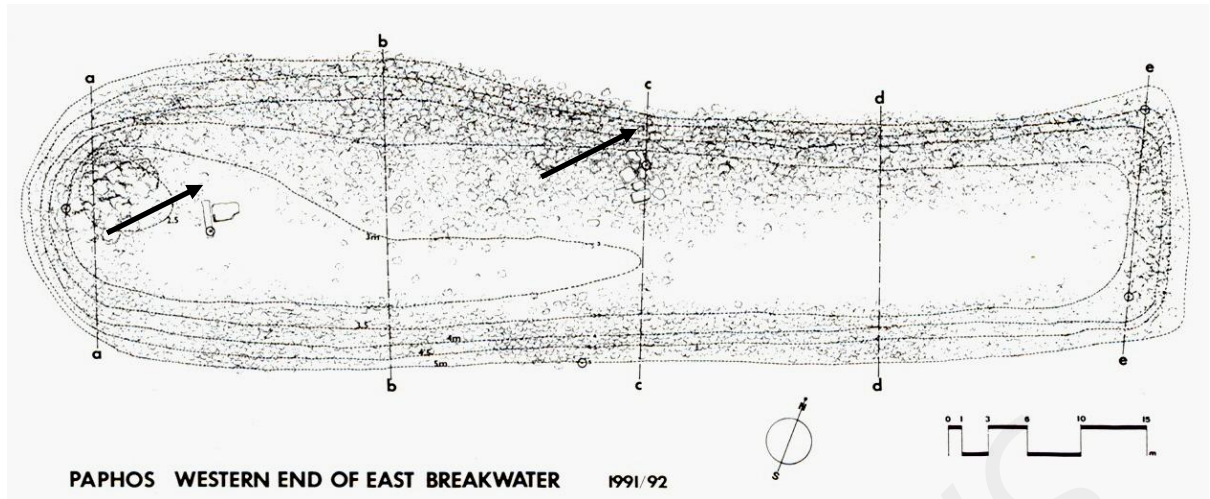


1. Καταποντισμένα κατάλοιπα των λιμενοβραχιόνων του λιμανιού της Νέας Πάφου. Διακρίνονται κυρίως εκείνα του ανατολικού λιμενοβραχίονα. Λήψη από δορυφόρο (Google Earth).



2. Το δυτικό άκρο του ανατολικού λιμενοβραχίονα (Hohlfelder & Leonard 1993, 55 fig. 8).

### ΠΙΝΑΚΑΣ 39



1. Σχηματική απεικόνιση του δυτικού άκρου του ανατολικού λιμενοβραχίονα. Φαίνεται ξεκάθαρα ότι το τελείωμά το είναι φαρδύτερο από τον υπόλοιπο λιμενοβραχίονα, ενώ διακρίνονται, μεταξύ των αρχιτεκτονικών καταλοίπων και δύο κίονες (Hohlfelder 1995, 200 fig. 4).



2. Δόμοι μεγάλων, επεξεργασμένων κυβόλιθων, ενσωματωμένων στο Μεσαιωνικό Φρούριο, που ανήκουν πιθανότατα στα τείχη της πόλης (Hohlfelder & Leonard 1993, 54 fig. 7).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 40

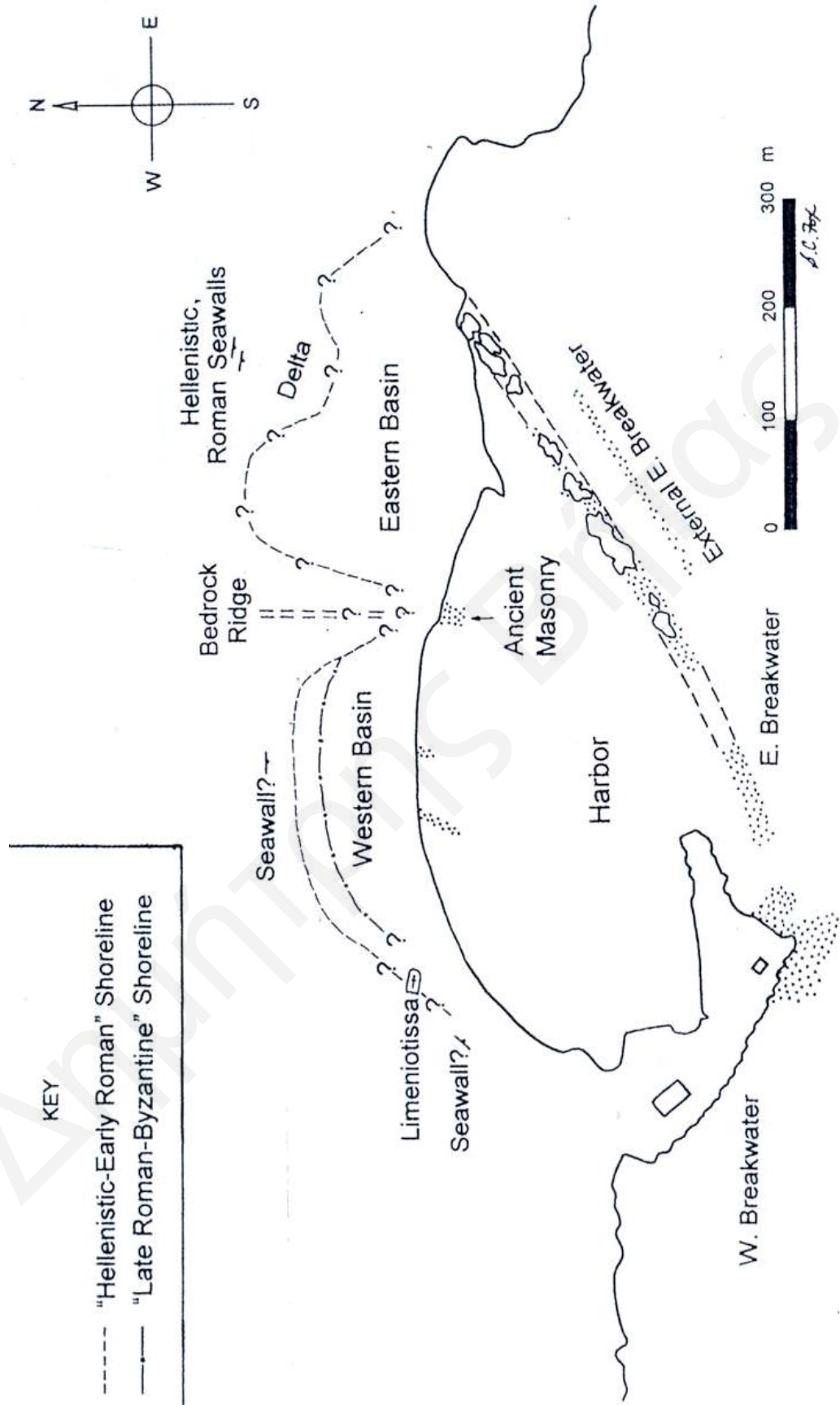


1. Κατάλοιπα του τείχους της πόλης, ενσωματωμένα στον Φράγκικο πύργο (Hohlfelder 1995, 204 fig. 8).

Δημήτρης



ΠΙΝΑΚΑΣ 41

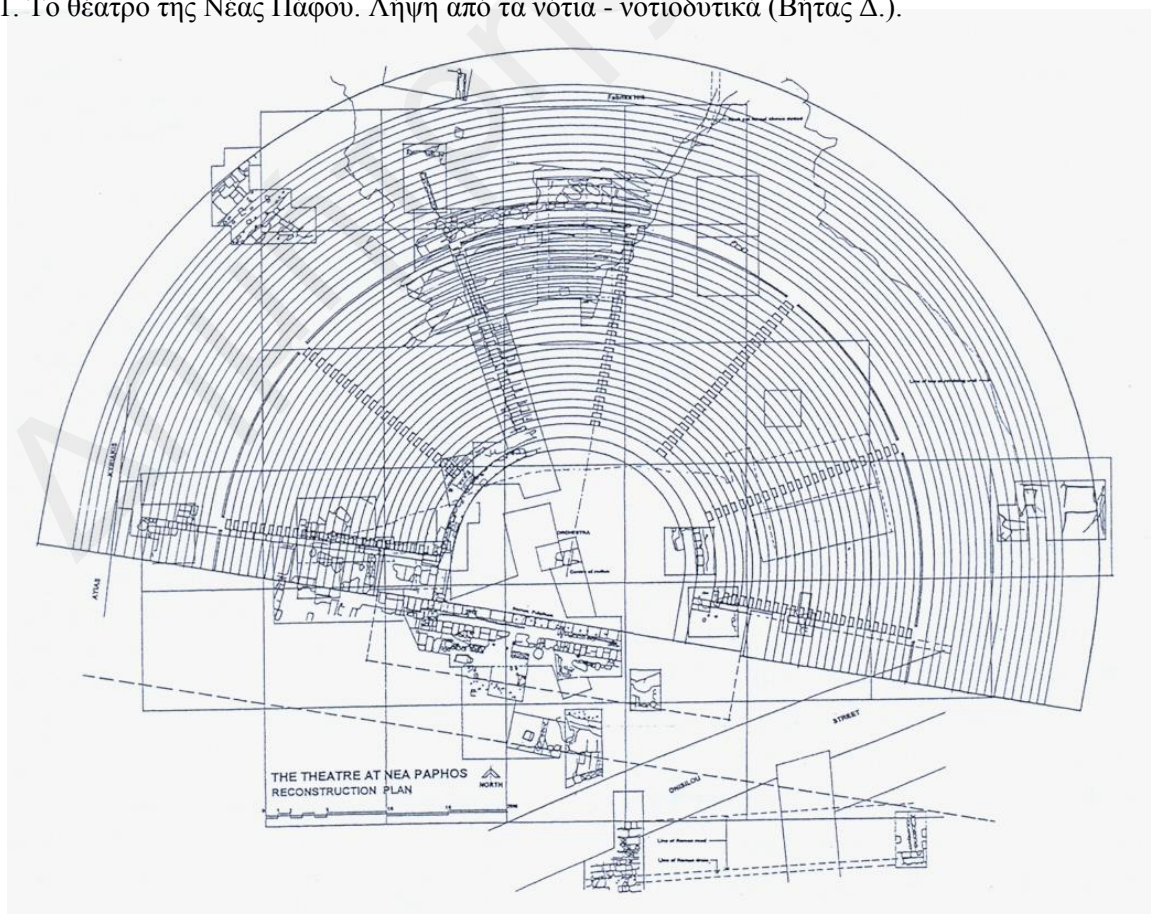


1. Η λεκάνη του λιμανιού της Νέας Πάφου, όπως είναι σήμερα και όπως υπολογίζεται ότι ήταν κατά την αρχαιότητα. Διακρίνονται οι δύο επιμέρους κόλποι, που πιθανόν να συνέβαλαν στον εσωτερικό διαχωρισμό του λιμανιού, καθώς και τέσσερα τμήματα του επιθαλάσσιου τείχους που χώριζε το λιμάνι από το εσωτερικό της πόλης (Leonard *et. al.* 1998, 151 fig. 4).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 42



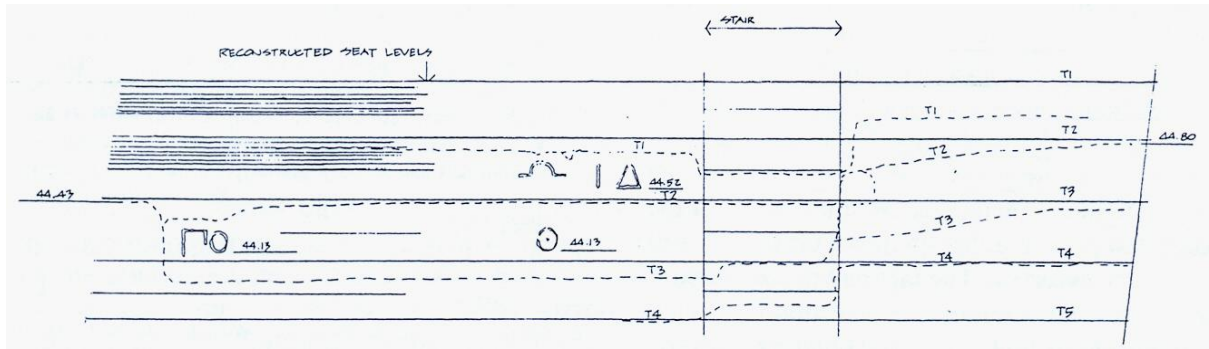
1. Το θέατρο της Νέας Πάφου. Λήψη από τα νότια - νοτιοδυτικά (Βήτας Δ.).



2. Κάτοψη του θεάτρου της Νέας Πάφου (Green & Stennett 2002, 158 fig. 3).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 43



1. Σχηματική αποκατάσταση μέρους των καθισμάτων του κοίλου και απόδοση της αποσπασματικά σωζόμενης επιγραφής (Green & Stennett 2002, 185 fig. 13.3).



2. Podium ελληνιστικού (;) ναού απέναντι από το ανατολικό άκρο του δρόμου G (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 44



1. Ομάδα υπογείων που εντοπίστηκαν κατά μήκος της νότιας πλευράς του δρόμου G. Στο βάθος διακρίνεται το σκέπαστρο της Οικίας του Διονύσου (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 45



1. Λεπτομέρειες της εικόνας 1 από τον πίνακα 44. Απεικονίζονται τα ανοίγματα των 5 υπογείων (α-ε), εκ των οποίων μόνο ένα (α) ανασκάφηκε πλήρως (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 46



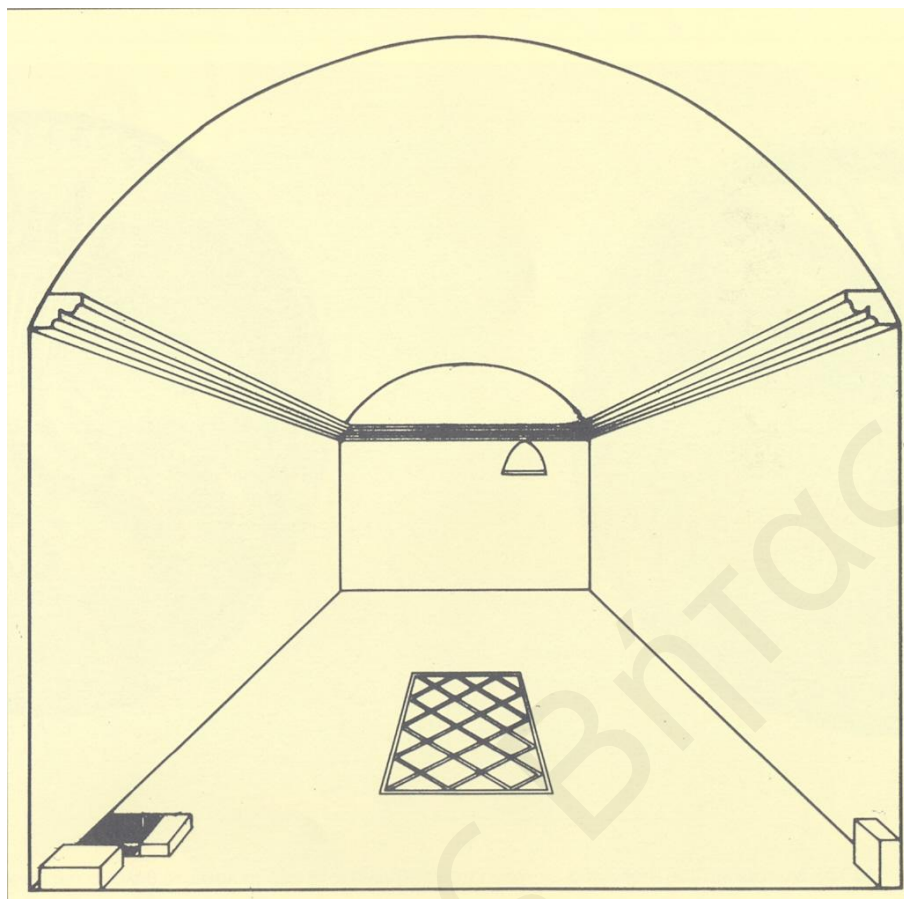
1. Ο δυτικός θάλαμος του υπογείου που ανασκάφηκε (αρ. 1 από τον πίνακα 45). Στον βόρειο τοίχο διακρίνεται μια κόγχη (Δ. Βήτας).



2. Ο ανατολικός θάλαμος του υπογείου που ανασκάφηκε (αρ. 1 από τον πίνακα 45). Στον δυτικό τοίχο του θαλάμου διακρίνεται ένα άνοιγμα μέσω του οποίου επικοινωνούσε με τον δυτικό θάλαμο (Δ. Βήτας).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 47



1. Σχεδιαστική απόδοση του εσωτερικού του δυτικού θαλάμου (εικόνα 1 από τον πίνακα 46) του υπογείου που ανασκάφηκε. Στο δάπεδό του διακρίνεται ψηφιδωτό με γεωμετρικό διάκοσμο που κάλυπτε ένα λακκοειδή τάφο (Χατζησάββας 1998, 46 εικ. 11).



2. Το ΒΔ τμήμα του βραχώδους ερείσματος, που εκτείνεται ανάμεσα στους δρόμους F και J και ανάμεσα στο δρόμο 2 και το κάστρο των «40 Κολώνων». Το έρεισμα αυτό αποτελούσε σύμφωνα με τη J. Mlynarczyk τη βάση κάποιου ναού. Λήψη από τα ΒΔ. Στο βάθος δεξιά διακρίνεται το κάστρο των «40 Κολώνων» (Δ. Βήτας)



## ΠΙΝΑΚΑΣ 48

α)



β)



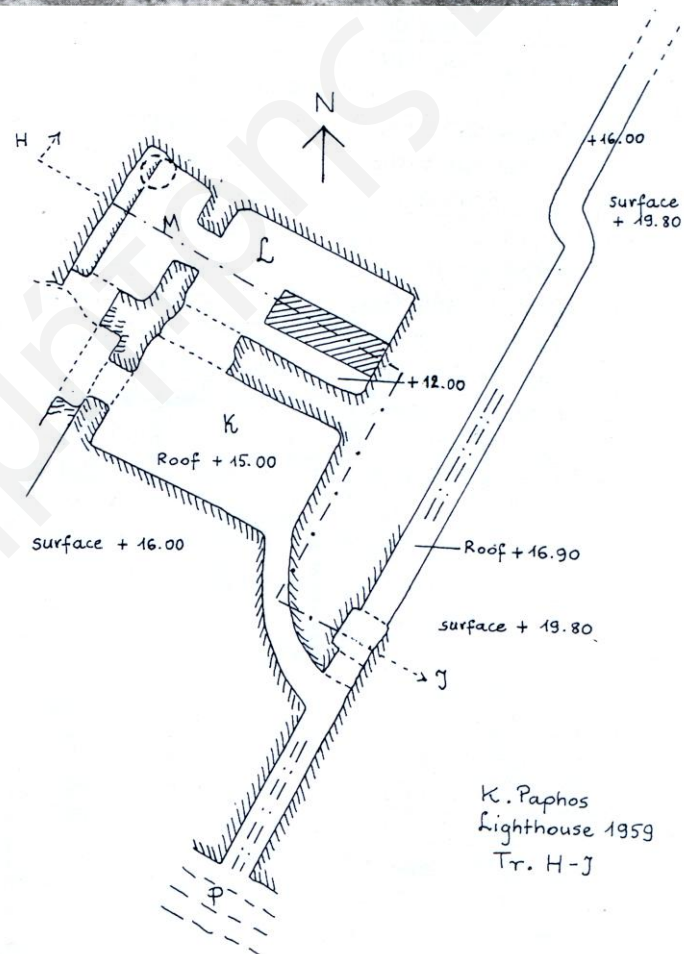
1. Το ΒΔ τμήμα του βραχώδους ερίσματος. Λήψη από τα βόρεια (α), όπου διακρίνονται κάποιες βαθμίδες λαξευμένες στον βράχο, και από τα ανατολικά (β) (Δ. Βήτας).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 49



1. Κατάλοιπα ελληνιστικού κτηρίου στους πρόποδες του λόφου Φανάρι (Nicolaou 1966, 595 fig. 25).



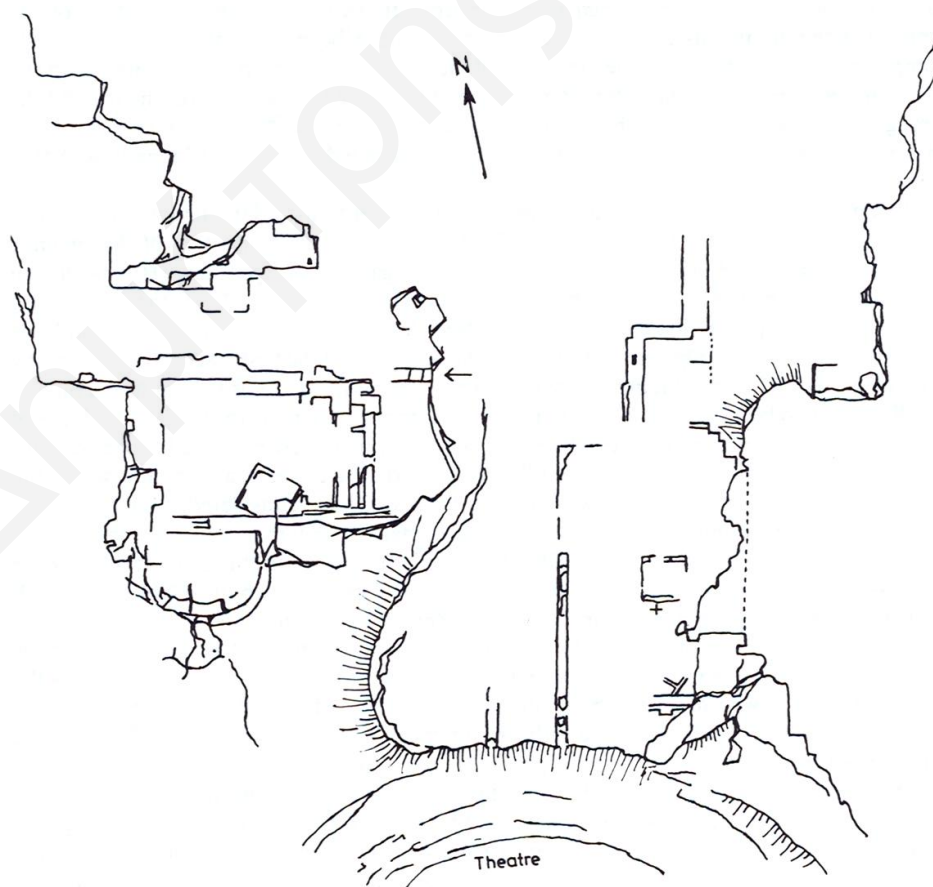
2. Σύστημα διανομής νερού, που εντοπίστηκε στους πρόποδες του λόφου Φανάρι. Το σύστημα συνίστατο σε τρεις υπόγειες δεξαμενές που υδροδοτούνταν από μια διακλάδωση ενός υπόγειου υδροφόρου αγωγού (Mlynarczyk 1996, 197 fig. 5).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 50



1. Το νότιο άκρο του υπόγειου διαδρόμου που εντοπίστηκε στη δυτική πλαγιά του λόφου Φανάρι (Młynarczyk 1990, ph. 51).



2. Κάτοψη των περιγραμμάτων οικοδομημάτων πάνω στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα (Młynarczyk 1985b, 291 fig. 2).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 51



1. Τμήμα του ανατολικού κτιρίου που βρισκόταν πάνω στο λόφο Φάμπρικα. Διακρίνεται η καταστροφή που υπέστη το ανατολικό τμήμα του λόγω κατάρρευσης ενός μέρους της πλαγιάς. Λήψη από τα νότια (Δ. Βήτας).



2. Βραχώδες έρεισμα στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα, το οποίο χρησίμευε πιθανότατα ως βάση κάποιου οικοδομήματος. Λήψη από τα βόρεια (Δ. Βήτας).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 52

α)



β)



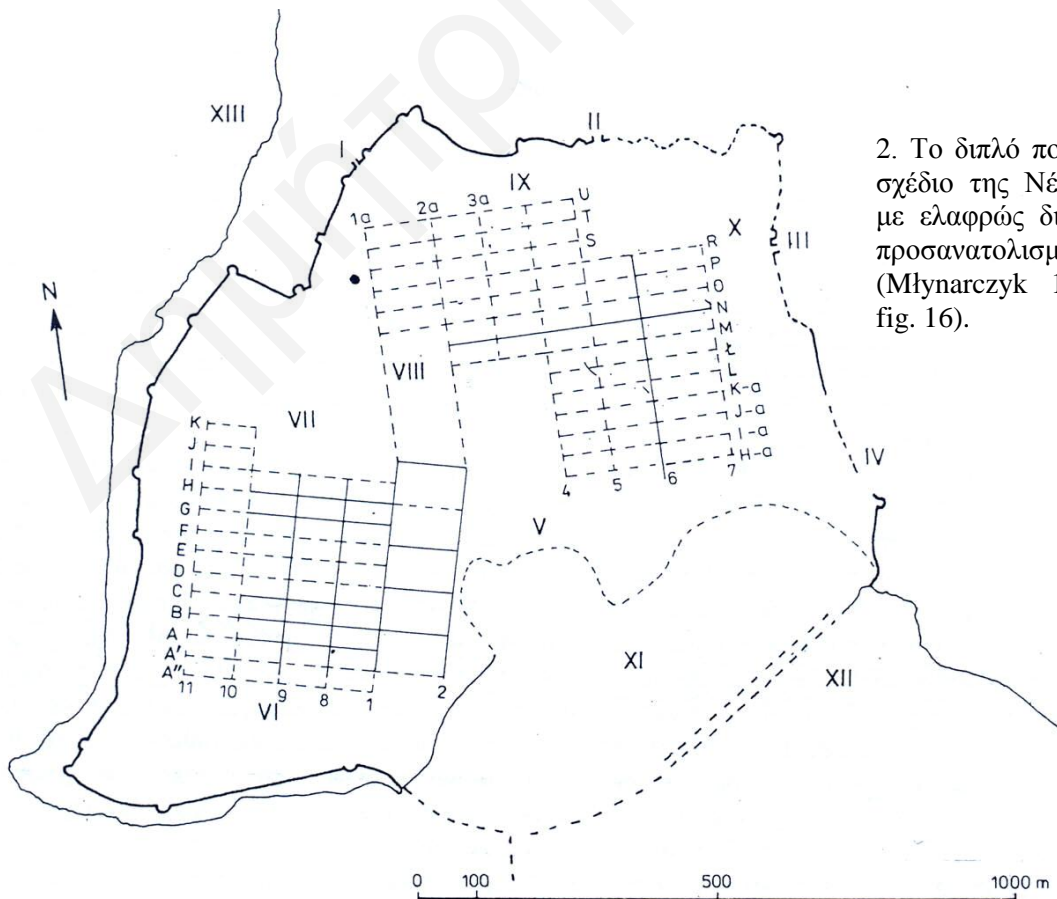
1. Χαράξεις λαξευμένες στην επιφάνεια της βραχώδους εξέδρας (Δ. Βήτας).



**ΠΙΝΑΚΑΣ 53**



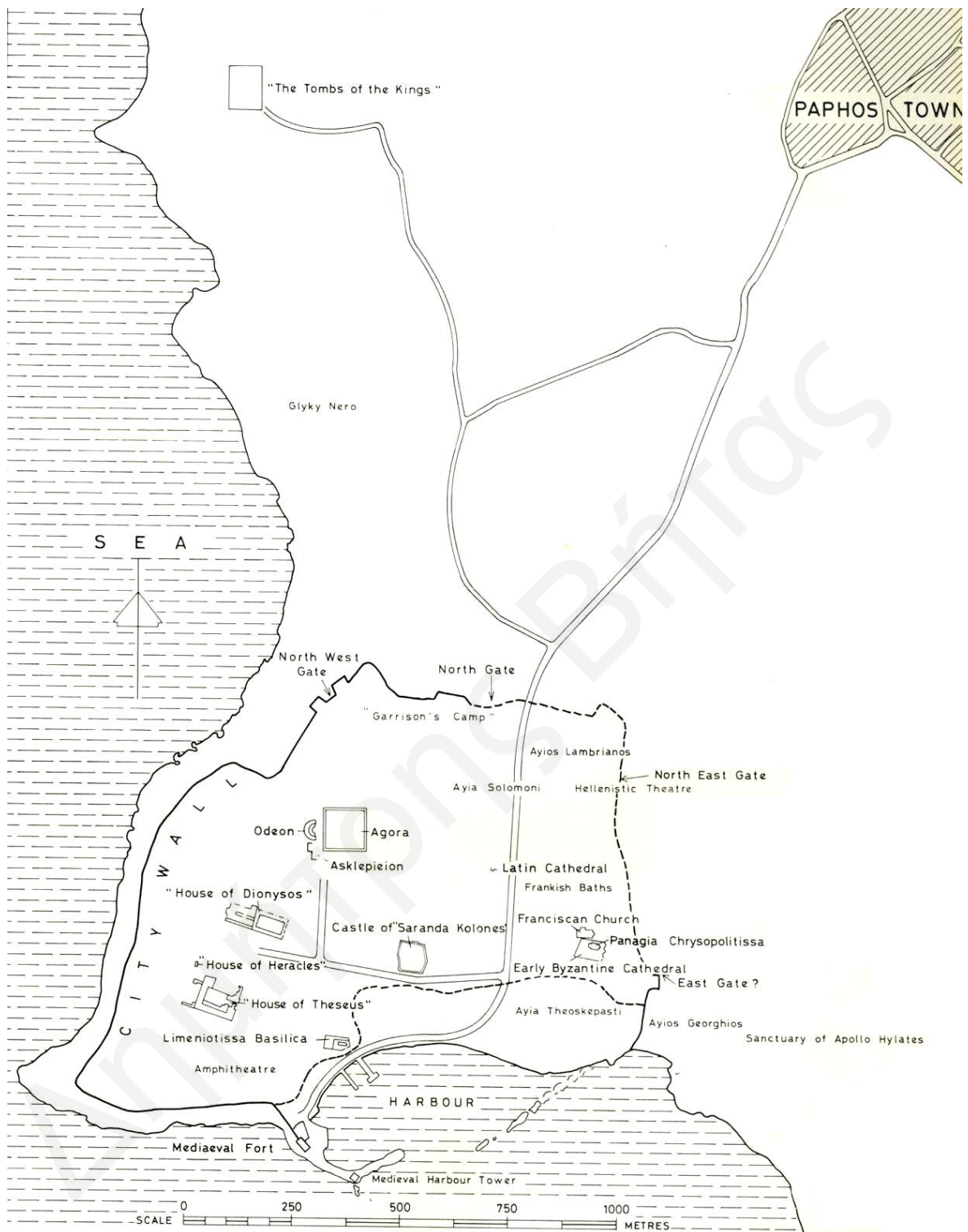
1. Ψηφιδωτό δάπεδο κατασκευασμένο από βότσαλα, που ανακαλύφθηκε στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα, με παραστάσεις δελφινιών κι ενός ανθρώπου. Λήψη από τα βόρεια (Χατζησάββας 1998, 62 εικ. 27).



2. Το διπλό πολεοδομικό σχέδιο της Νέας Πάφου με ελαφρώς διαφορετικό προσανατολισμό (Młynarczyk 1990, 162 fig. 16).

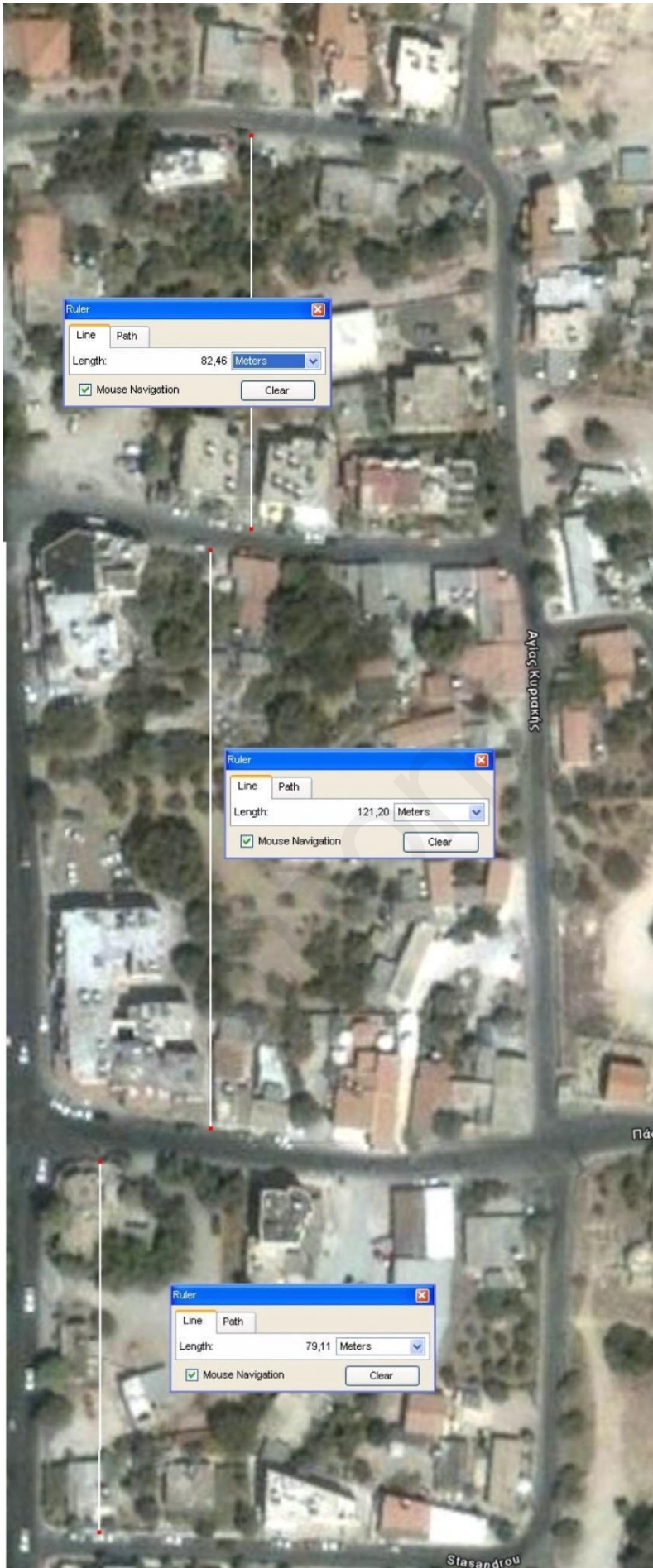


ΠΙΝΑΚΑΣ 54



1. Η Νέα Πάφος και ο οχρωματικός περίβολος μαζί με τις κύριες πύλες της πόλης (Maier & Karageorghis 1984, 227 fig. 208).

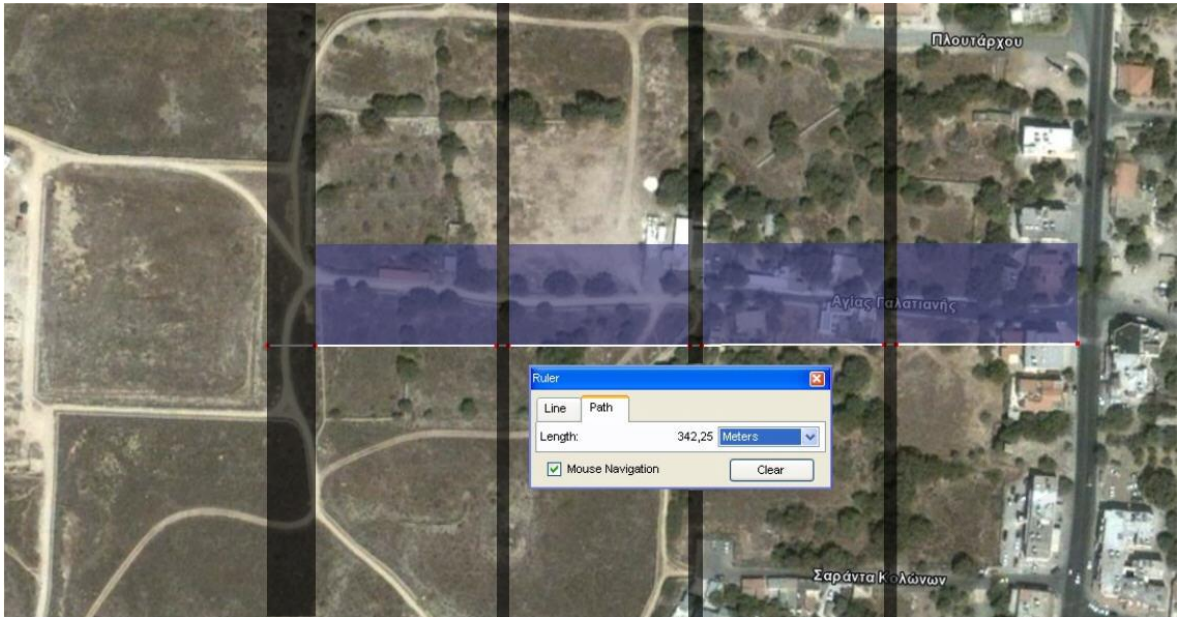
## ΠΙΝΑΚΑΣ 55



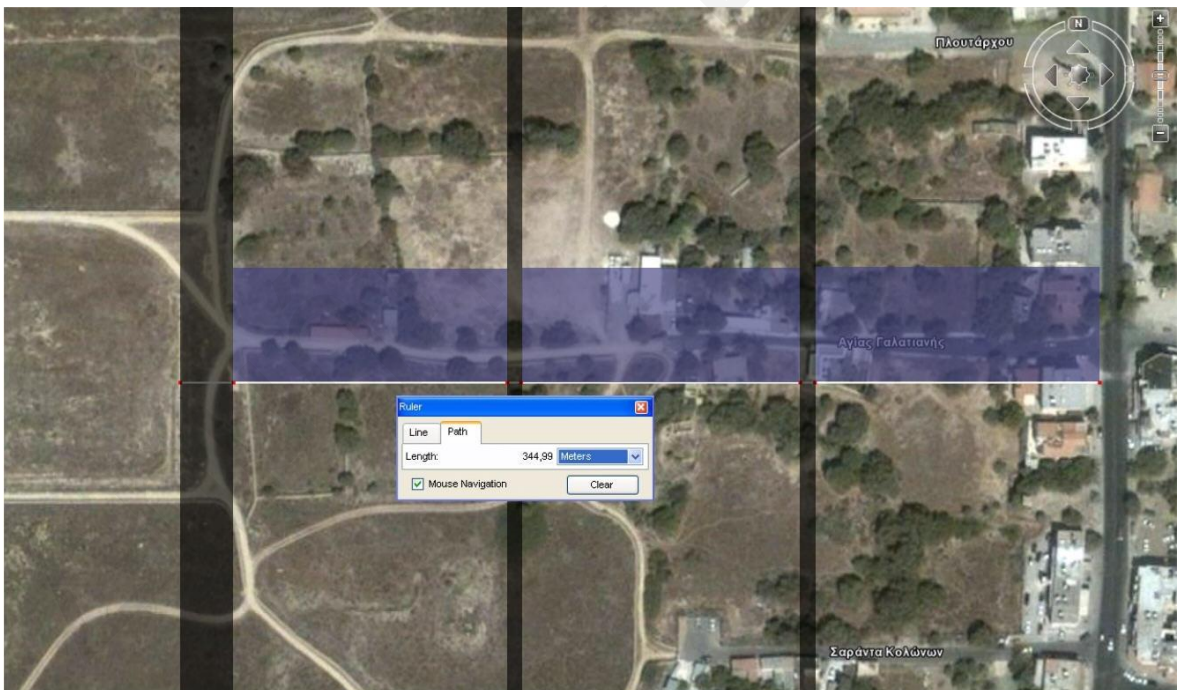
1. Μέτρηση των αποστάσεων των δρόμων της Κάτω Πάφου, η χάραξη των οποίων πιθανόν να αντιστοιχούσε στη χάραξη αρχαίων δρόμων. Οι τιμές ωστόσο που προέκυψαν κυμαίνονται μεταξύ 80-120μ., υπερβαίνοντας κατά πολύ το πλάτος των νησίδων που έχουν ανακαλυφθεί έως τώρα. Ακόμα όμως και αν οι σύγχρονοι δρόμοι δεν ακολούθησαν πιστά τη χάραξη των αρχαίων, ο προσανατολισμός τους βασίστηκε πιθανότατα στον προσανατολισμό του αρχαίου πολεοδομικού συστήματος (Google Earth, επεξεργασία Δ. Βήτας).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 56

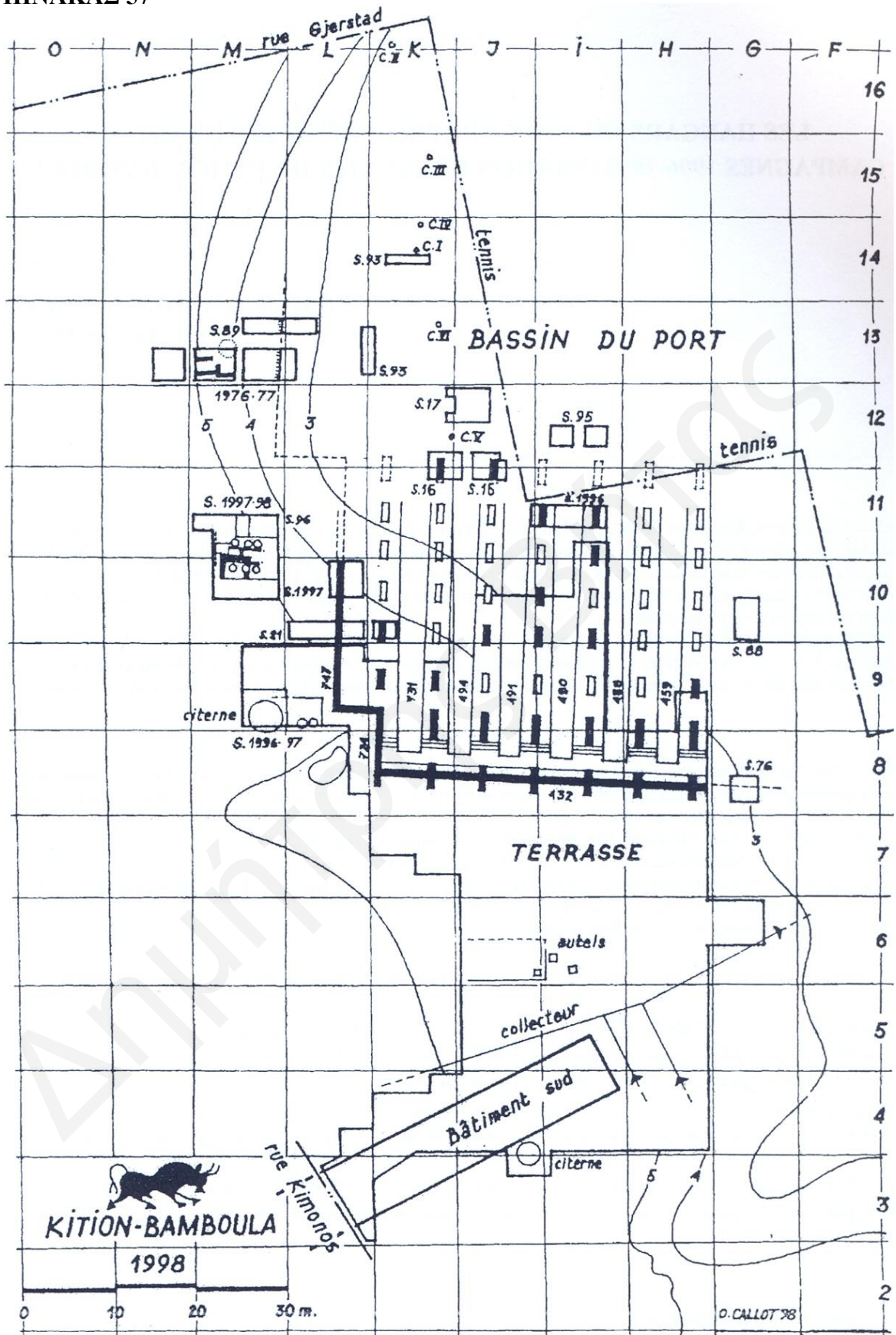


1. Η απόσταση ανάμεσα στην ανατολική στοά της ρωμαϊκής αγοράς και της οδού Αγ. Παύλου (δρόμος 6;), βάσει ηλεκτρονικής μέτρησης υπολογίζεται γύρω στα 340-345μ. Με δεδομένο το πλάτος των δρόμων (20μ. για εκείνον που πλαισίωνε την αγορά και 5μ. για τους υπόλοιπους) στη συγκεκριμένη έκταση θα μπορούσαν να χωρέσουν τέσσερις νησίδες μήκους *ca.* 76-78μ. (Google Earth, επεξεργασία Δ. Βήτας).



2. Στον ίδιο χώρο, ανάμεσα στη ρωμαϊκή αγορά και την οδό Αγ. Παύλου (δρόμος 6;) θα μπορούσαν να χωρέσουν τρεις νησίδες μήκους *ca.* 103-105μ. (Google Earth, επεξεργασία Δ. Βήτας).

ΠΙΝΑΚΑΣ 57



1. Κάτοψη των νεορίων του Κιτίου (Yon 2000, 96 fig. 1).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 58

α)

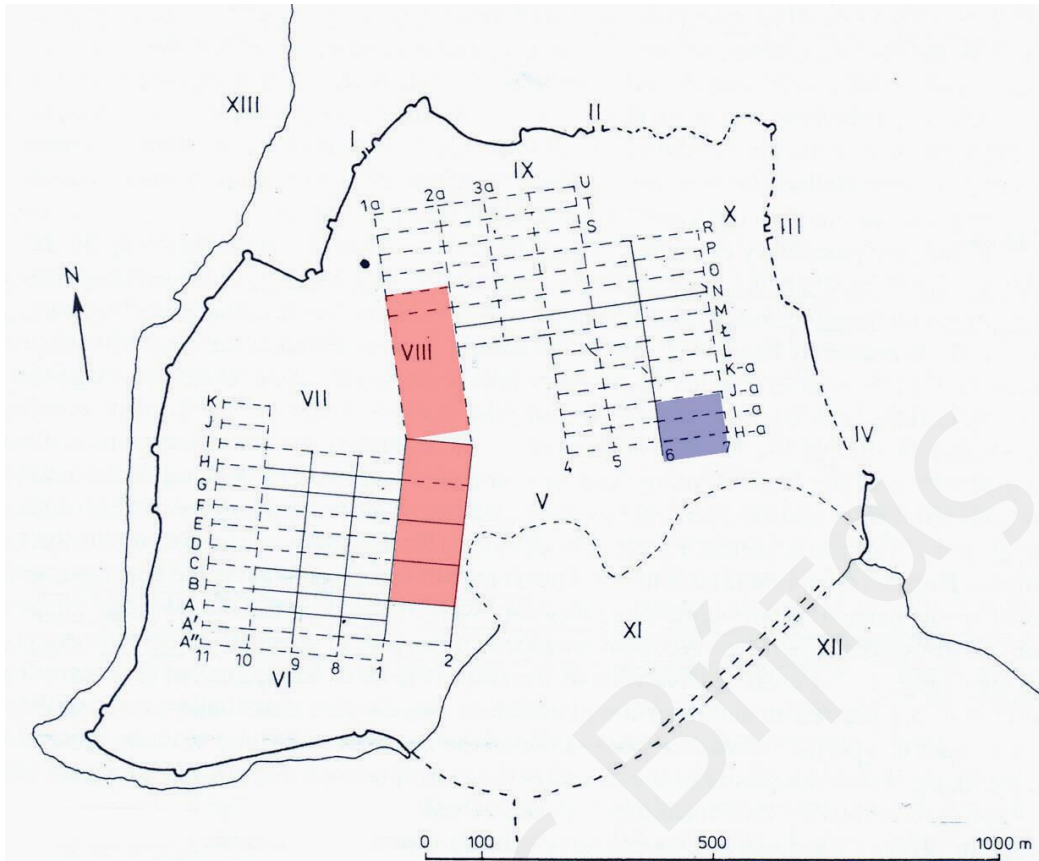


β)



1. Καταποντισμένα κατάλοιπα προβλήτας (;) που εφάπτεται του σύγχρονου μόλου. Στο βάθος διακρίνονται τα κατάλοιπα του ανατολικού λιμενοβραχίονα. Λήψη από τα βόρεια (α) και από τα δυτικά (β) (Δ. Βήτας).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 59



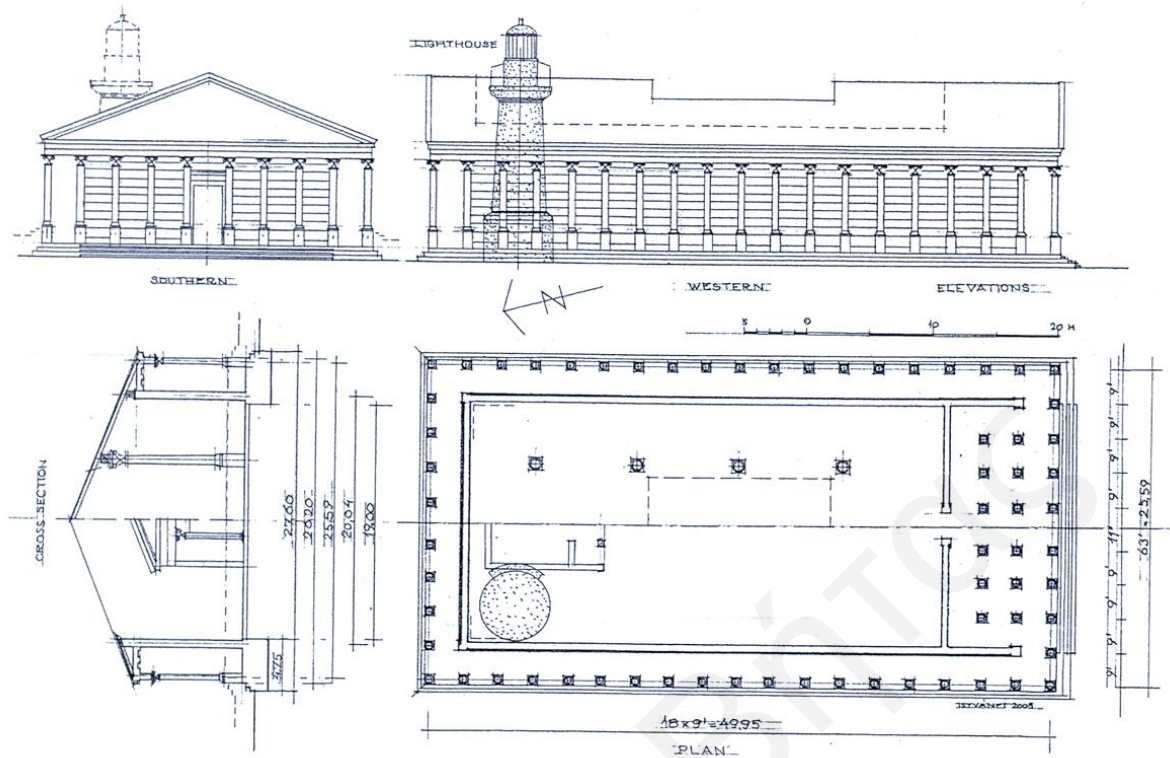
1. Το διπλό πολεοδομικό πλέγμα της Νέας Πάφου. Με το μπλε χρώμα δηλώνεται η πιθανή τοποθεσία της εμπορικής αγοράς, ενώ με το κόκκινο ο εμπορικός τομέας της πόλης, σύμφωνα με τη J. Mlynarczyk. Εκεί ωστόσο θα μπορούσε να έδρευε η πολιτική αγορά της πόλης (Mlynarczyk 1990, 162 fig. 16, επεξεργασία εικόνας Δ. Βήτας).



2. Βραχώδης εδαφική ανύψωση κατά μήκος του δρόμου Κ, στη δυτική πλαγιά του λόφου Φανάρι, όπου σύμφωνα με τη J. Mlynarczyk θα μπορούσαν να εδρεύουν οι κερκίδες του σταδίου (Mlynarczyk 1990, Ph. 58).



ΠΙΝΑΚΑΣ 60



1. Υποθετική απόδοση της κάτοξης και το σχέδιου του ναού που πιθανολογείται ότι βρισκόταν στη κορυφή του λόφου Φανάρι (Vörös 2006, 303 fig. 12).



2. Η περιοχή της Πάφου, έτσι όπως τη σχεδίασε ο Alexander Drummond στο χάρτη της Κύπρου (Stylianou 1980, entry 177, Fig. 167b).

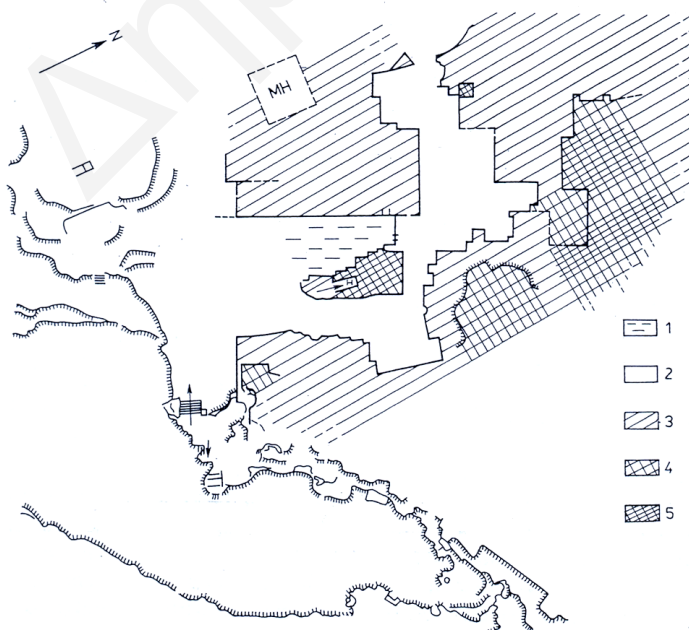
## ΠΙΝΑΚΑΣ 61



1. Κατεργασία που υπέστη ο φυσικός βράχος στην ανατολική πλαγιά του λόφου Φανάρι και θυμίζει έντονα βαθμίδες κρηπιδώματος ενός ελληνικού ναού. Σύμφωνα όμως με νεώτερες έρευνες φαίνεται ότι προκλήθηκαν από τη λατόμηση του βράχου (Młynarczyk 1990 Ph. 47a).



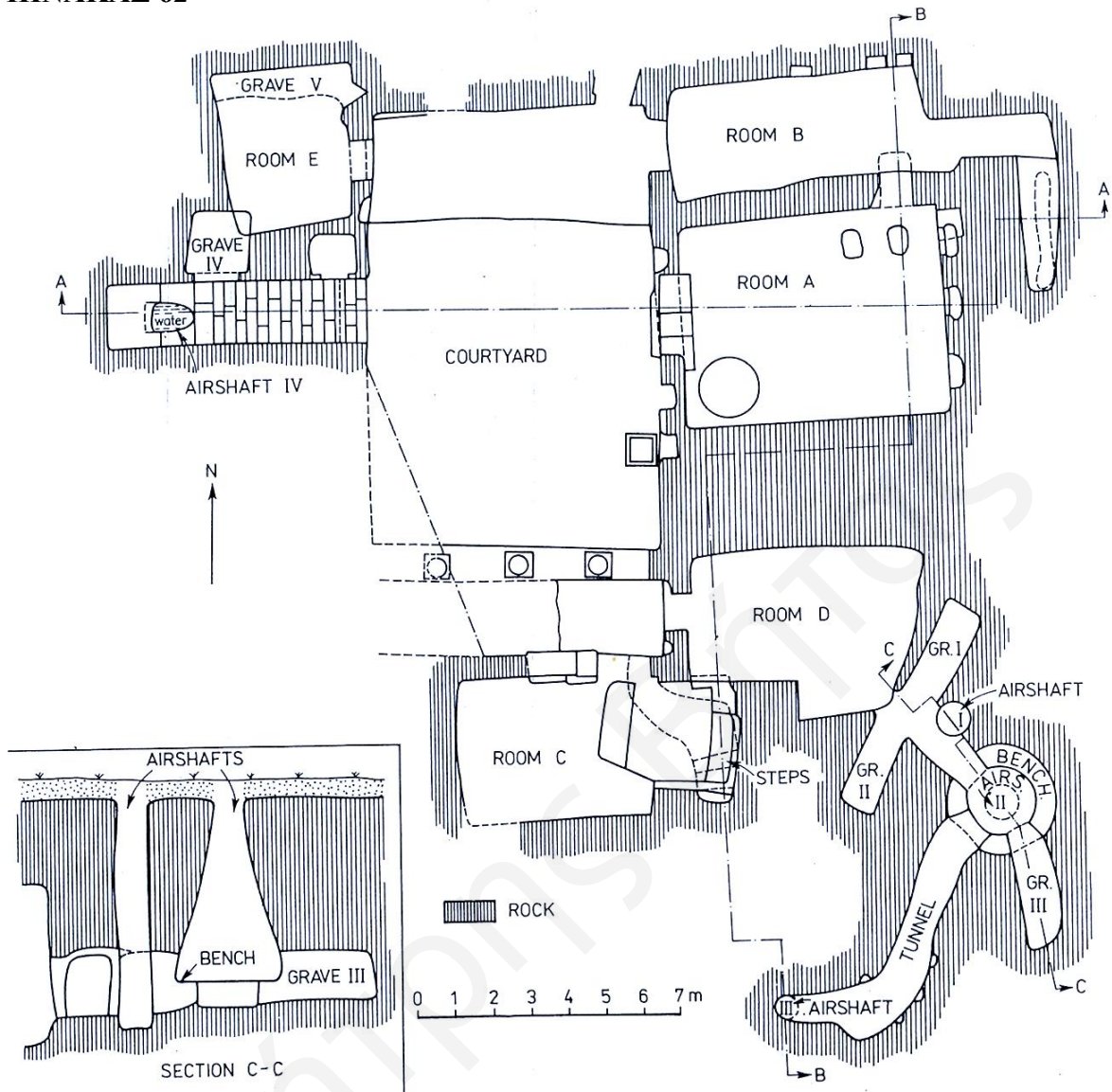
2. Κάτοψη του ιερού του Απόλλωνα Υλάτη (Młynarczyk 1990, 77 fig. 6b).



3. Σχηματική αναπαράσταση των διαφορετικών επιπέδων του τεμένους του Απόλλωνα Υλάτη (Młynarczyk 1990, 81 fig. 7).



ΠΙΝΑΚΑΣ 62



1. Κάτοψη του υπόγειου συγκροτήματος του Αγίου Λαμπριανού (Młynarczyk 1990, 92 fig. 10a).

### ΠΙΝΑΚΑΣ 63



1. Η ανατολική πλευρά του ROOM C, το δάπεδο της οποίας βρίσκεται σε χαμηλότερο επίπεδο από εκείνο της δυτικής πλευράς, πιθανότατα για την τοποθέτηση λειψάνου (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 64



1. Ο θάλαμος ROOM D του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού. Στη ΝΑ γωνία του διακρίνεται άνοιγμα που οδηγούσε σε *loculi* (Βήτας Δ.).



2. Διάδρομος που οδηγούσε από τον θάλαμο ROOM D σε έναν κυκλικό χώρο, απ' όπου πιθανόν γινόταν η πρόσβαση στον τάφο. Σε πρώτο πλάνο διακρίνονται τα ανοίγματα από δύο *loculi* (GR I & II), ενώ στο βάθος φαίνεται η τράπεζα προσφορών που λαξεύτηκε περιμετρικά του κυκλικού χώρου καθώς και το άνοιγμα ενός ακόμα *loculus* (GR III) (Βήτας Δ.).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 65



1. Το άνοιγμα ενός τέταρτου *loculus* που ξεκινούσε από τον κυκλικό χώρο και σε κάποια φάση επιμηκύνθηκε παίρνοντας τη μορφή ενός τούνελ (Βήτας Δ.).



2. Ο θάλαμος ROOM A του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού. Σε πρώτο πλάνο διακρίνεται μια από τις δύο κόγχες που πλαισίωσαν την είσοδό του. Στο βάθος φαίνονται τέσσερις κόγχες λαξευμένες στον ανατολικό τοίχο του θαλάμου, ενώ στο βόρειο τοίχο διακρίνεται ένα άνοιγμα που οδηγούσε στο θάλαμο ROOM B (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 66



1. Ο θάλαμος ROOM B του υπογείου του Αγ. Λαμπριανού, που επικοινωνούσε με τον θάλαμο ROOM A που βρισκόταν στα νότια (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 67



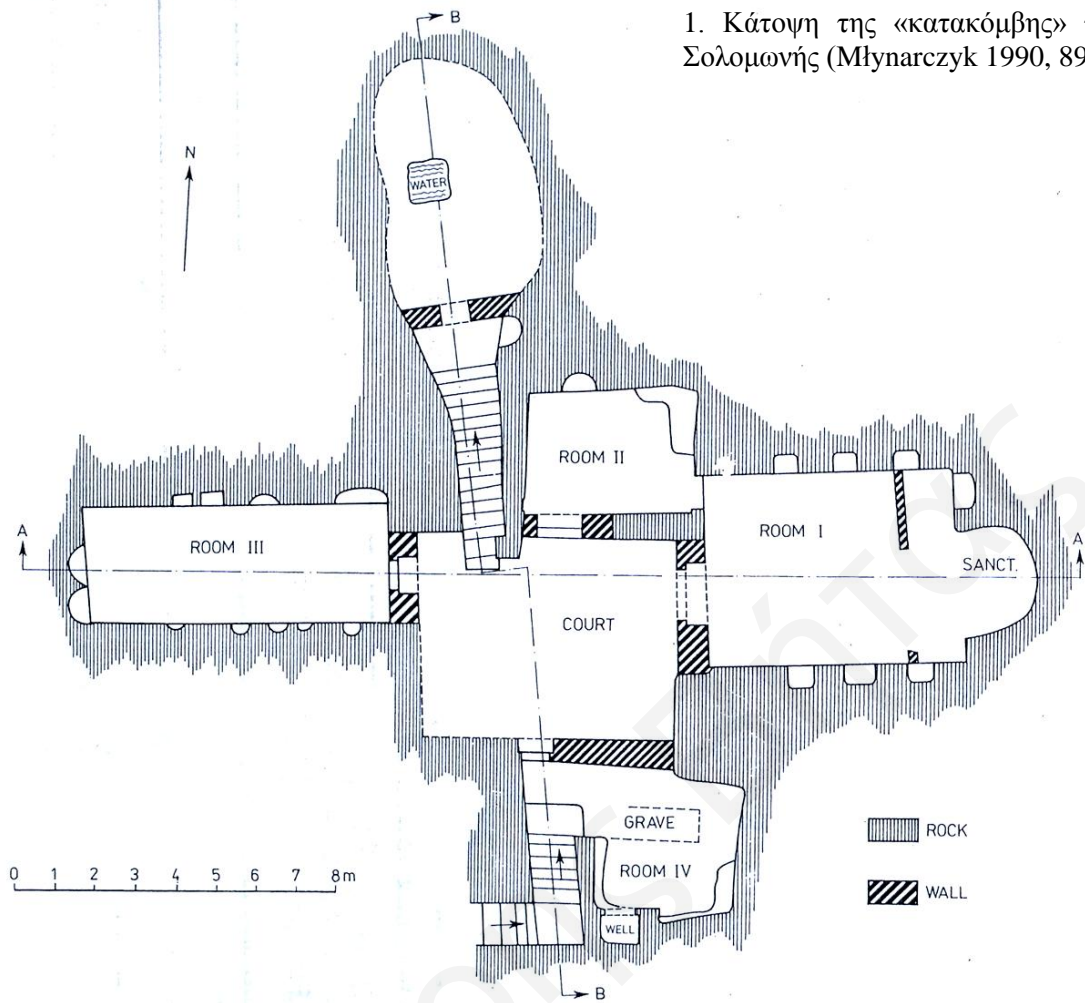
1. Η δυτική πλευρά του αιθρίου στο υπόγειο του Αγ. Λαμπριανού. Αριστερά διακρίνεται η είσοδος του κλιμακωτού διαδρόμου που κατέληγε σε ένα πηγάδι και από πάνω της μια μικρή κόγχη λαξευμένη στον φυσικό βράχο. Δεξιά είναι η είσοδος του θαλάμου ROOM E (Βήτας Δ.).



2. Ο κλιμακωτός διάδρομος που κατέληγε σε πηγάδι. Διακρίνεται μια κόγχη λαξευμένη στον κάθετο τοίχο πάνω από το πηγάδι (Βήτας Δ.).



ΠΙΝΑΚΑΣ 68



1. Κάτοψη της «κατακόμβης» της Αγ. Σολομωνής (Młynarczyk 1990, 89 fig. 9).



2. Ο θάλαμος ROOM IV από την «κατακόμβη» της Αγ. Σολομωνής (Βήτας Δ.).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 69



1. Το σπήλαιο με το πηγάδι στη ΒΔ γωνία του αιθρίου της «κατακόμβης» της Αγ. Σολομωνής (Βήτας Δ.).



2. Ο θάλαμος ROOM III από την «κατακόμβη» της Αγ. Σολομωνής (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 70



1. Ο βασικός θάλαμος (ROOM I) της «κατακόμβης» της Αγ. Σολομωνής. Οι συνολικά 7 κόγχες που ήταν λαξευμένες στους τοίχους του θαλάμου (διακρίνονται οι 3 στον νότιο τοίχο και η μία ανατολικό) στάθηκαν η αφορμή για την ανάπτυξη του μύθου των «Εφτά Κοιμομένων» (Βήτας Δ.).



2. Ό,τι απέμεινε από ένα υπόγειο που λαξεύτηκε στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα, αφού η οροφή του φαίνεται ότι κατέρρευσε. Στη γωνία πάνω αριστερά μόλις που διακρίνεται η περίφραξη του βοτσαλωτού ψηφιδωτού. Λήψη από νότια (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 71



1. Κλίμακα λαξευμένη στον φυσικό βράχο, με κατεύθυνση προς τα βόρεια, που οδηγούσε στο εσωτερικό ενός υπογείου. Κοντά στη βάση της διακρίνεται μια διακλάδωση προς τα δυτικά, που οδηγούσε σε έναν παράπλευρο υπόγειο θάλαμο. Λήψη από νότια (Βήτας Δ.).



2. Υπόγειος θάλαμος στον οποίο οδηγούσε η δυτική διακλάδωση της κλίμακας της παραπάνω εικόνας. Στο δυτικό τμήμα του θαλάμου ο φυσικός βράχος κατεργάστηκε με τέτοιο τρόπο, ώστε να σχηματίζεται ένας ξεχωριστός χώρος. Λήψη από ανατολικά (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 72



1. Ημικυκλικός θάλαμος στον οποίο κατέληγε η κλίμακα της εικ. 1 του πιν. 71. Στο ανατολικό του τμήμα φέρει άνοιγμα που οδηγούσε σε άλλον θάλαμο. Ακριβώς απέναντι φαίνεται ότι υπήρχε ένα ακόμα άνοιγμα, το οποίο όμως σφραγίστηκε σε κάποια φάση με το χτίσιμο ενός τοίχου. Ακριβώς δίπλα στο δεύτερο άνοιγμα υπάρχει ένα τρίτο, μικρότερο, που έβγαζε σε μια νέα κλίμακα, η οποία με τη σειρά της οδηγούσε σε κάποιον άλλον θάλαμο. Λήψη από βόρεια (Βήτας Δ.).



2. Υπόγειος θάλαμος που ανοίχτηκε στα ανατολικά του θαλάμου της πάνω εικόνας. Διακρίνονται δύο ανοίγματα, ένα στα ανατολικά κι ένα στα βόρεια, που οδηγούσαν σε υπαίθριο χώρο, εκτός του υπογείου. Λήψη από δυτικά (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 73



1. Υπαίθριος χώρος στην κορυφή του λόφου Φάμπρικα, όπου κατέληγαν τα ανοίγματα (διακρίνονται στα αριστερά της φωτογραφίας) που έφερε ο υπόγειος θάλαμος της εικ. 2 του πιν. 72. Απέναντι ακριβώς από αυτά τα ανοίγματα (στα δεξιά της φωτογραφίας) διακρίνεται τμήμα του φυσικού βράχου που φαίνεται ότι υπέστη κάποια κατεργασία, αλλά και μεγάλη φθορά. Λήψη από ανατολικά (Βήτας Δ.).



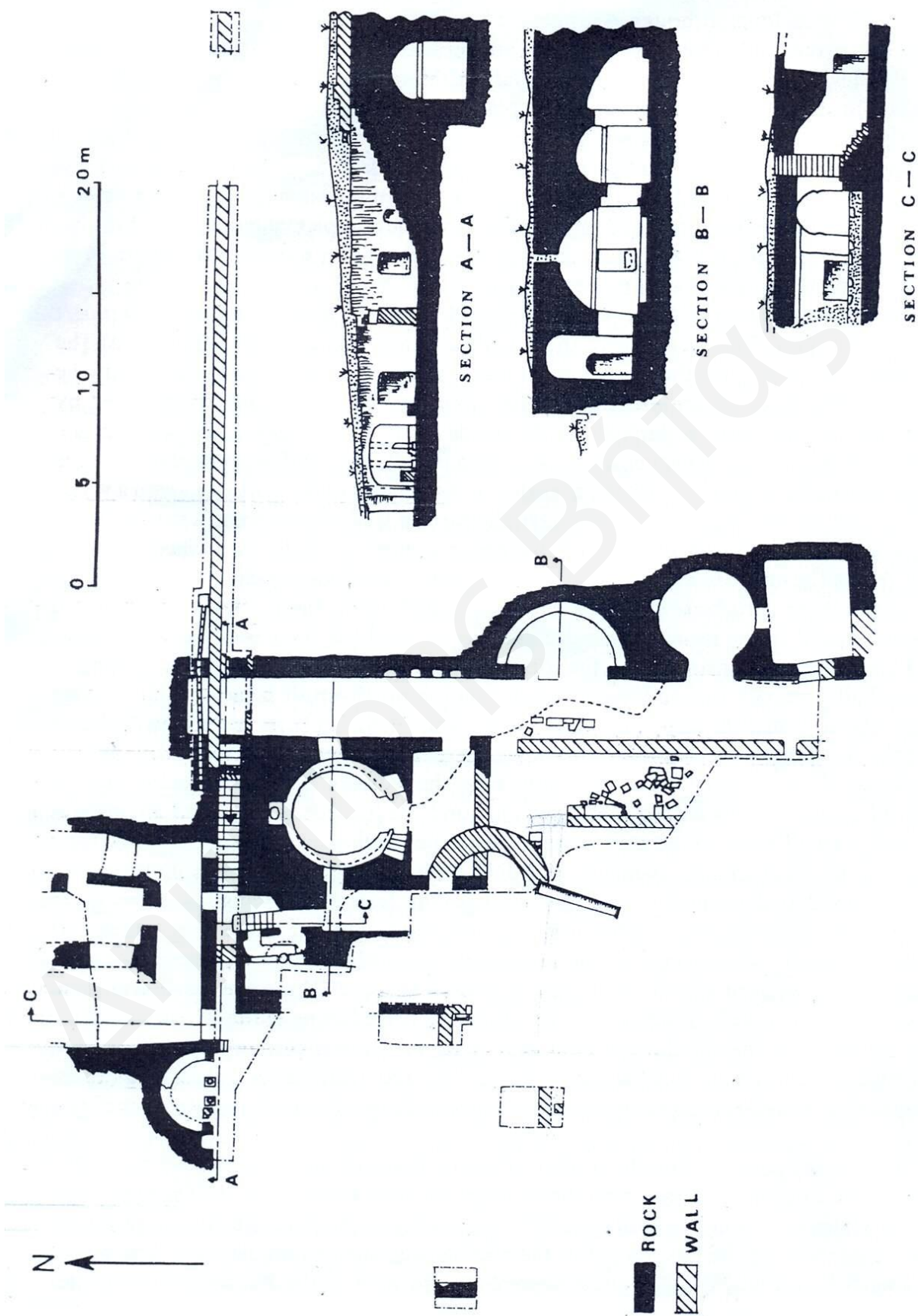
2. Ο κατώτερος χώρος του πολυεπίπεδου υπογείου του λόφου Φάμπρικα. Στον βόρειο τοίχο του διακρίνονται έντονα τα σημάδια της λατόμησης, ενώ λίγο παραδίπλα διακρίνεται ένα μικρό άνοιγμα που οδηγούσε εκτός του συγκεκριμένου χώρου. Ένα πολύ μεγαλύτερο άνοιγμα στη δυτική πλευρά του θαλάμου, βγάζει στη βάση του λόφου, μπροστά από τον σύγχρονο δρόμο Απ. Παύλου. Λήψη από νότια (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 74



1. Δύο κλίμακες λαξευμένες στον φυσικό βράχο που οδηγούσαν από τα νότια, στον θάλαμο της εικ. 2 του πιν. 73. Η αριστερή κλίμακα ξεκινούσε από τον θάλαμο του της εικ. 1 του πιν. 72, ενώ η δεξιά, που αποτελεί μάλλον μεταγενέστερη προσθήκη, ξεκινούσε από κάποιο υψηλότερο επίπεδο, με κατεύθυνση αρχικά προς τα ανατολικά κι εν συνεχεία προς τα βόρεια, για να καταλήξει στον θάλαμο. Λήψη από βόρεια (Βήτας Δ.).



1. Κάτοψη του υπόγειου συγκροτήματος στον Τούμπαλλο (Młynarczyk 1990, 227 fig. 32).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 76

α)



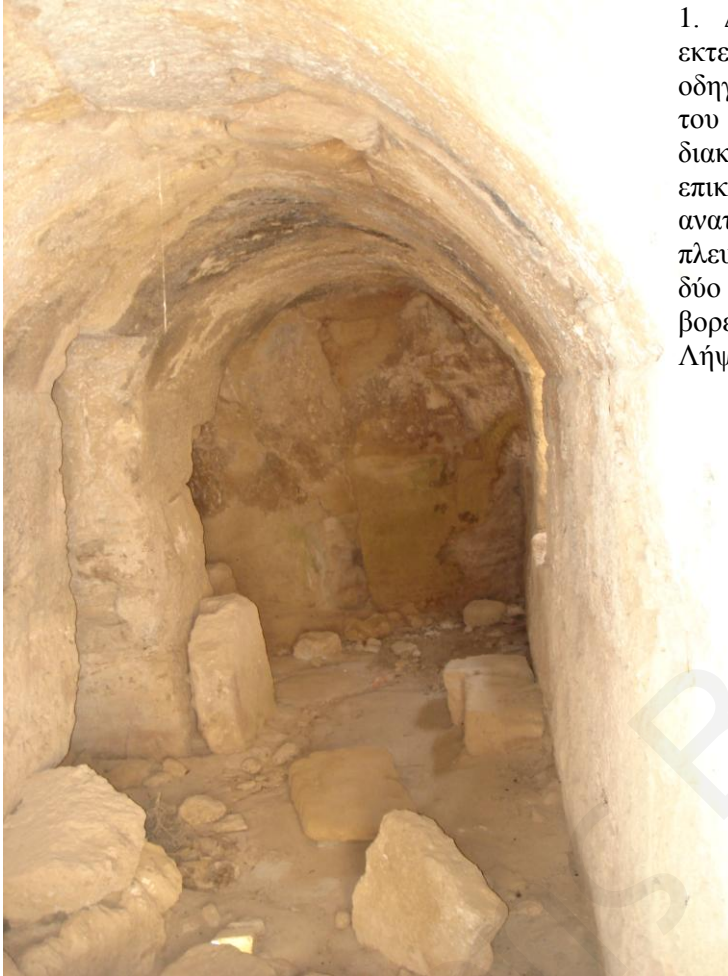
β)



1. Ο ανατολικός διάδρομος (β) που οδηγούσε στην είσοδο του υπογείου συγκροτήματος του Τούμπαλλου και με τη μορφή κλίμακας (α) κατέληγε στο εσωτερικό του. Στο τέλος της κλίμακας ανοίγονταν δύο περάσματα, εκ των οποίων το βόρειο οδηγούσε σε έναν διάδρομο κατεύθυνσης Α-Δ, στη βόρεια πλευρά του οποίου εκτείνονταν τρεις θάλαμοι, ανεξερεύνητοι. Το νότιο πέρασμα οδηγούσε στην καρδιά του υπογείου. Λήψεις από τα δυτικά (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 77



1. Διάδρομος κατεύθυνσης Α-Δ, που εκτεινόταν βορείως των κλιμάκων που οδηγούσαν στο εσωτερικό του υπογείου του Τούμπαλλου. Στον νότιο τοίχο διακρίνεται το άνοιγμα μέσω του οποίου επικοινωνούσε με την κλίμακα του ανατολικού διαδρόμου, ενώ στη βόρεια πλευρά του διακρίνονται τα ανοίγματα δύο εκ των θαλάμων που εκτεινόταν βορείως του συγκεκριμένου διαδρόμου. Λήψη από τα δυτικά (Βήτας Δ.).

2. Μικρή κλίμακα που εκτεινόταν στο νότιο άκρο της ανατολικής κλίμακας εισόδου και η οποία οδηγούσε στην καρδιά του υπόγειου συγκροτήματος. Λήψη από τα νότια (Βήτας Δ.).

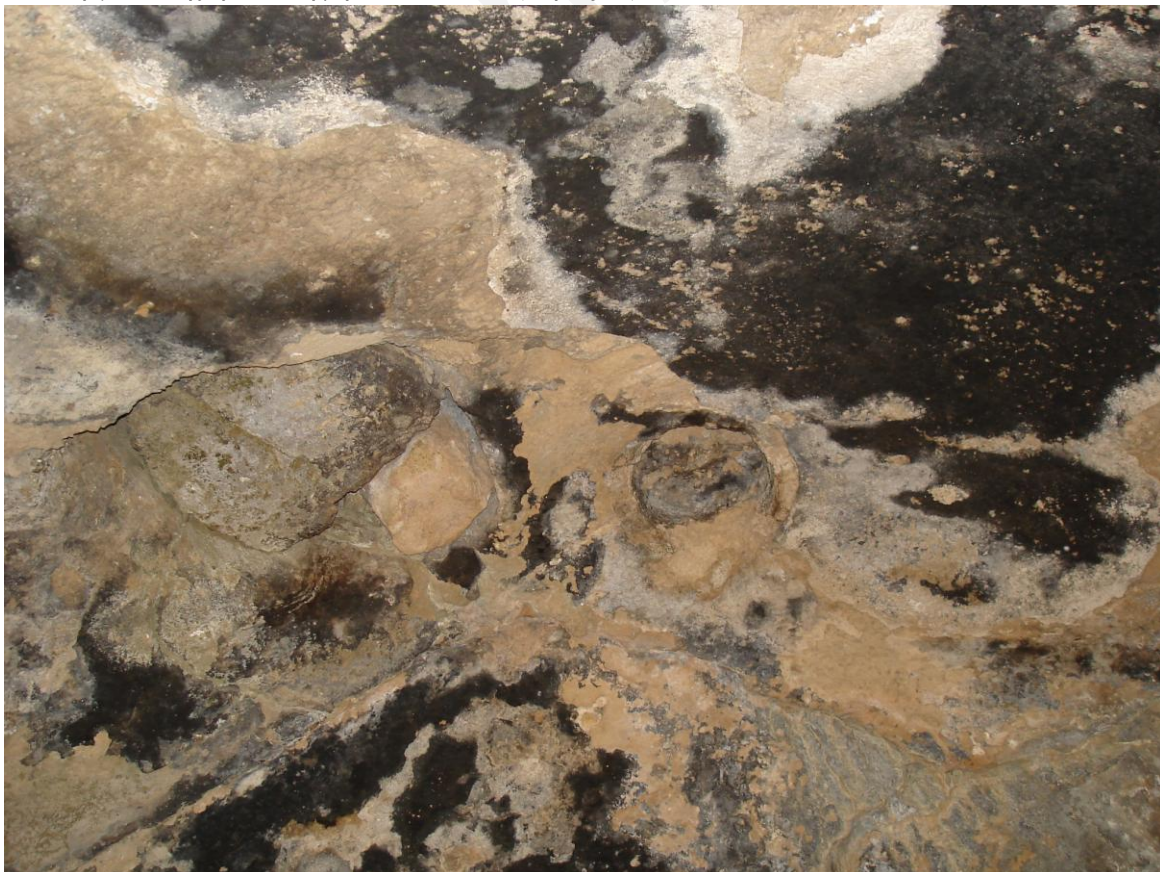




**ΠΙΝΑΚΑΣ 78**



1. Η κυκλική αίθουσα του υπόγειου συγκροτήματος, που πιθανότατα έπαιξε σημαντικό ρόλο στη λειτουργία του χώρου. Λήψη από τα νότια (Βήτας Δ.).



2. Οπή (σφραγισμένη σήμερα) στο κέντρο της θολωτής οροφής της κυκλικής αίθουσας του υπογείου (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 79



1. Βαθμίδες λαξευμένες στο εσωτερικό της κόγχης που είχε λαξευτεί στο δυτικό άκρο της νότιας εισόδου της κυκλικής αίθουσας (Βήτας Δ.).



2. Το βόρειο άκρο του διαδρόμου κατεύθυνσης Β-Ν που εκτεινόταν ανατολικά της κυκλικής αίθουσας. Στο δυτικό τείχος του διαδρόμου διακρίνεται η ανατολική είσοδος της κυκλικής αίθουσας. Λήψη από νότια (Βήτας Δ.).



3. Τέσσερις κόγχες λαξευμένες στον ανατολικό τείχος του διαδρόμου κατεύθυνσης Β-Ν (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 80



1. Ημικυκλική εξέδρα που ανοιγόταν στον δυτικό τοίχο του διαδρόμου κατεύθυνσης Β-Ν. Λήψη από ανατολικά (Βήτας Δ.).



2. Κυκλική αίθουσα που εκτεινόταν νοτίως της ημικυκλικής εξέδρας. Στη βόρεια πλευρά της (α) έφερε μια μικρή κόγχη, ενώ στη νότια (β) έφερε άνοιγμα μέσω του οποίου επικοινωνούσε με μία άλλη αίθουσα. Λήψη από ανατολικά (Βήτας Δ.).





## ΠΙΝΑΚΑΣ 81



1. Το νότιο τμήμα του διαδρόμου που εκτεινόταν δυτικά της κυκλικής αίθουσας και του προθαλάμου της. Στη δυτική πλευρά του διακρίνονται τα ανοίγματα μέσω των οποίων επικοινωνούσε με τις τρεις αίθουσες που υπήρχαν στα δυτικά του, ενώ απέναντι από τις αίθουσες αυτές φαίνονται τα κατάλοιπα ενός τοίχου που αποτελούσε την ανατολική πλευρά του διαδρόμου. Λήψη από νότια (Βήτας Δ.).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 82



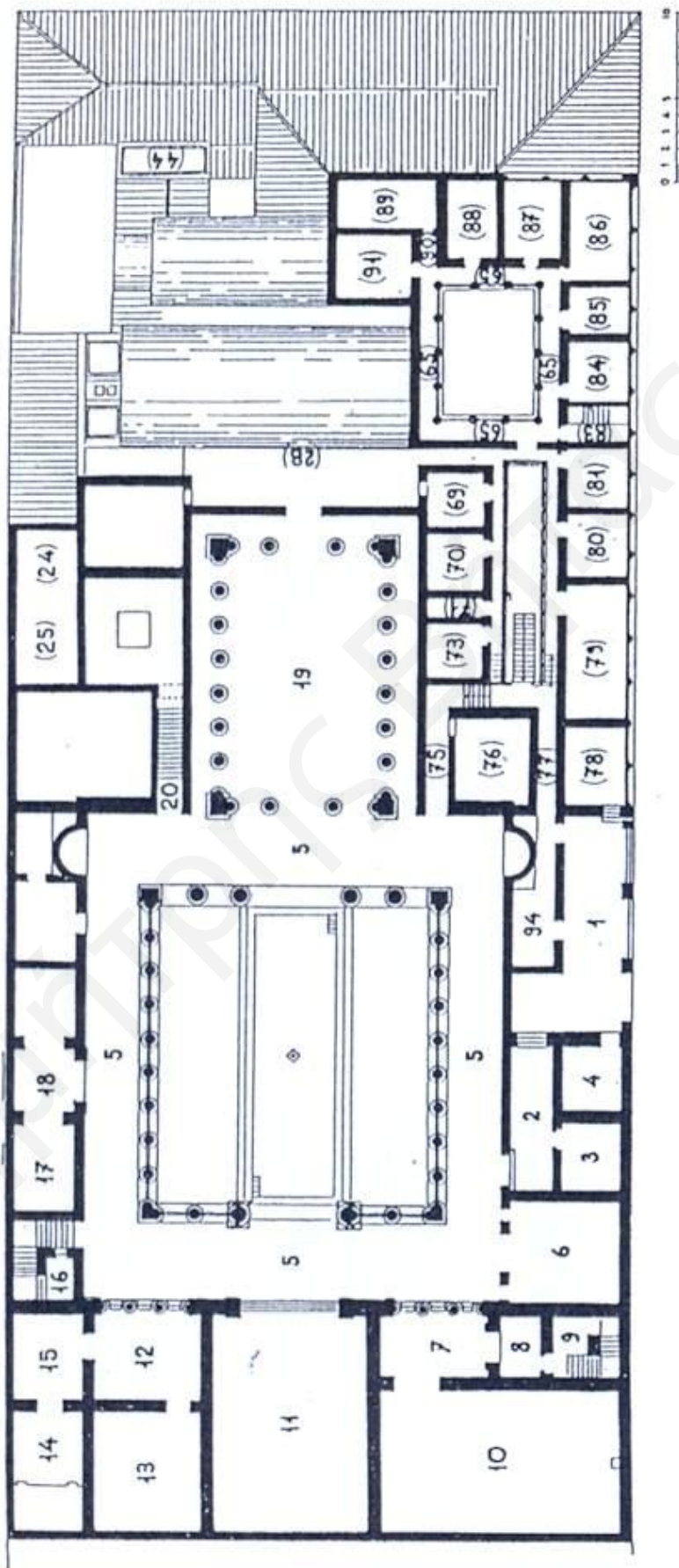
1. Κατάλοιπα μιας παλαιοχριστιανικής εκκλησίας που χτίστηκε πάνω στα ερείπια του υπόγειου συγκροτήματος. Διακρίνονται δύο αψίδες και ανάμεσά τους το άνοιγμα μιας κρύπτης. Λήψη από ανατολικά (Βήτας Δ.).



2. Υπόγειοι χώροι που ανακαλύφθηκαν κατά τον καθαρισμό της νότιας προέκτασης του ανατολικού διαδρόμου (Βήτας Δ.).



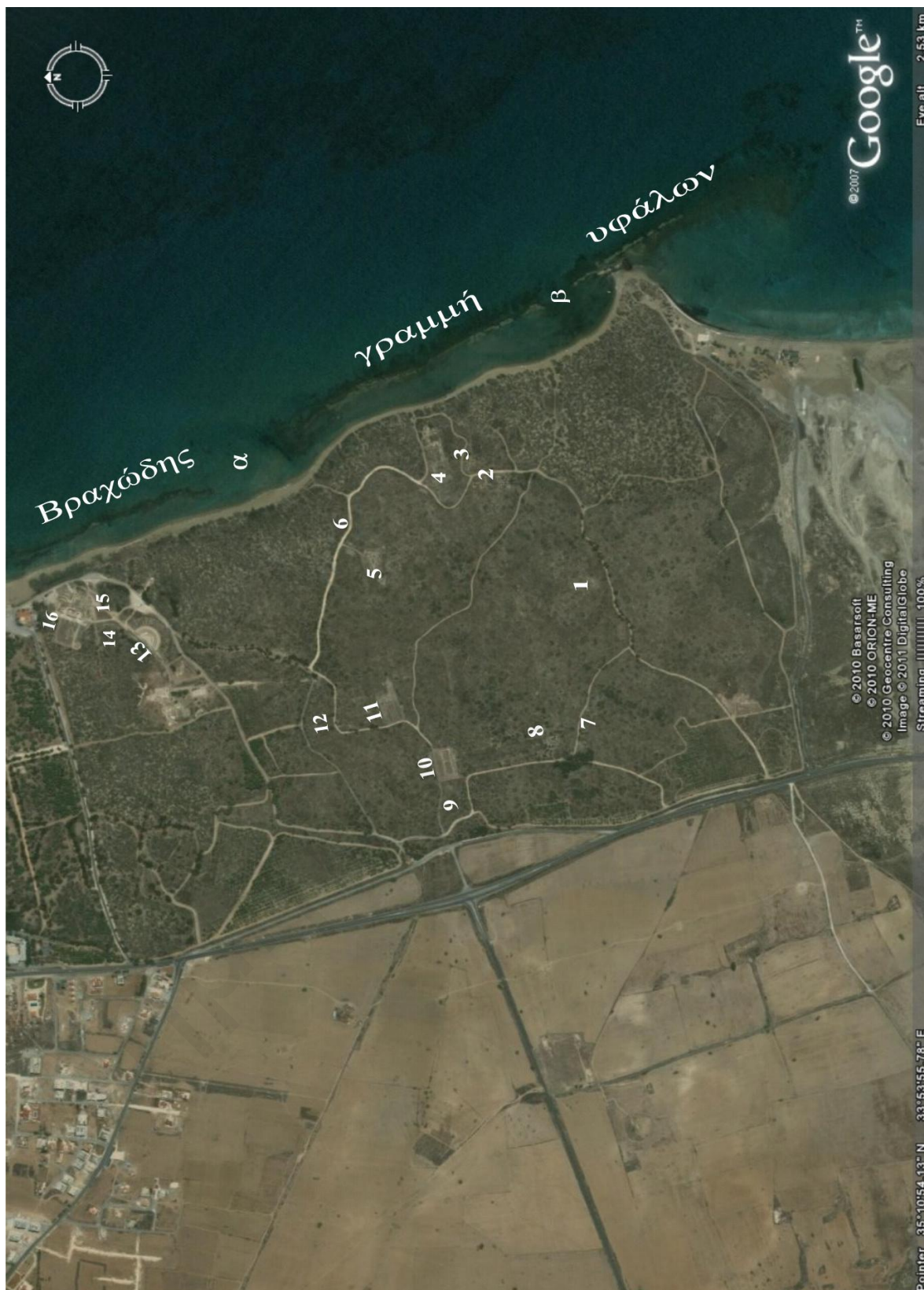
ΠΙΝΑΚΑΣ 83



1. Κάτοψη του ανακτόρου του κυβερνήτη στην Πτολεμαΐδα της Κυρηναϊκής (Nielsen 1999, 147 fig. 78).

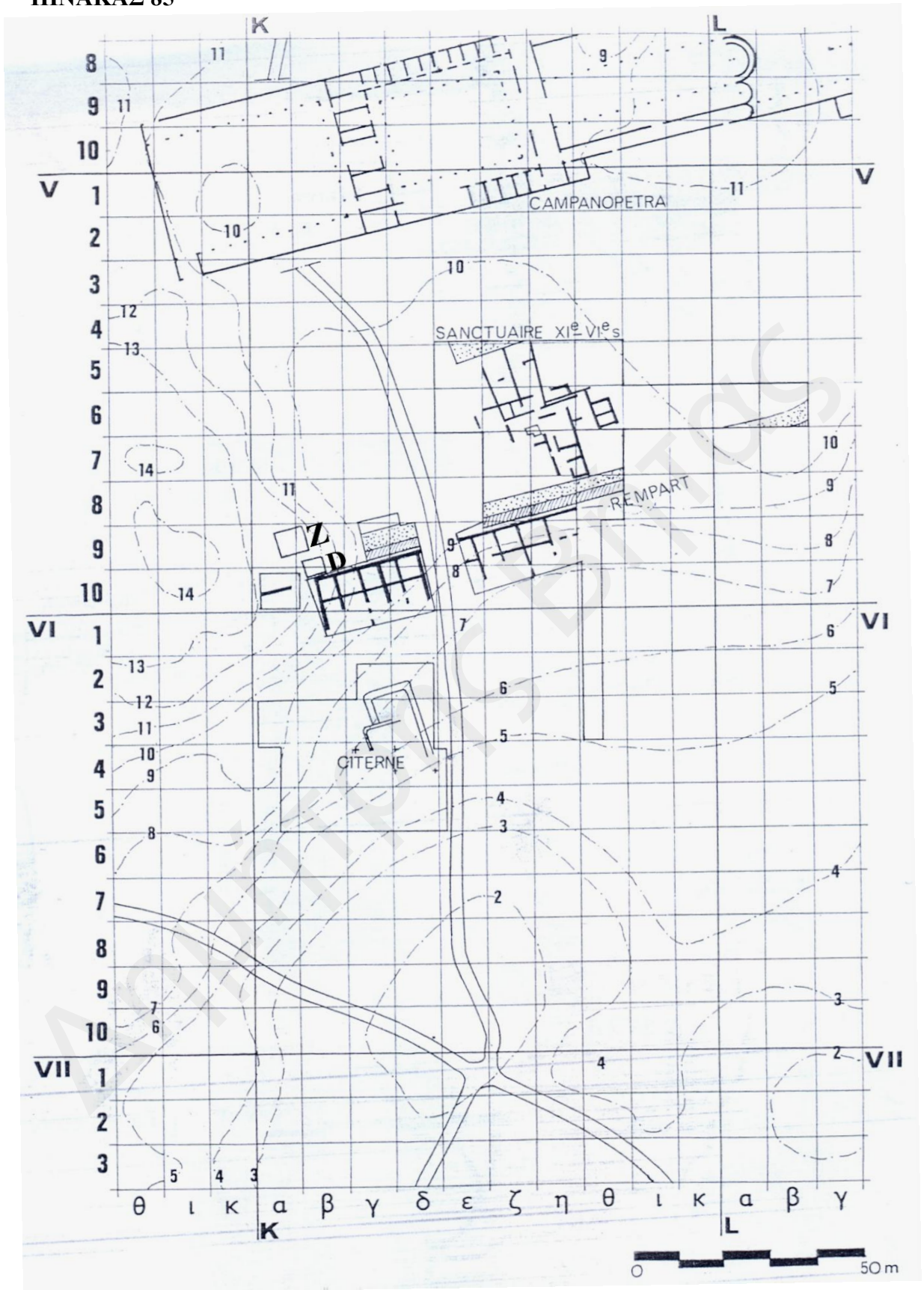


## ΠΙΝΑΚΑΣ 84



1. Ο φυσικός χώρος της Σαλαμίνας. Δηλώνονται τα κύρια μνημεία (Google Earth, επεξεργασία Βήτας Δ.)

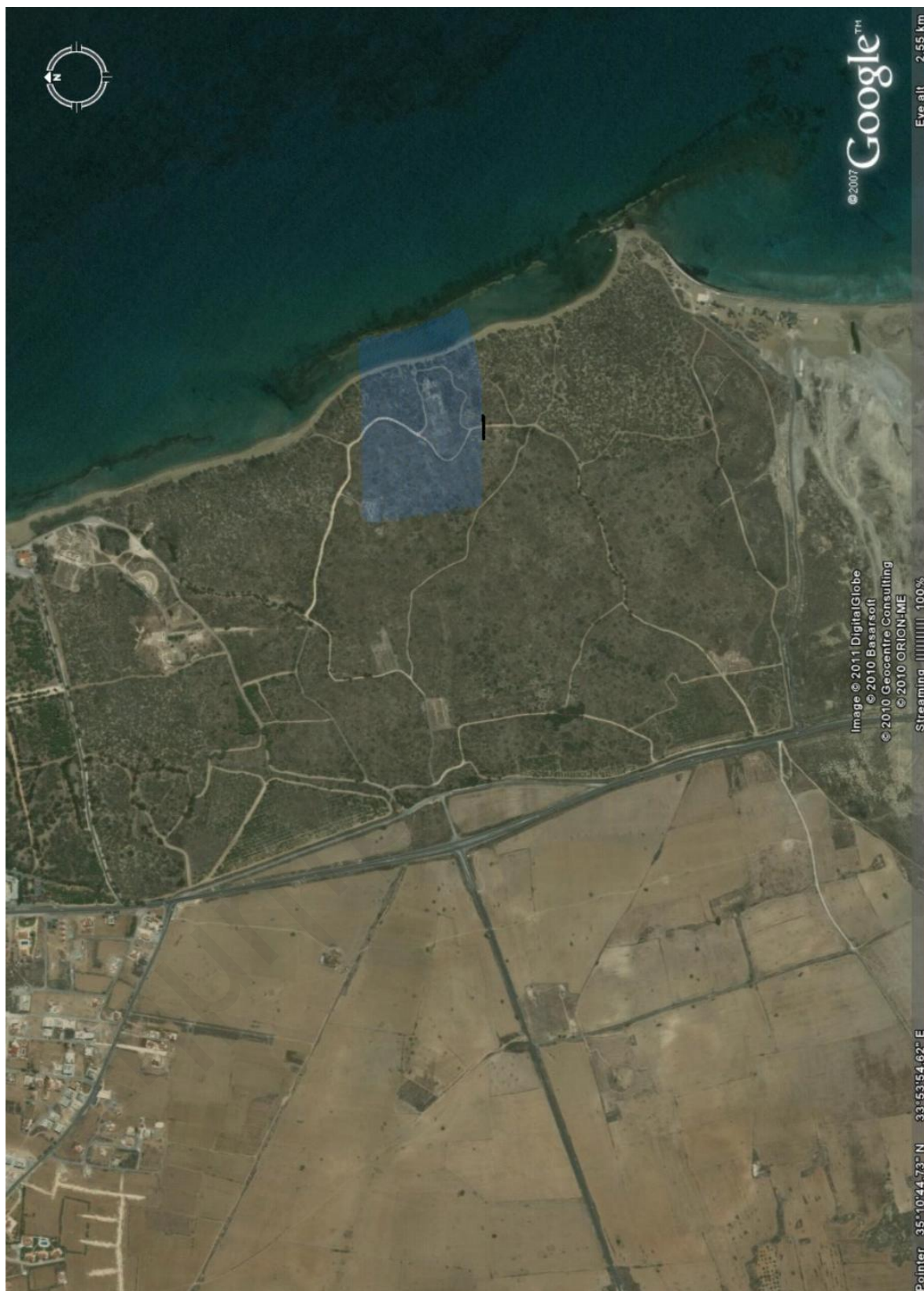
ΠΙΝΑΚΑΣ 85



1. Το τείχος της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής περιόδου, με την οχυρωματική κατασκευή στα νότια και το ιερό της ίδιας εποχής στα βόρεια (*Salamine de Chypre*, Pl. IV).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 86



1. Υποθετική έκταση της Σαλαμίνας κατά τη Γεωμετρική και την Αρχαϊκή περίοδο. Η μαύρη γραμμή υποδηλώνει τον χώρο όπου εντοπίστηκε το τμήμα του τείχους της συγκεκριμένης περιόδου. (Google Earth, επεξεργασία Βήτας Δ.).

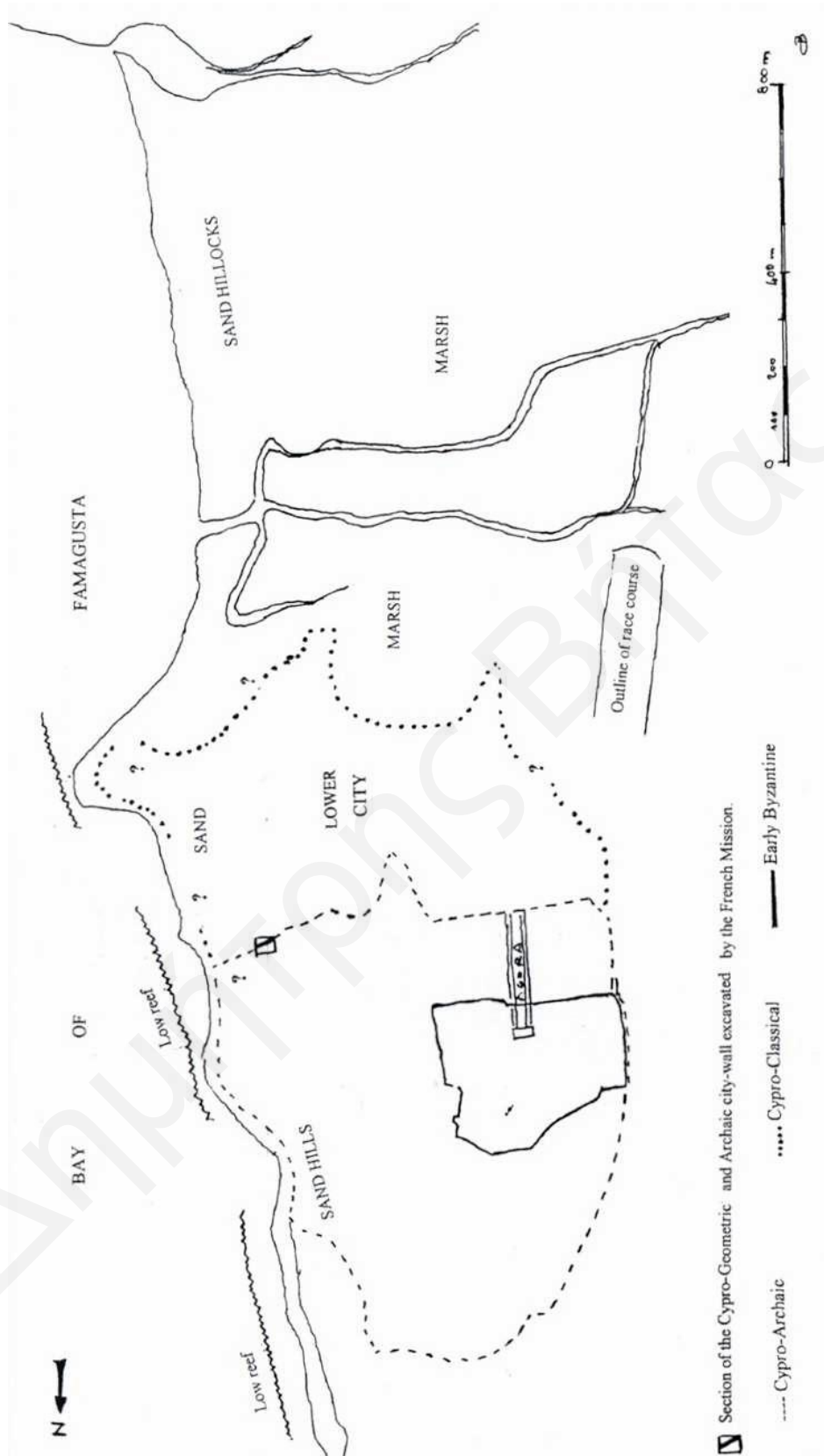
## ΠΙΝΑΚΑΣ 87



1. Υποθετική έκταση της Σαλαμίνας κατά την Κλασική περίοδο και μετατόπισή της συγκριτικά με την έκταση που καταλάμβανε στις προηγούμενες περιόδους. Με λευκό χρώμα σημειώνεται η πιθανή τοποθεσία του λιμανιού (Google Earth, επεξεργασία: Βήτας Δ.).

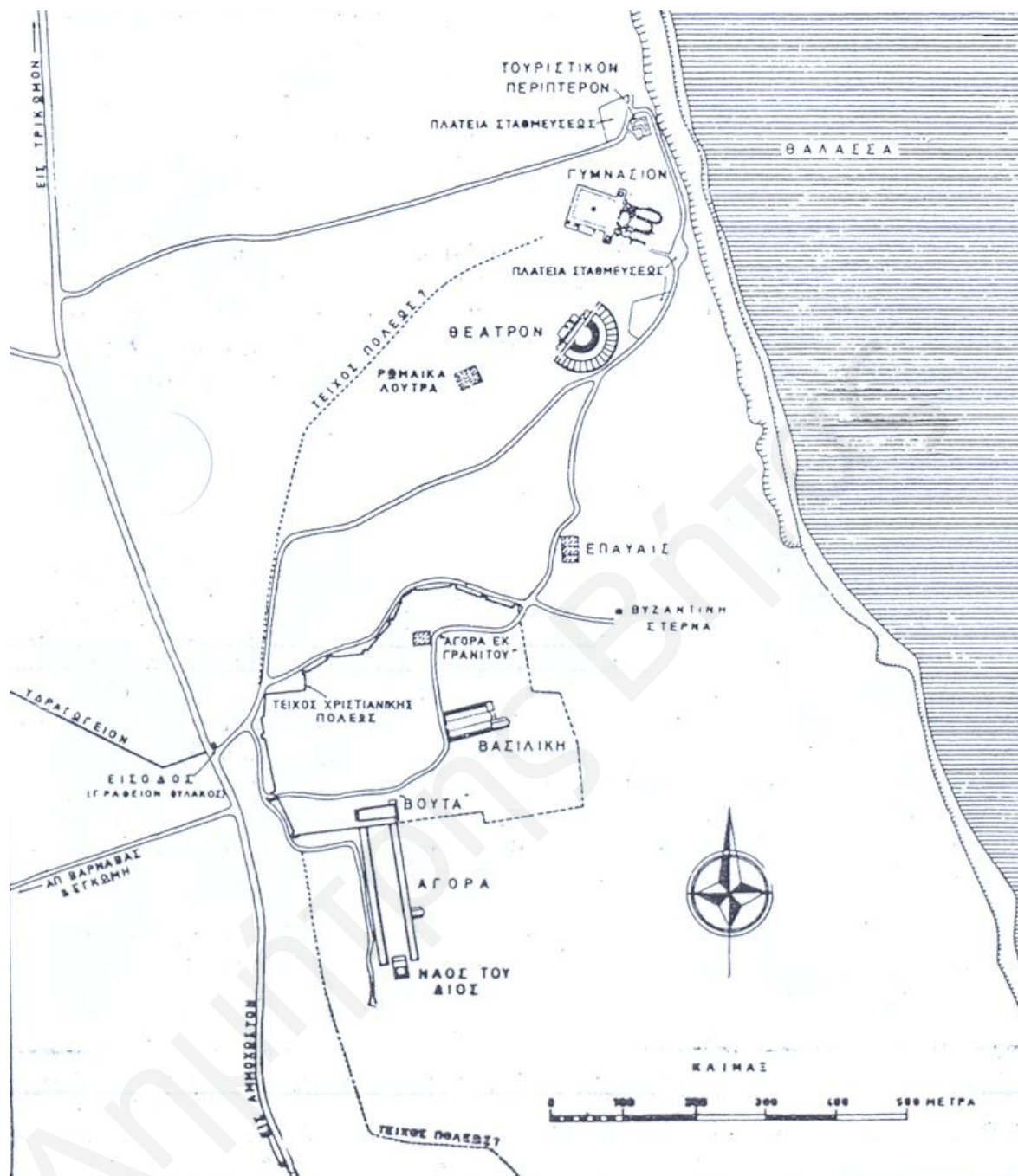


ΠΙΝΑΚΑΣ 88



1. Υποθετική πορεία χάραξης των τειχών της Σαλαμίνας κατά την Αρχαϊκή περίοδο (διακεκομμένη γραμμή) και κατά την Κλασική και Πρώιμη Ελληνιστική περίοδο (γραμμή με τελείες). Η έκταση ωστόσο που φαίνεται να περικλείει το τείχος της Αρχαϊκής περιόδου φαντάζει πολύ μεγάλη, με βάση τα όσα αναφέρθηκαν στο ανάλογο κεφάλαιο. Θα μπορούσε όμως το συγκεκριμένο τμήμα των τειχών να αποτελούσε προέκταση του οχυρωματικού περιβόλου από τα μέσα του 2<sup>ου</sup> αι. π.Χ. και ύστερα, όταν η πόλη επεκτάθηκε προς τα βόρεια (Balandier 2000, 172 fig. 3).

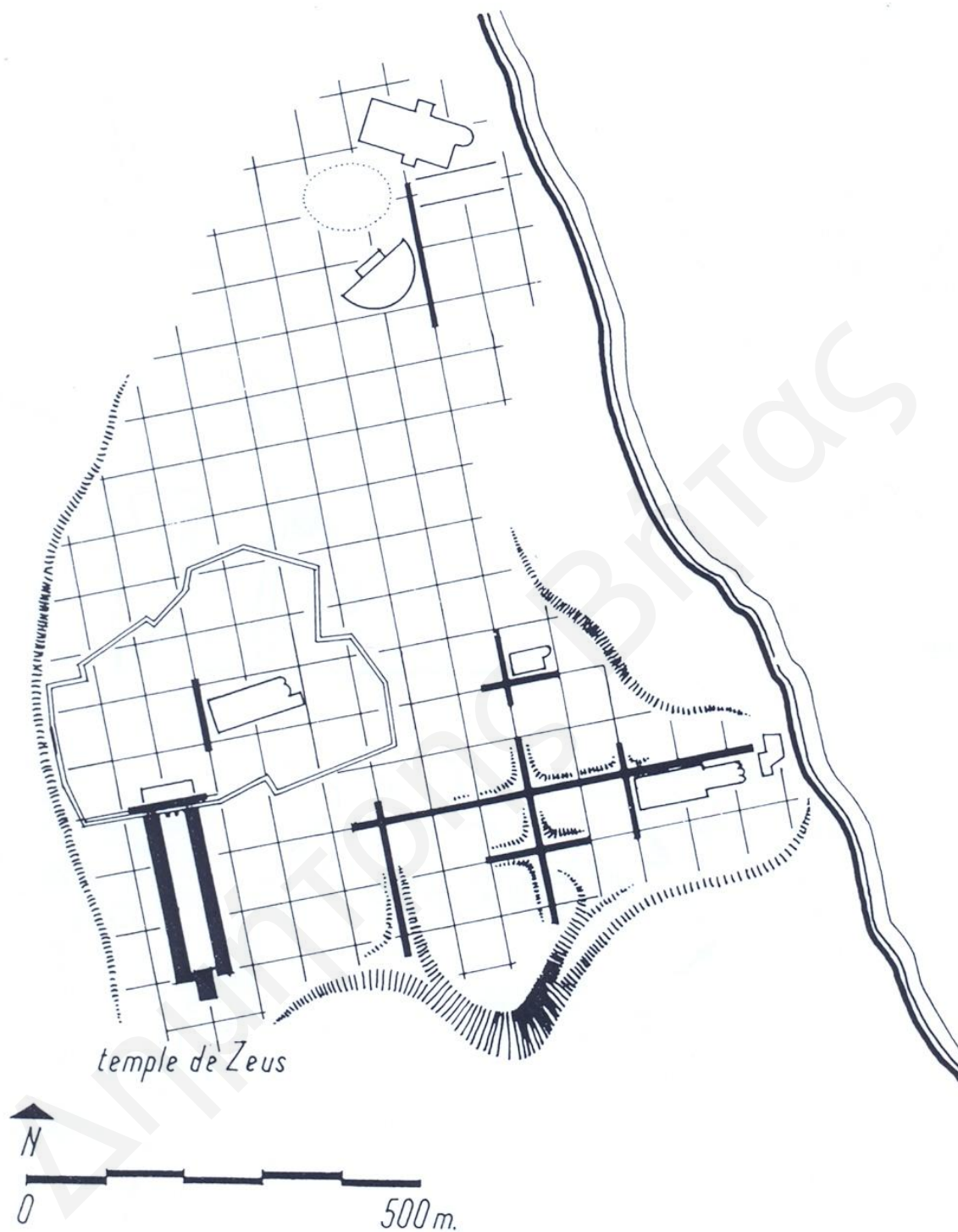
ΠΙΝΑΚΑΣ 89



1. Υποθετική πορεία χάραξης του δυτικού τμήματος των τειχών της Σαλαμίνας μετά την επέκταση της πόλης κατά το β' μισό του 2<sup>ου</sup> αι. π.Χ. (Οδηγός Σαλαμίνας 1973).

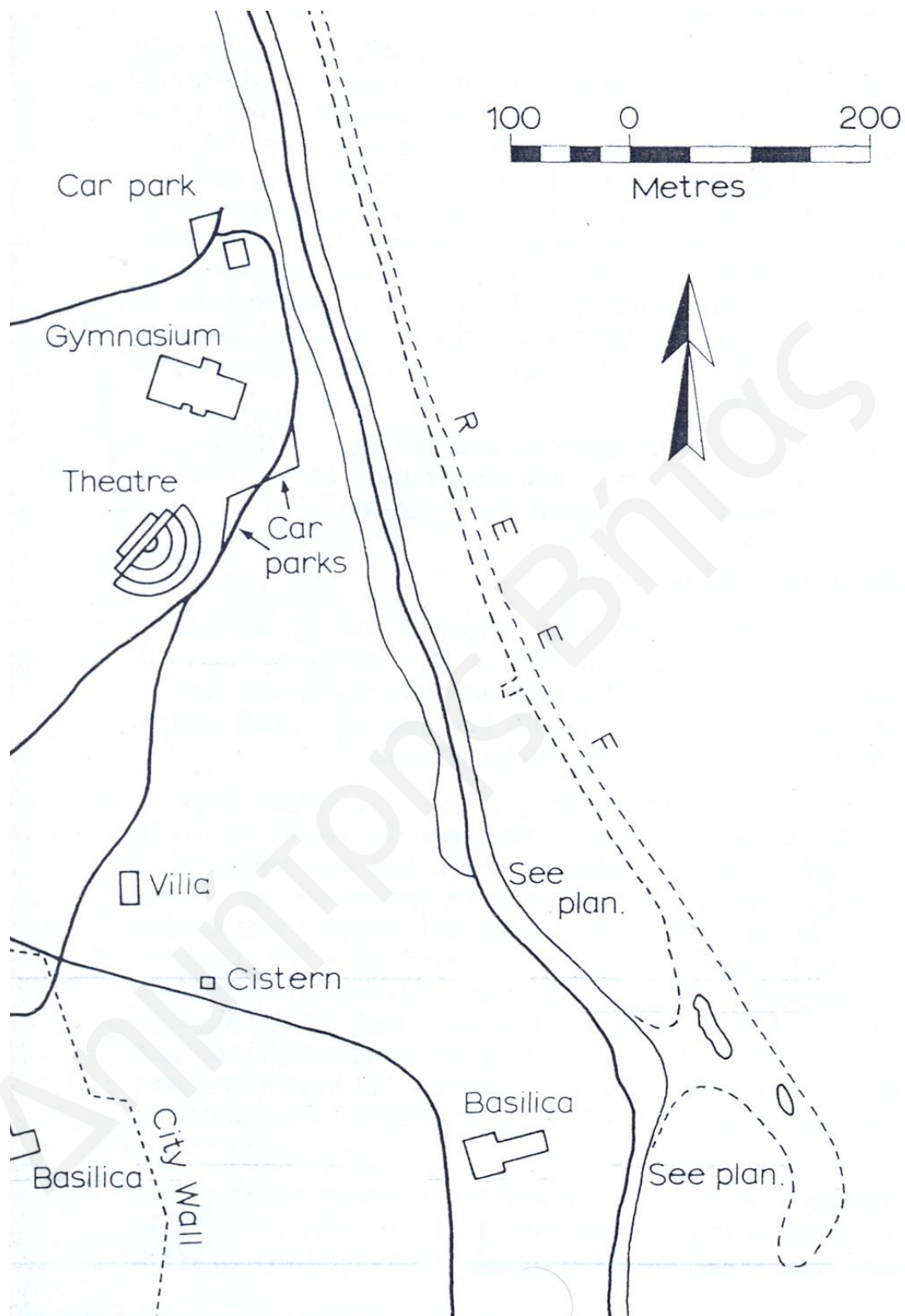


## ΠΙΝΑΚΑΣ 90



1. Σταθερός προσανατολισμός των κτηρίων που ανακαλύφθηκαν στο νότιο τμήμα της πόλης και ίχνη των δρόμων που πλαισίωσαν κάποια από αυτά. Αν και τα ανακαλυφθέντα κτήρια ανήκουν σε διαφορετικές χρονολογικές περιόδους, η σταθερότητα του προσανατολισμού τους υποδηλώνει την παρουσία ενός εύτομου πολεοδομικού σχεδίου (Callot 1985, fig. 1).

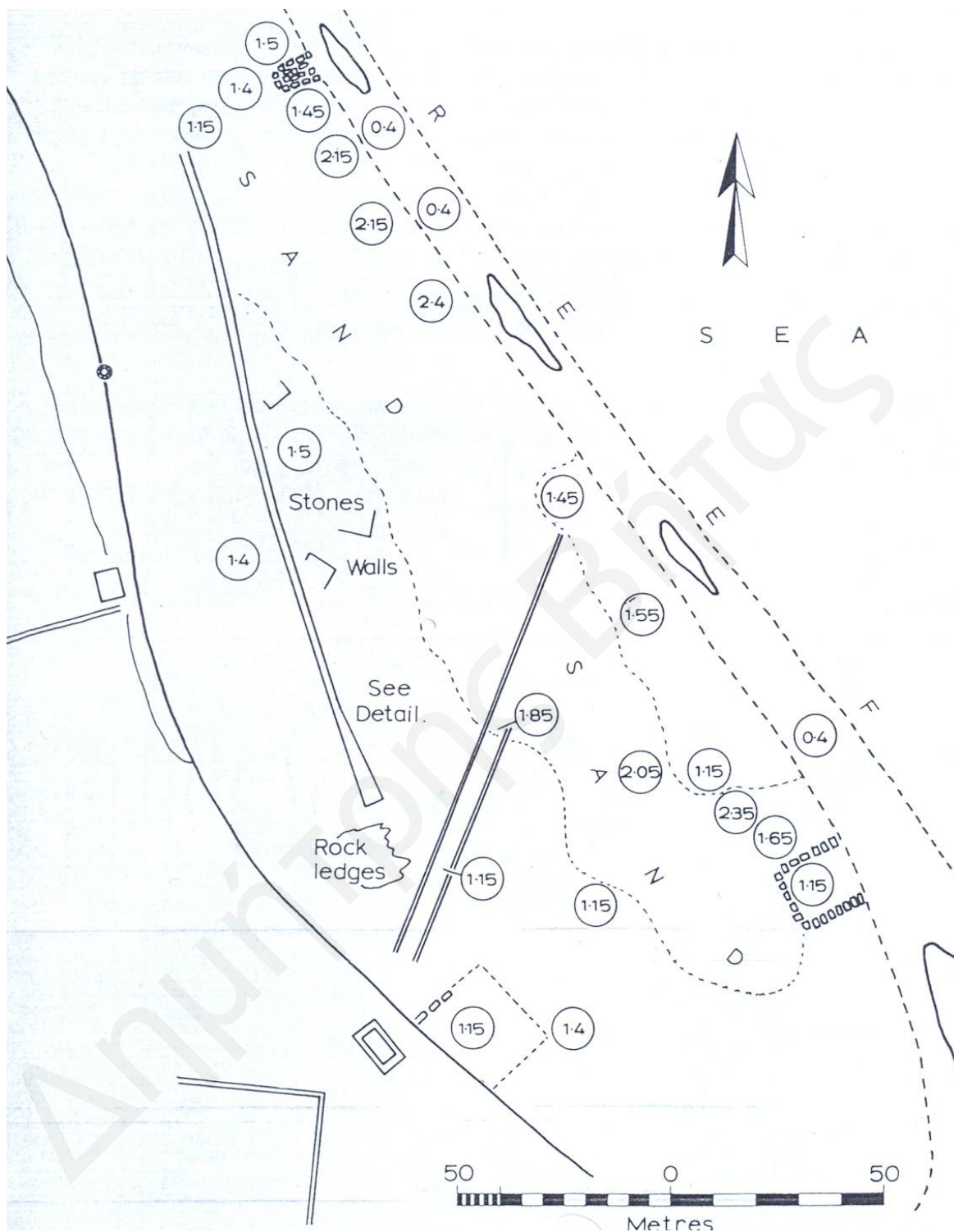
## ΠΙΝΑΚΑΣ 91



1. Η βραχώδης λωρίδα υφάλων που βαίνει παράλληλα προς την ακτή και δημιουργεί δύο κόλπους βορείως και νοτίως του σημείου επαφής της με την ξηρά (Flemming 1974, 165 fig. 2).

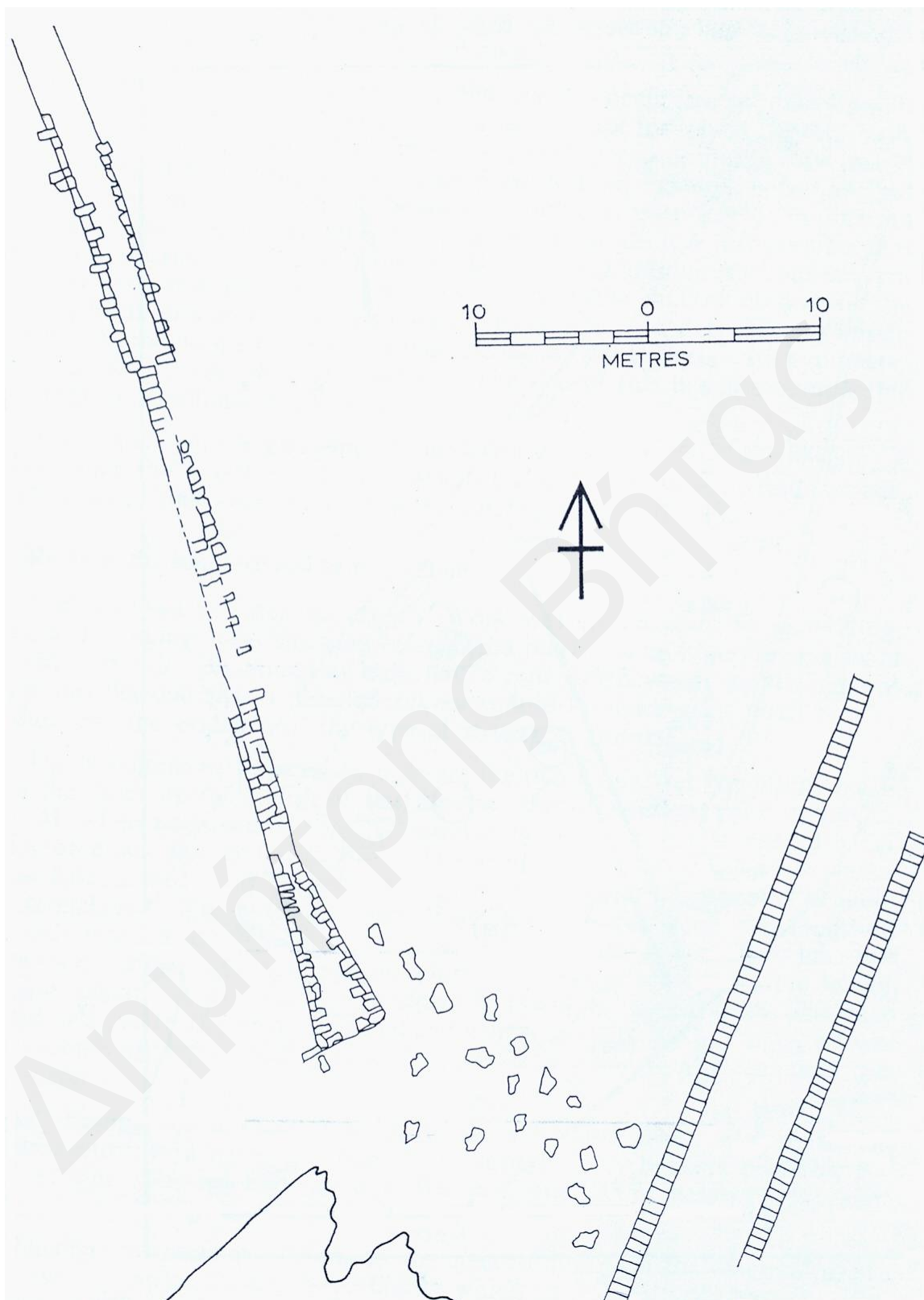


ΠΙΝΑΚΑΣ 92



1. Λεπτομέρεια της εικόνας 1 του πίνακα 91. Καταποντισμένα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα στον κόλπο που σχηματίζεται βορείως του σημείου επαφής της βραχώδους λωρίδας υφάλων με την ακτή (Flemming 1974, 167 fig. 3).

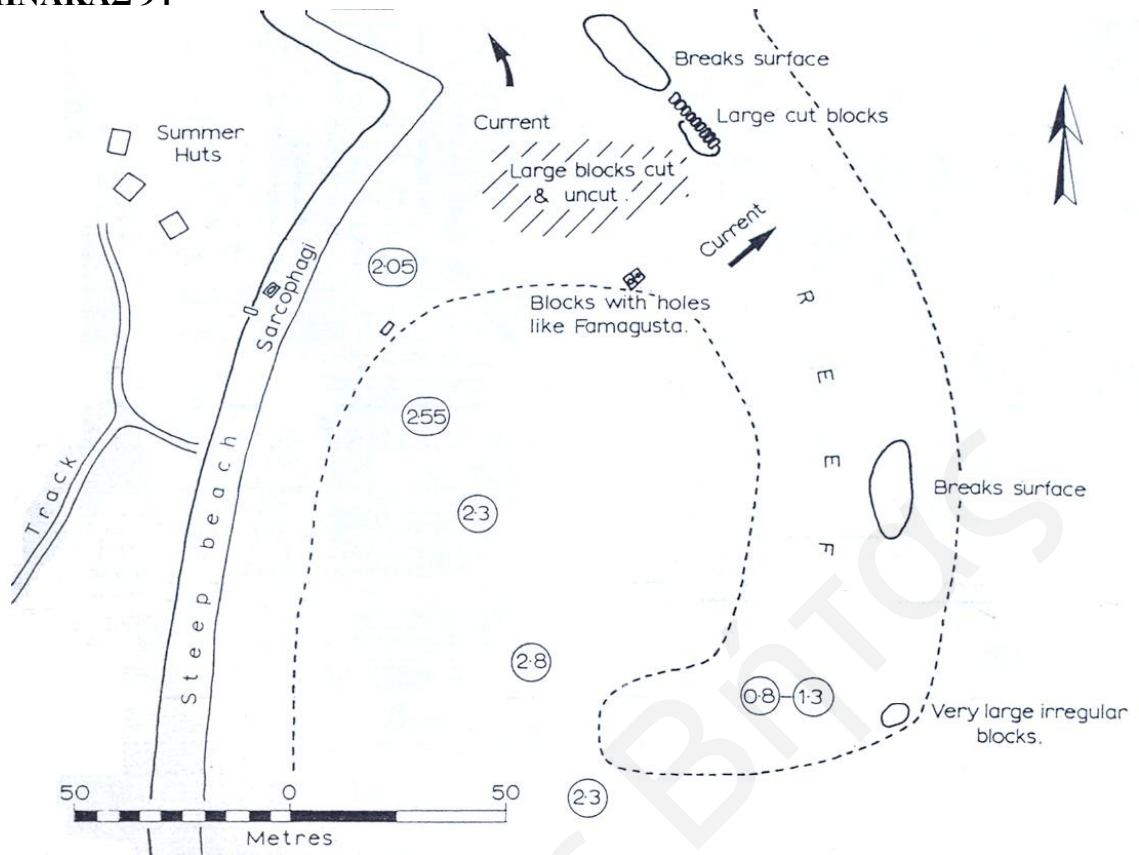
ΠΙΝΑΚΑΣ 93



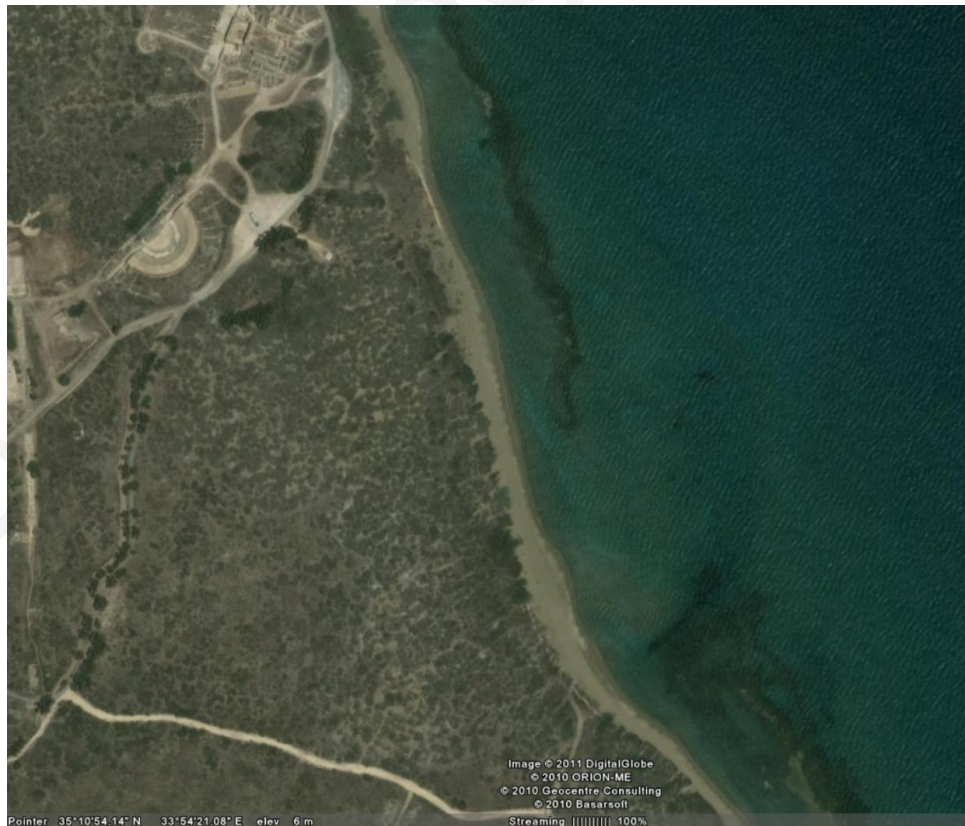
1. Λεπτομέρεια της εικόνας 1 του πίνακα 92. Καταποντισμένα κατάλοιπα δύο δρόμων που εντοπίστηκαν μεταξύ των άλλων καταλοίπων. (Flemming 1974, 168 fig. 4).



**ΠΙΝΑΚΑΣ 94**

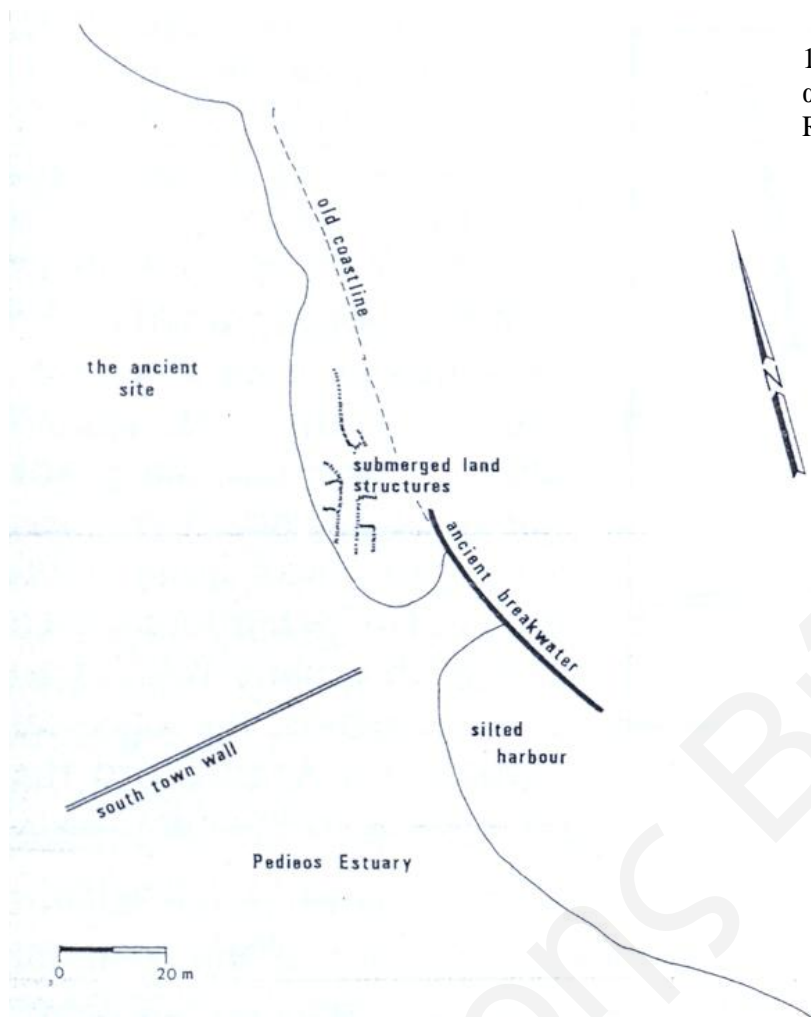


1. Λεπτομέρεια της εικόνας 1 του πίνακα 91. Κατάλοιπα ενός λιμενοβραχίονα που έκλεινε τον νότιο κόλπο από τα ανατολικά (Flemming 1974, 169 fig. 5).

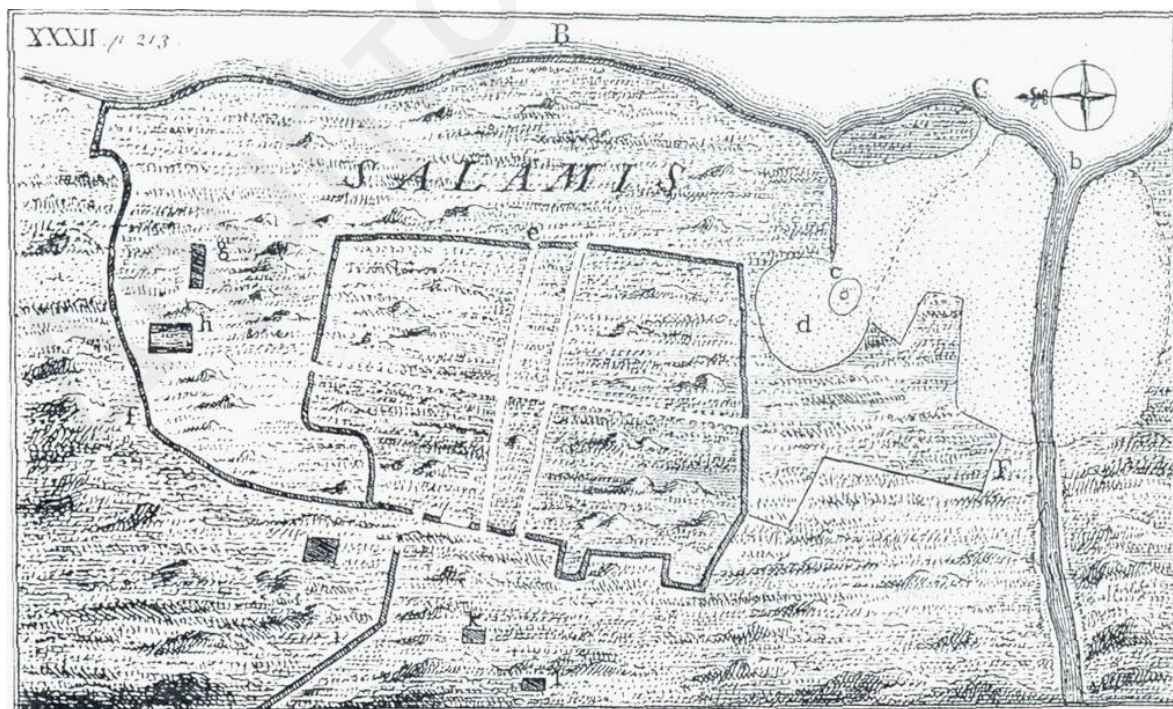


2. Λεπτομέρεια της εικόνας 1 του πίνακα 84. Άνοιγμα που δημιουργείται στη βραχώδη σειρά των υφάλων. Στο νότιο τμήμα του ανοίγματος διακρίνεται μια τεχνητά μάλλον διαμορφωμένη κατασκευή, κατάλοιπο πιθανόν κάποιου λιμενοβραχίονα, που έκλεινε το άνοιγμα από εκείνη την πλευρά (Google Earth).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 95



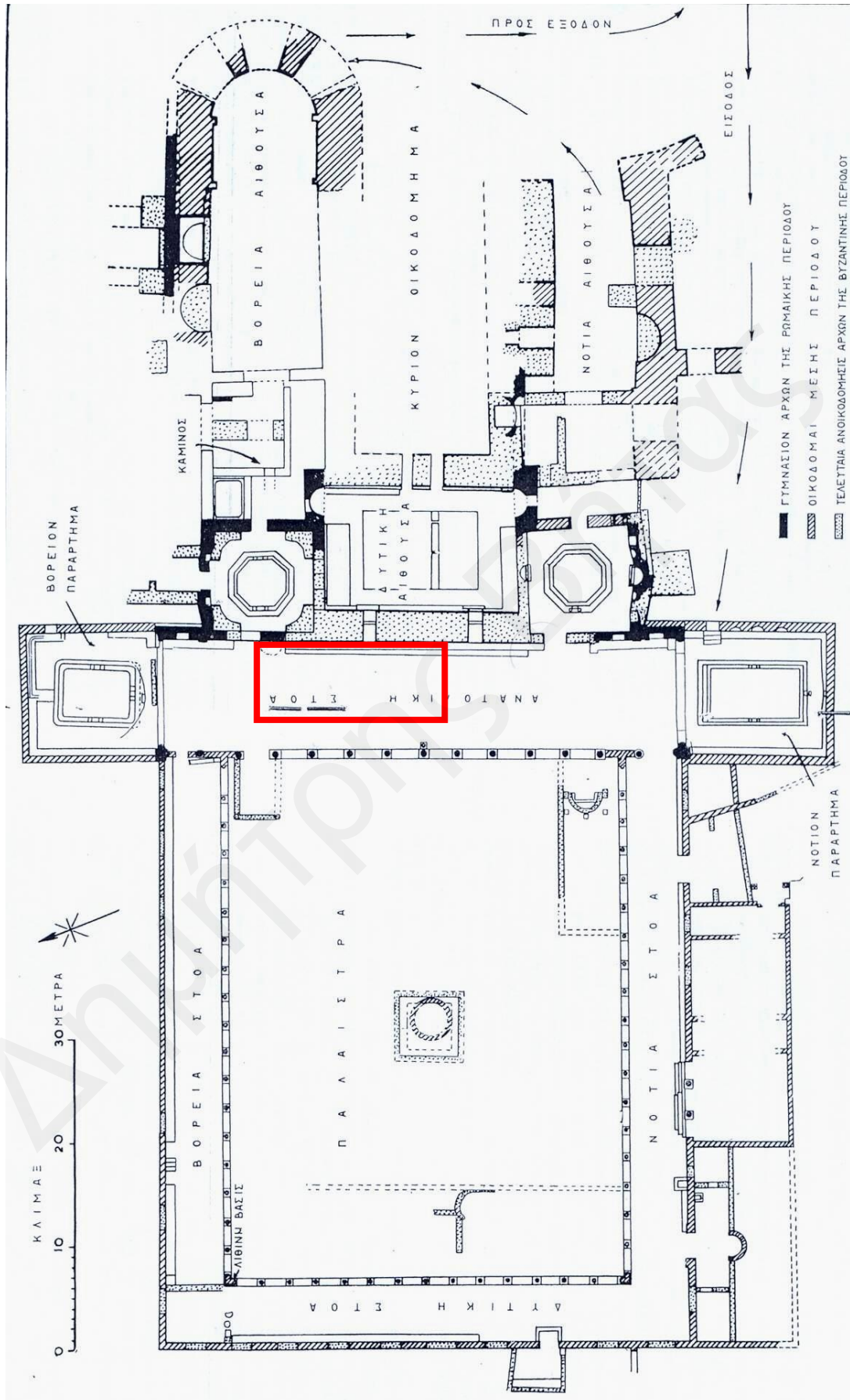
1. Σχηματική αποτύπωση του της ακτής της Σαλαμίνας, κατά τον A. Raban (Raban 1995, 163 fig. 36).



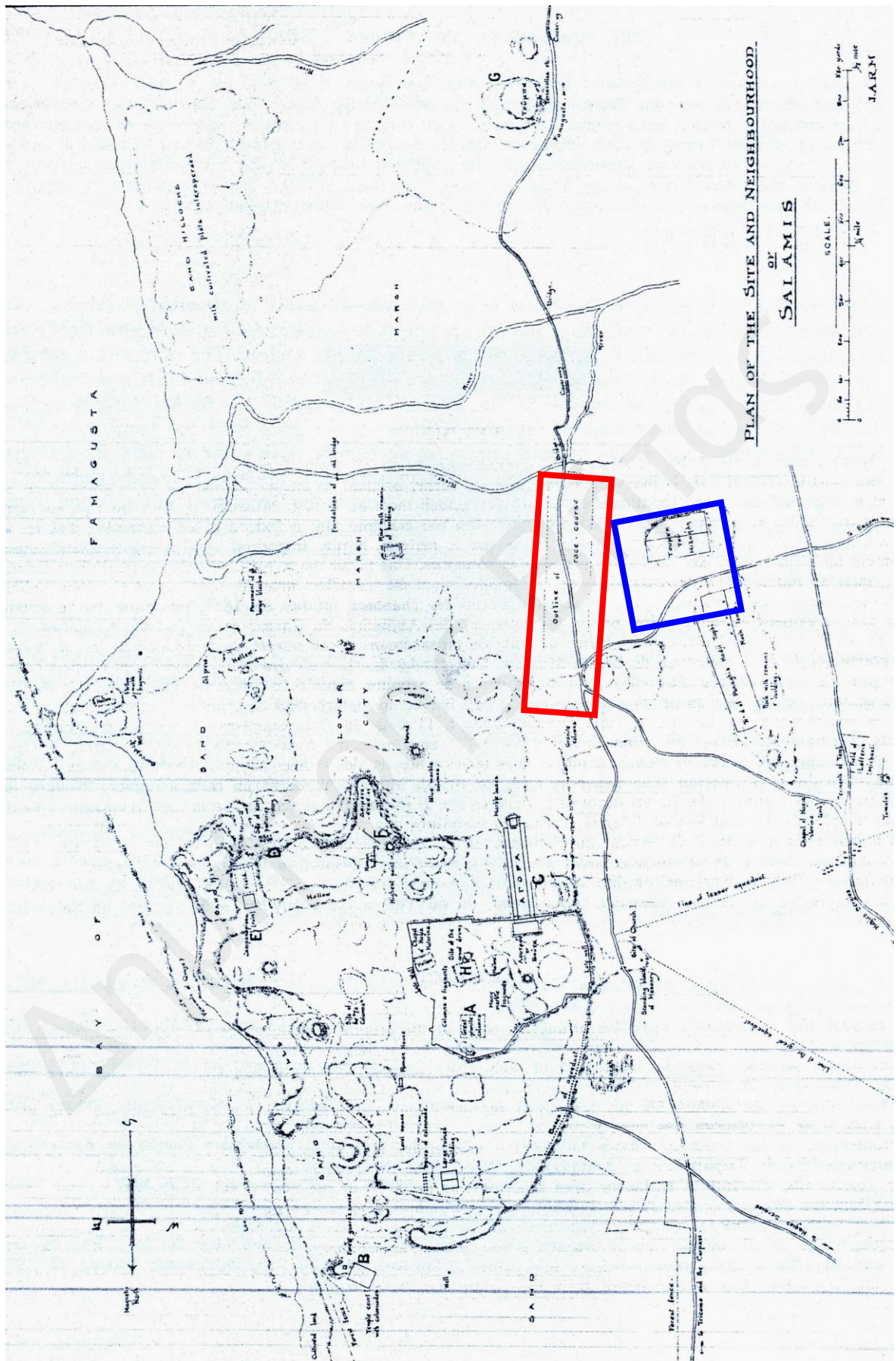
2. Ο χάρτης της Σαλαμίνας με το λιμάνι της στις εκβολές του Πεδιαιού, έτσι όπως τα σχεδίασε ο R. Roscoe το 1738 (Παυλίδης 1994, 769).



ΠΙΝΑΚΑΣ 96



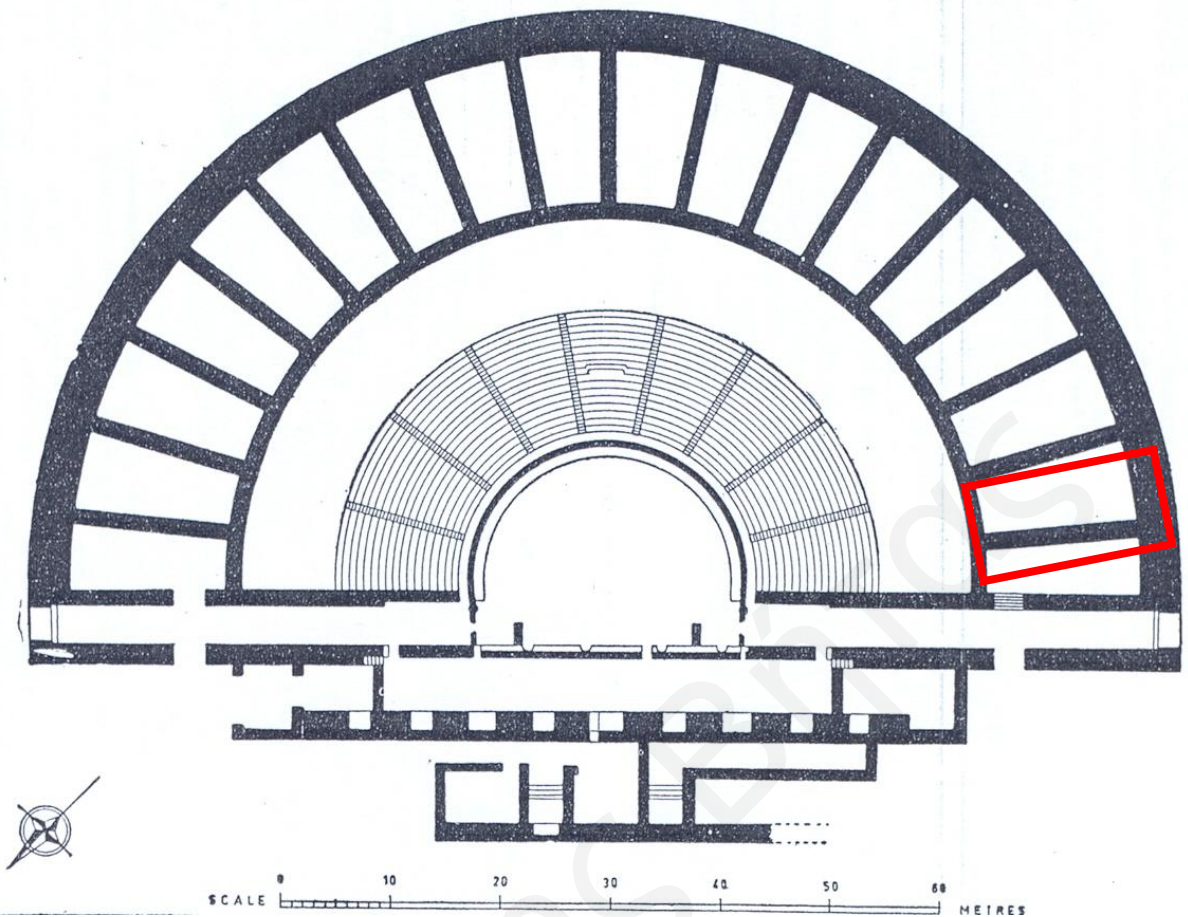
1. Κάτοψη του ρωμαϊκού γυμνασίου της Σαλαμίνας. Με κόκκινο πλαίσιο δηλώνεται η περιοχή όπου εντοπίστηκαν αρχιτεκτονικά κατάλοιπα αρχαιότερα του γυμνασίου (Οδηγός Σαλαμίνας 1973, 12-13).



1. Ο χάρτης της Σαλαμίνας όπως τον σχεδίασαν οι Tubbs & Munro. Με κόκκινο πλαίσιο δηλώνεται το περίγραμμα του υπόδρομου και με μπλε η περιοχή «Τούμπα του Μιχάλη» (Tubbs & Munro 1891).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 98

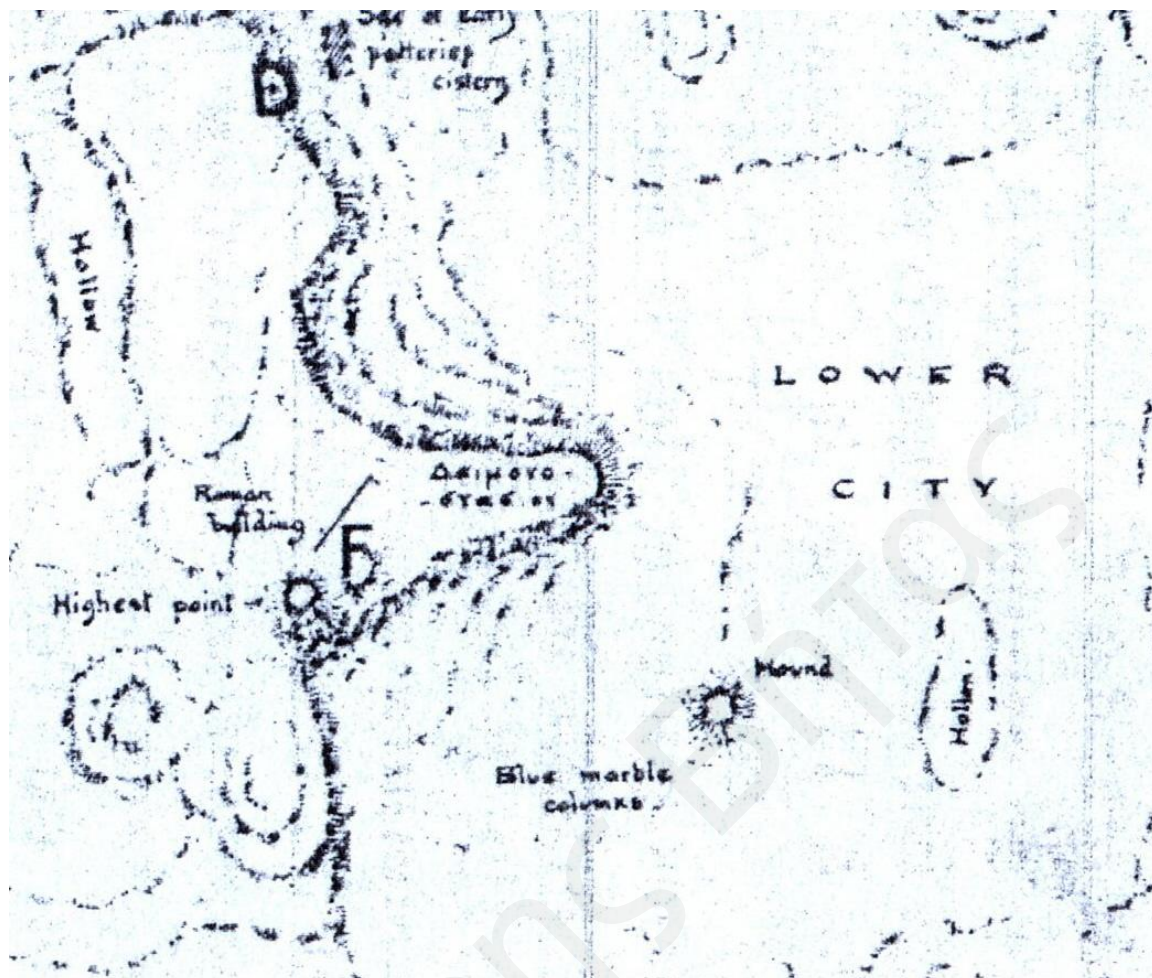


1. Κάτοψη του ρωμαϊκού θεάτρου της Σαλαμίνας. Με κόκκινο πλαίσιο δηλώνεται η περιοχή, όπου δοκιμαστικές τομές εντόπισαν κατάλοιπα φτωχικών οικιών του 1<sup>ου</sup> αι. π.Χ. (Οδηγός Σαλαμίνας 1973, 15).

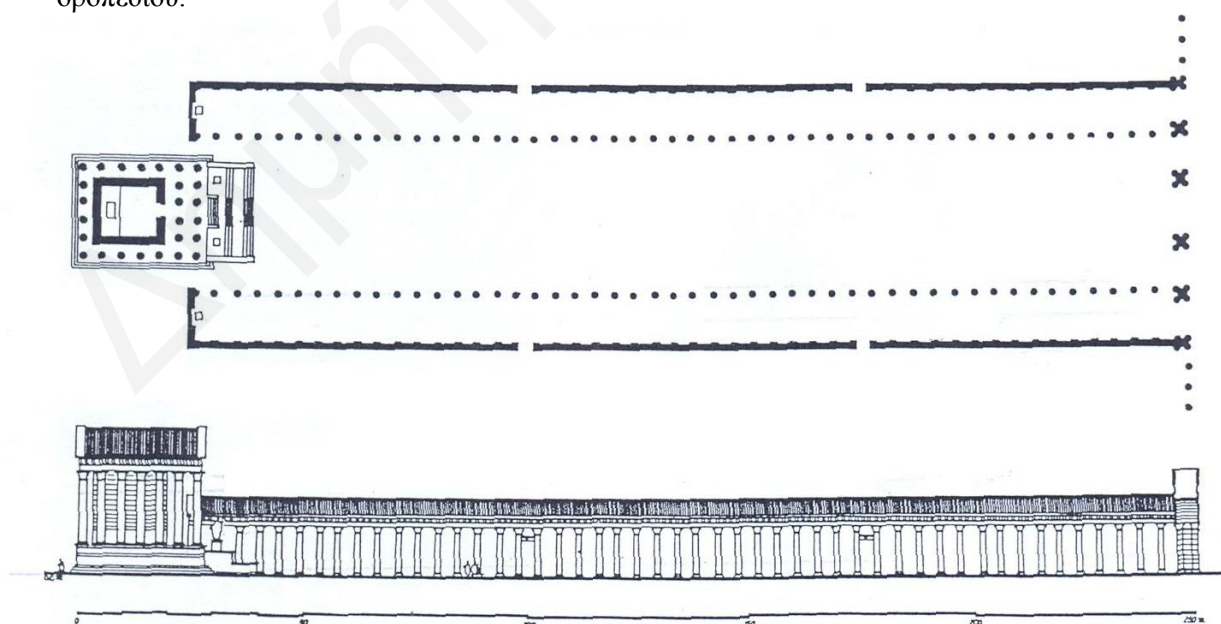


2. Κεφαλή ερωτιδέα που ανακαλύφθηκε στα ερείπια του ρωμαϊκού θεάτρου της Σαλαμίνας (Karageorghis & Vermeule, vol. 1, Pl. LIV, 1-3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 99



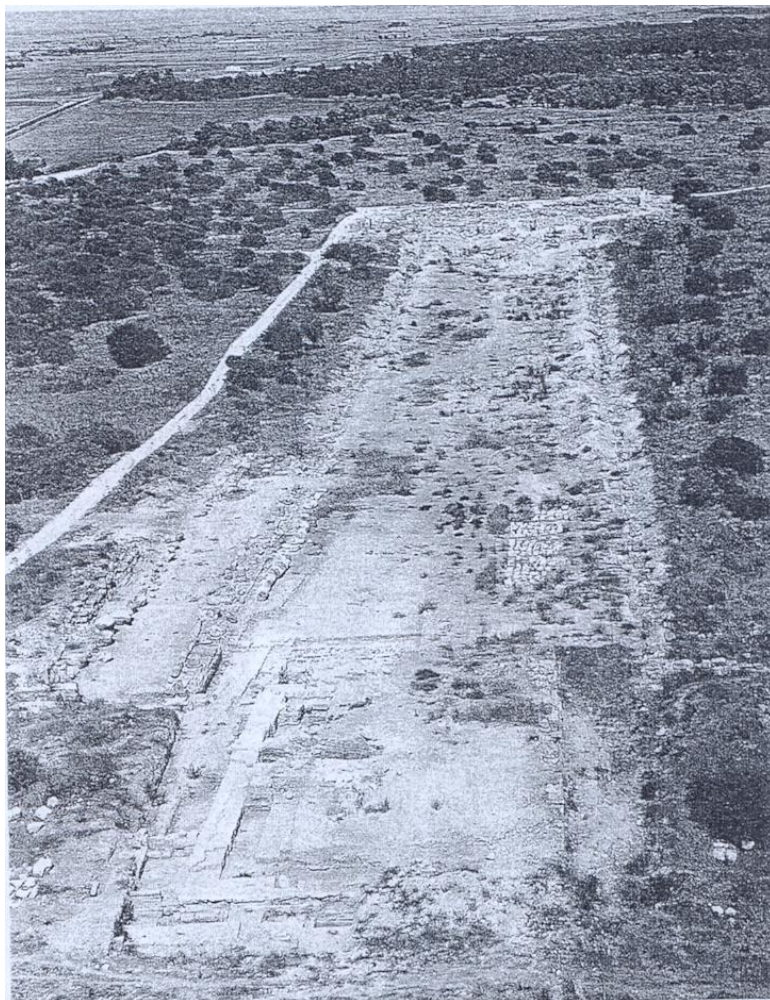
1. Λεπτομέρεια της εικόνας 1 του πίνακα 97. Ο χώρος ανατολικά και δυτικά του «Δαίμονοστασίου», όπου φαίνεται ότι σχηματίζονται δύο κοιλάτες στην πλαγιά του χαμηλού οροπεδίου.



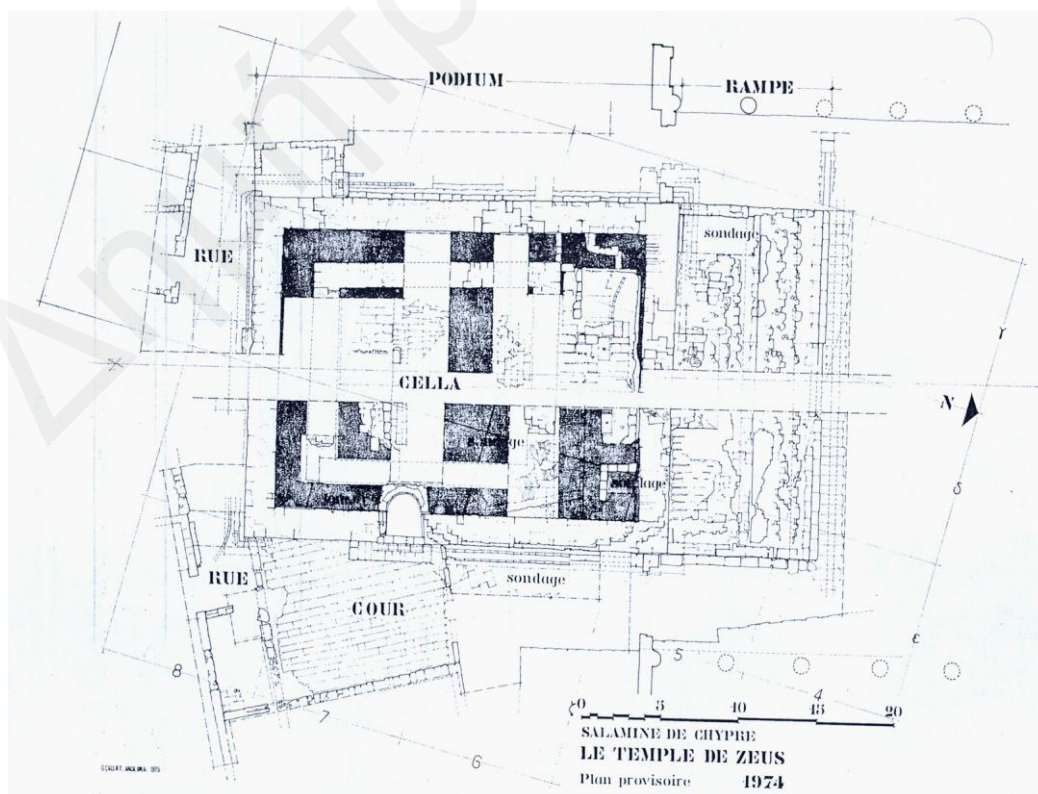
2. Ο ναός του Διός και η μακρόστενη πλατεία που εκτεινόταν μπροστά του και πλαισιωνόταν από δύο στοές (Callot 1985 fig. 2a-b).



## ΠΙΝΑΚΑΣ 100

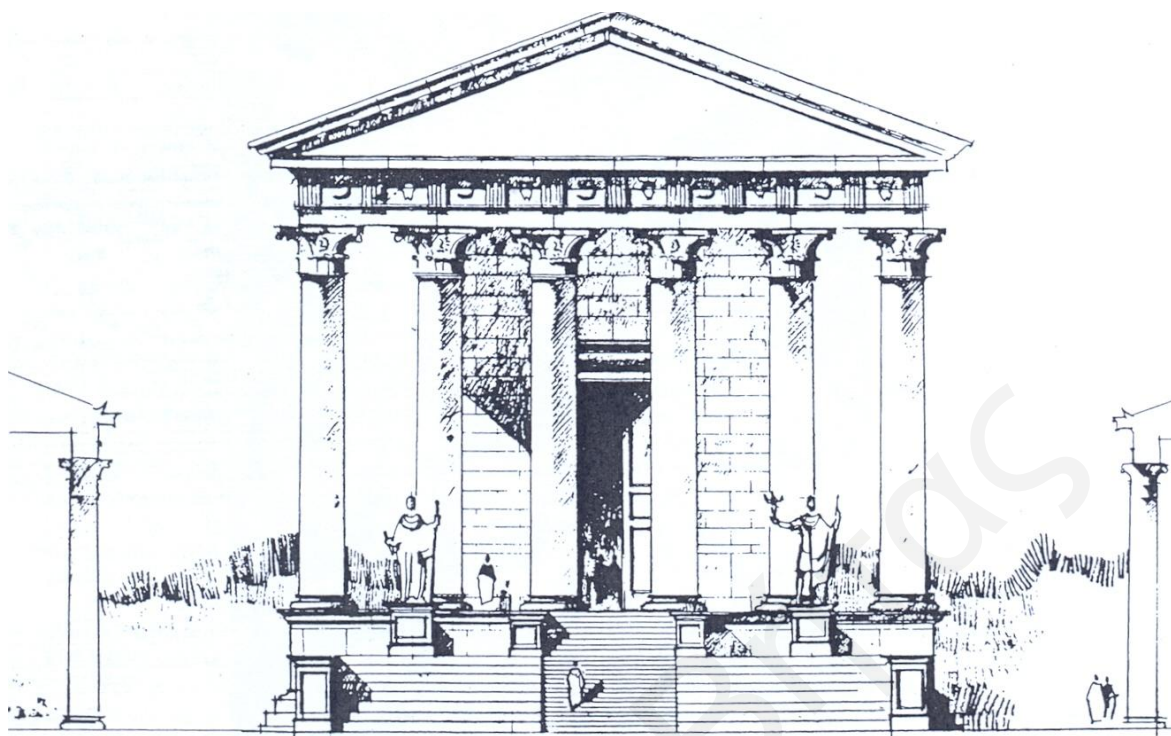


1. Αεροφωτογραφία του ναού του Διός και της μακρόστενης πλατείας, έτσι όπως αποκαλύφθηκε μέσα από τις ανασκαφές το 1971 (Yon 1993, 148 fig. 12).

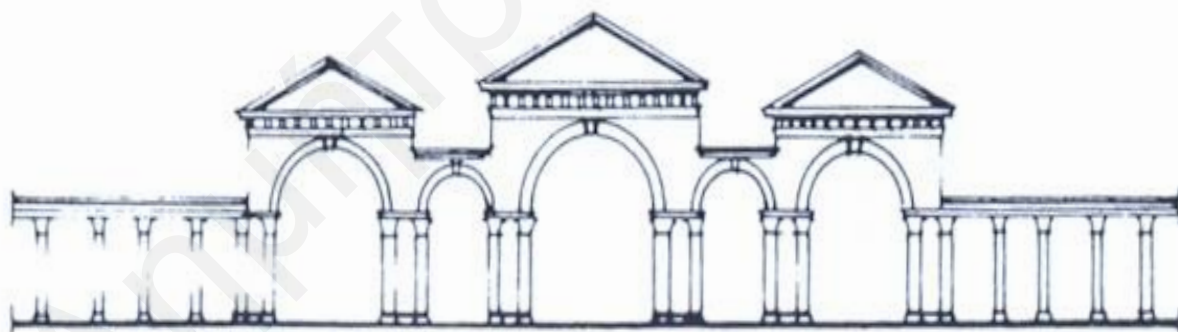


2. Κάτοψη του podium και του σηκού του ναού του Διός (Argoud et al. 1975, 123 fig. 1).

## ΠΙΝΑΚΑΣ 101



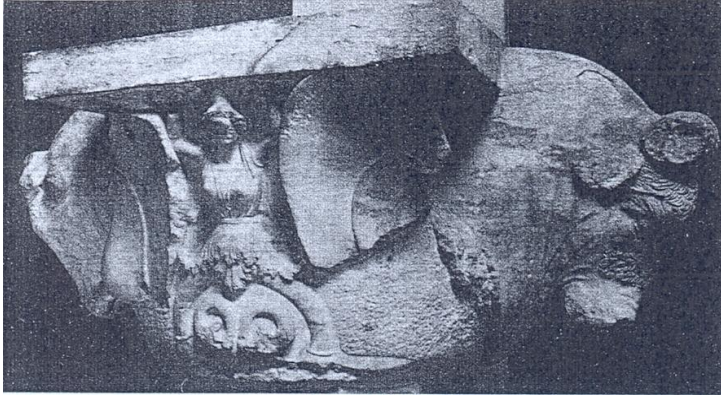
1. Σχεδιαστική αναπαράσταση της πρόσοψης του ναού του Διός, σύμφωνα με τον O. Callot. Διακρίνεται η ράμπα πρόσβασης στο ναό με την κλίμακα στο κέντρο (Yon 1993, 147 fig. 10).



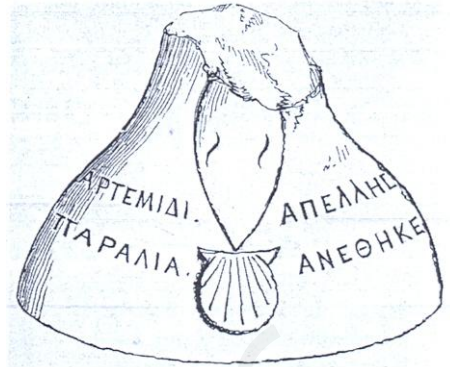
2. Σχεδιαστική αναπαράσταση της πρόσοψης της κυρίας εισόδου στην μακρόστενη πλατεία του ναού του Διός (Callot 1985 fig. 2d).



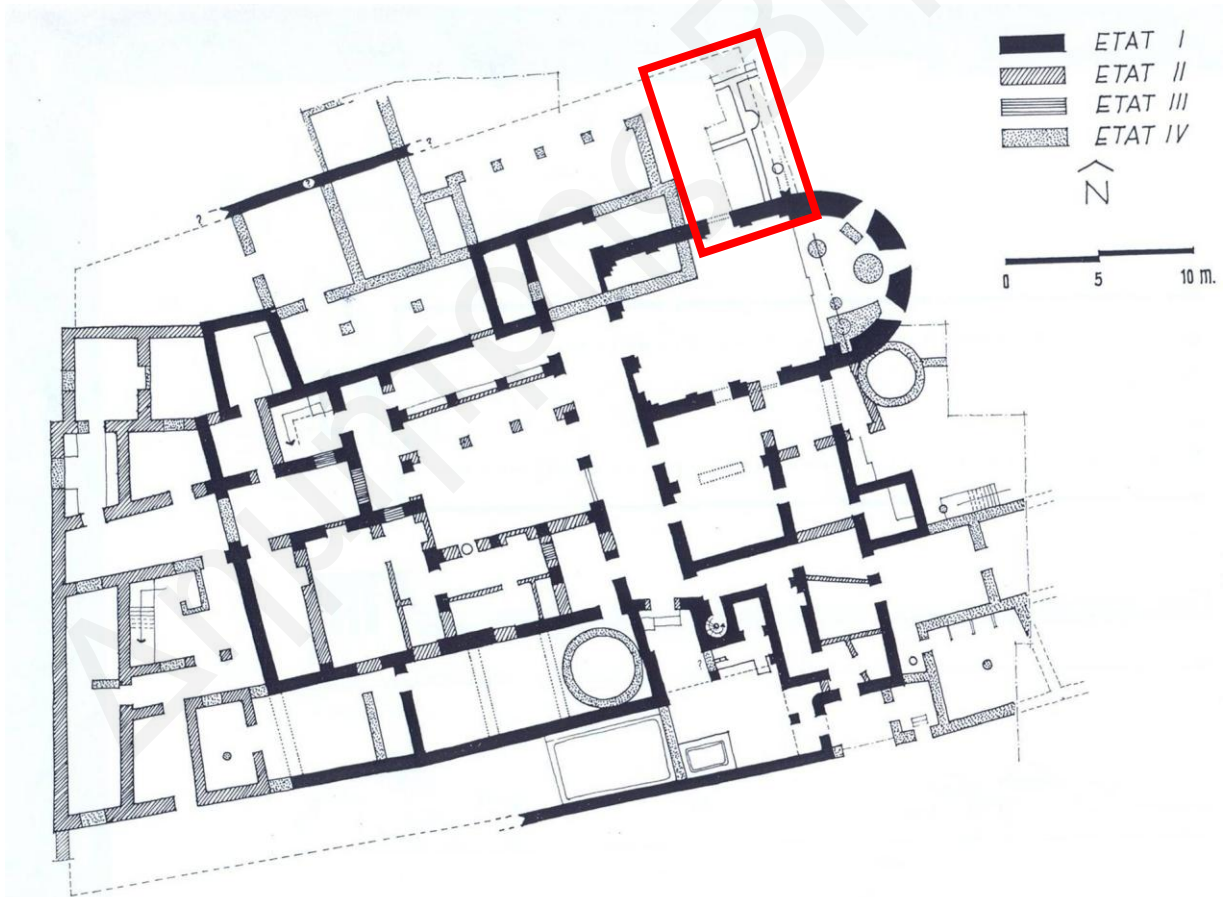
## ΠΙΝΑΚΑΣ 102



1. Κιονόκρανο με τις προτομές ταύρων (Roux 1980, 259 fig. 1).



2. Περιέργως διαμορφωμένο κομμάτι πέτρας, που προέρχεται από την αφιέρωση κάποιου Απελλή προς τιμήν της Αρτέμιδος Παραλίας (Salamine XIII, 23 fig. 1).



3. Κάτοψη του «Ελαιοτριβείου». Με κόκκινο πλαίσιο σημειώνονται τα ελληνιστικά κατάλοιπα που εντοπίστηκαν κατά την ανασκαφή του μνημείου (Salamine XI, pl. XLIV).